

EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok 2004-2009

Partnerség Európáért

EGT

Az Európai
Gazdasági Térség

30 államot
egyesít a világ
legintegráltabb
piacán

Norvégia, Izland és Liechtenstein hozzájárulása az európai
társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentéséhez

norway
grants

eea
grants
iceland liechtenstein norway

Siri Ellen Sletner,
a Norvég Királyság budapesti nagykövetének
köszöntője

Fotó: Móricz Simon

A Magyarország és Norvégia közötti kétoldalú kapcsolatok fejlődésének újabb mérföldkövéhez érkezünk. 2011. április 30-án sikeresen lezárult az országaink között jelenleg élő legfontosabb együttműködés, az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus első öt éve. Hiszem ugyanakkor, hogy ez nem a kialakított szoros együttműködés végét, hanem éppen ellenkezőleg, a nagy reményekre okot adó folytatás köztes állomását jelenti csupán.

Norvégia, az Európai Gazdasági Térség részeként, Izlanddal és Liechtensteinnel együtt hisz abban, hogy az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló megállapodás sokkal többről szól, mint a gazdasági kapcsolatok erősítéséről és a kereskedelem előtt álló akadályok lebontásáról. Felfogásunk szerint e megállapodás révén Norvégia felelősséget és aktív szerepet vállal Európa közös jövőjének alakításában, s ez a törekvés tükröződik az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokban is: hozzájárulásunkkal szolidaritást kívánunk vállalni az újonnan csatlakozott EU-tagállamokkal, melyek – az Európai Gazdasági Térségen keresztül – immár a legfontosabb partnereink közé tartoznak.

A pénzügyi támogatásunk révén nemcsak a Magyarország előtt álló komoly kihívások egy részének kezeléséhez kívánunk hozzájárulni olyan kulcsfontosságú területeken, mint a környezetvédelem, a gyermek- és ifjúságvédelem támogatása, vagy az európai kulturális örökség megőrzése, hanem erősíteni kívánjuk az országaink közötti kétoldalú kapcsolatokat is, ezáltal kiaknázva a szorosabb együttműködésben rejlő óriási lehetőségeket. Munkatársaimmal együtt ez utóbbit tartottuk tevékenységünk talán legfontosabb céljának az elmúlt évek során.

A kiadvány, melyet az Olvasó a kezében tart, átfogó módon mutatja be az elmúlt évek során elért közös eredményeinket, melyekre méltán büszkék lehetünk. Bízom benne, hogy az országszerte megvalósult sikeres projektek – méretüktől függetlenül – minden esetben hozzájárultak az adott település, régió, vagy akár az egész ország lakossága, vagy bizonyos csoportjai életminőségének javulásához, közös örökségünk megőrzéséhez, új lehetőségek és munkahelyek létrejöttéhez, s a kiadványban szereplő összefoglalók mindennek tanúbizonyságát adják.

A kiadvány a Finanszírozási Mechanizmusokat 2011. június 17-én szimbolikusan lezáró konferenciára készült. A konferencia célja – az elért eredmények ünnepélyes bemutatásán túl –, hogy az összes érintett részvételével levonhassuk az elmúlt évek tapasztalatait, hogy ezekre építve, a hiányosságokat kiküszöbölve a támogatási programok folytatása során még hatékonyabban járulhassunk hozzá a fent említett célok eléréséhez.

Köszönettel tartozom a konferencia és a kiadvány létrehozóinak, elsősorban a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség munkatársainak odaadó munkájukért, és mindenekelőtt a sikeres projektek megálmodóinak, előkészítőinek és megvalósítóinak, mindazoknak, akik közvetve, vagy közvetlenül hozzájárultak a program sikeréhez és ezáltal az országaink közti együttműködés erősítéséhez.

Engedjék meg, hogy ehhez szívből gratuláljak Mindnyájuknak, a kiadvány tanulmányozásához pedig tartalmas időtöltést kívánjak!

A handwritten signature in dark ink, reading "Siri E. Sletner". The signature is fluid and cursive, written in a professional but personal style.

Siri Ellen Sletner
nagykövet

Dr. Molnár Ágnes,
a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkárának
köszöntője

Őszinte örömmel ajánlom olvasásra minden kedves érdeklődőnek e kiadványt, amely az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok Program keretében hazánknak juttatott fejlesztési forrásból megszületett eredményeket tartalmazza. Az európai országok összetartását és egymás iránti felelősségtudatát jól példázza ez a finanszírozási konstrukció, amelyet Norvégia, Izland és Liechtenstein annak érdekében hozott létre 2004-ben, hogy elősegítsék a társadalmi és gazdasági kohézió megteremtését a kibővült Európai Gazdasági Térségben.

A programból Magyarország számára több mint 135 millió euró, azaz körülbelül 34,5 milliárd forint állt rendelkezésre, így a kedvezményezett országok közül a második legnagyobb támogatási összegben részesülhettünk. Ennek segítségével közel száz projekt valósul meg, melyek mindegyikére méltán lehet büszke Magyarország. E támogatási konstrukció kiemelt jellemzője a közérdek és közhasznúság, amely a garanciája annak, hogy eredményei hosszú távon, a társadalom minél szélesebb köre számára legyenek elérhetőek és hasznosíthatóak. A kiadványban szereplő, a megvalósult fejlesztésekről és beruházásokról szóló ízelítők tanulmányozása alkalmat ad arra, hogy egy pillanatra megálljunk, gyönyörködjünk az eredményekben, hogy aztán újult erővel dolgozhassunk tovább fejlesztéspolitikai céljaink megvalósításán.

Ezúton fejezem ki köszönetemet Magyarország nevében a donor országoknak, amelyek segítségével ezek az országszerte sikeres projektek nem tudtak volna megvalósulni. Mindnyájan, mind a donor országok, mind a magyar intézményrendszer és a projektgazdák, sokat tanultunk egymástól és egymásról az elmúlt években, és ezeket az ismereteket kiválóan tudjuk majd hasznosítani az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok következő, 2009-2014-es programozási időszakában.

Dr. Molnár Ágnes
államtitkár

Fotó: kormány.hu

Norvégia és az Európai Unió

Haltelep

Fotó: Hallvard Stensland, Norvég Külügyminisztérium, Norvégia, 2006

Norvégia, jóllehet nem tagja az Európai Uniónak, az Európai Gazdasági Térség tagjaként már több mint 15 éve integrálódott a belső piacba. Az EU 2004-es bővítését követően Magyarország és Norvégia között a kapcsolatok és az együttműködés új formái alakultak ki. Norvégia büszke arra, hogy az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok segítségével hozzájárulhat Magyarország gazdasági és társadalmi fejlődéséhez.

A norvég lakosság két népszavazáson is véleményt nyilvánított az ország EU-csatlakozásáról: először 1972-ben, majd 1994-ben, és mindkét alkalommal elutasította a tagságot. Norvégia ennek ellenére jó és szoros kapcsolatot ápol az EU-val. Első pillantásra nem is mindig egyértelmű, hogy ez a kapcsolat mennyire mély és széleskörű. A szoros összefonódás alapvetően arra vezethető vissza, hogy Norvégia is ugyanazokkal a kulturális gyökerekkel és értékekkel rendelkezik, mint a többi európai ország. Mindez Norvégia politikatörténetének és földrajzi elhelyezkedésének, valamint a nemzetközi kereskedelemben és az európai turizmusban betöltött szerepének köszönhető.

Norvégia ezernyi szállal kötődik az EU tagállamaihoz és népeihez, és e kapcsolat az EGT-n és a Schengeni Egyezményen keresztül még tovább mélyült. Az uniós együttműködés fejlődése egyre sokoldalúbban hat a norvég társadalomra is. Az EGT Egyezménnyel Norvégia történelmének legnagyobb jelentőségű gazdasági szövetségét kötötte meg, és az Európai Unióval fenntartott kapcsolatát is ez az egyezmény szabályozza a leginkább. Ez a szerződés az EU belső piacának bővítését célozza oly módon, hogy azt az EGT/ EFTA államaira is kiterjeszti. Egy közös Európai Gazdasági Térséget (EGT) hoz létre, amelyhez a 27 EU-tagállam mellett három EGT/EFTA-tagállam (Izland, Liechtenstein és Norvégia) is csatlakozik. Norvégia ezen túlmenően olyan területeken is együttműködik az EU-val, mint például az igazságügy, belügy, külpolitika, éghajlatváltozás, energiapolitika és kutatás.

Az Európai Gazdasági Térségről szóló egyezmény jelentősége túlmutat a kereskedelmen és a gazdaságon – közös

felelősségérzetet is jelent Európa jövője iránt. Az EGT Egyezmény a 2004-es bővítés óta kapcsolódási pontot jelent a belső piac és a megcélzott gazdasági fejlődés, valamint az Európai Gazdasági Térség pénzügyi mechanizmusai és a célul kitűzött gazdasági és társadalmi kohézió között.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok célja, hogy csökkentsék az EGT gazdasági és társadalmi egyenlőtlenségeit. A Finanszírozási Mechanizmusok segítségével a 2004-2009-es időszakban mintegy 1,3 milliárd euró (kb. 350 milliárd forint) támogatás vált elérhetővé, amely összegből Norvégia hozzájárulása megközelítőleg 97 százalék volt. A támogatási keret Magyarországra jutó része 135 millió euró (35 milliárd forint) volt, amellyel Lengyelország után ebben az időszakban a második helyen állt a támogatottak sorában.

Ebben a kiadványban az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokat kívánjuk bemutatni, bepillantást engedve az eddigi magyarországi eredményekbe is.

*Az EGT és Norvég
Finanszírozási Mechanizmusok
az európai szolidaritás és
együttműködés fejlesztésének
eszközei.*

Az EGT Egyezmény és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás

Norvégia és az Európai Unió kapcsolatának sarokköve az Európai Gazdasági Térségről (EGT) szóló Egyezmény, melynek révén a belső piac négy szabadsága Norvégiára és a két másik EGT/EFTA-államra, Izlandra és Liechtensteinre is kiterjed. Lényeges továbbá, hogy az egyezménnyel olyan rendszert hoztak létre, amely egyenlő versenyfeltételeket biztosít.

Az Európai Gazdasági Térség az EU 27 tagállamát és a három EGT/EFTA-államot (Izlandot, Liechtensteint és Norvégiát) egyesíti egy belső piacon, ahol egységes szabályok érvényesek. Az EGT Egyezmény célja az áruk, személyek, szolgáltatások és a tőke szabad áramlásának biztosítása minden diszkrimináció nélkül, mind a 30 EGT-államban egyenlő versenyfeltételek mellett.

Az **áruk szabad áramlása** garantálja, hogy bármely EGT-államból származó terméket szabadon lehet értékesíteni az EGT-n belül. Ez azt jelenti, hogy az EGT-ben tilos a termékek kereskedelmét vámokkal és mennyiségi korlátozókkal terhelni.

A **személyek szabad áramlásának** köszönhetően minden EGT-állampolgár jogosult egy másik EGT-államban munkát vállalni. Hasonlóképpen a tanulókat, a nyugdíjasokat és a nem dolgozó polgárokat is megilleti a jog, hogy egy másik EGT-államban telepedjenek le. Magánszemélyek és társaságok egyaránt jogosultak más EGT-államban gazdasági társaságokat alapítani és szolgáltatásokat nyújtani az adott ország állampolgáira és társaságaira érvényes feltételek mellett.

A **tőke szabad áramlása** teszi lehetővé az állampolgárok határokon átvitelő befektetéseit az EGT-n belül anélkül, hogy állampolgárságuk vagy lakóhelyük miatt megkülönböztetéssel kellene számolniuk. Az EGT polgárai átutalásokat hajthatnak végre az EGT tagállamai között, és jogukban áll más EGT-államban bankszámlát nyitni, befektetni vagy hitelt felvenni.

Az EGT Egyezmény lényege a homogenitás: ugyanazon szabályok és versenyfeltételek érvényesek az összes gazdasági szereplőre az EGT-n belül. A homogenitás fenntartása érdekében az EGT Egyezményt folyamatosan frissítik és kiegészítik, így biztosítva a belső piac uniós szabályainak integrálását az EGT/EFTA-államok nemzeti jogrendszerébe. Mostanáig mintegy 6200 törvényi rendelet épült be az EGT Egyezménybe.

Az Európai Unió különféle programokat dolgozott ki a belső piac és a négy szabadságelv körén kívül eső együttműködés erősítésére. Ezek a programok olyan területeket érintenek, mint például a kutatás, az oktatás, a társadalompolitika és a kultúra. Az EGT Egyezmény révén a programok széles köre Norvégiára és a többi EGT/EFTA-államra is kiterjed.

Az EGT-megállapodás nem vonatkozik az Európai Unió közös agrár- és halászati politikájára, a vámunióra, a közösségi kereskedelempolitikára, a közös kül- és biztonságpolitikára, valamint a bel- és igazságügyi együttműködésre, illetve a monetáris unióra.

*Bővebb információ az
Európai Szabadkereskedelmi
Társulásról (EFTA):
www.efta.int*

Sleipner tengeri olajfúró torony
Fotó: Statoil, 2006

Halászs az oslói kikötőben
Fotó: Marta B. Haga, Norvég Külügyminisztérium, Norvégia, 2006

Az EGT tagjai az Európai Unió tagállamain túl Izland, Liechtenstein és Norvégia. Utóbbiak olyan gazdasági ágazatok élvonalába tartoznak, mint az energiaszektor, a halászat, a gépipar, valamint a pénzügyi és hajózási szolgáltatások.

Tények Norvégiáról

Hivatalos megnevezés: Norvég Királyság

Államforma: Alkotmányos monarchia, parlamentáris demokrácia

Népesség: 4 920 305 lakos (2011. január 1.)

Főváros: Oslo (560 500 lakos 2009-ben)

Összterület: 385 186 km²

Pénznem: norvég korona, NOK

1 EUR = 7,81 NOK (2011. január 31.)

1 NOK = 34 HUF (2011. január 31.)

GDP: 2 381 milliárd NOK (2009)

Egy főre jutó GDP (vásárlóerő-paritáson):

56 140 USD (2010), ami az OECD országok között a második legmagasabb; (Magyarország: 21 036 USD)

Forrás: Norvég Központi Statisztikai Hivatal, Eurostat, OECD

Tudta, hogy:

- az ENSZ Fejlesztési Program (UNDP) 2001 és 2007 között minden évben Norvégiát sorolta az első helyre a legjobb életkörülményeket biztosító országok listáján?
- a születéskor várható élettartam Norvégiában a legmagasabbak közé tartozik a világon (férfiak: 79 év, nők: 83 év)?
- 2009-ben Norvégia a bruttó nemzeti jövedelmének (GNI) 1,06 százalékát nemzetközi fejlesztési együttműködésre szánta, s a legnagyobb kedvezményezett ország Tanzánia és Afganisztán?
- a 2004 és 2009 közötti időszakban Norvégia kb. 1,3 milliárd eurót fordított az EGT-n belül fennálló társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésére, s ez az összeg 2009 és 2014 között csaknem 1,8 milliárd euróra (450 milliárd forintra) növekszik?
- 2008-ban Norvégia számított az ötödik legnagyobb olaj- és a harmadik legnagyobb gázexportőrnek a világon?
- 2009-ben Norvégia volt a második legnagyobb tengertermék-exportőr a világon?
- Norvégia villamosáram-ellátásának 95 százaléka megújuló forrásból (vízenergiából) származik?
- Norvégiáé a világ ötödik legnagyobb kereskedelmi hajóflottája?
- az EU földgázimportjának 24 százaléka Norvégiából származik?
- Izland után Norvégiában a legalacsonyabb a népsűrűség Európában (15 lakos négyzetkilométerenként)?
- annak érdekében, hogy minél több férfi vegye ki részét a születő gyermekek gondozásából, a norvég szülőknek járó fizetett szabadságból 1993 óta négy, 2009 óta tíz hetet az apáknak különítettek el?
- a tőzsdén bejegyzett vállalatok igazgatóságaiban 2005 óta törvény szerint mindkét nemnek legalább 40%-os arányban kell képviseltetnie magát?

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok

Szolidaritás • Lehetőség • Együttműködés

Norvégia, Izland és Liechtenstein az Európai Unió és az EGT 2004-es bővítésével összefüggésben hozta létre az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokat. 2004 és 2009 között a donor országok 15 kedvezményezett állam javára megközelítőleg 1,3 milliárd euróval (kb. 330 milliárd forinttal) járultak hozzá az Európai Gazdasági Térségen belüli társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentését célzó törekvésekhez. A támogatás teljes összegének 97%-át Norvégia nyújtja.

Szolidaritás

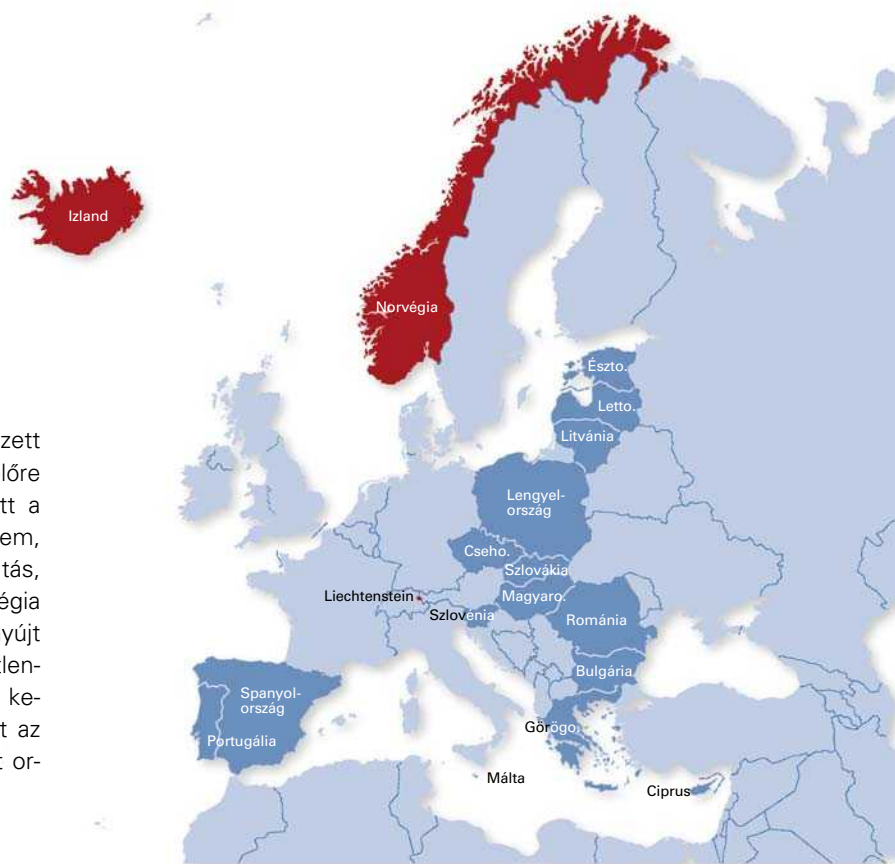
Széles körben jutottak támogatáshoz a kedvezményezett országokban megvalósított projektek és programok az előre meghatározott kiemelt területeken, így többek között a környezetvédelem, az európai kulturális örökségvédelem, az egészségügy, a gyermek- és ifjúságvédelem, a kutatás, valamint a civil társadalom fejlesztése területén. Norvégia a szolidaritás jegyében az EGT 1994-es alapítása óta nyújt anyagi támogatást a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentéséhez különféle mechanizmusokon keresztül. 2007-ben Bulgária és Románia is csatlakozott az EU-hoz és ezáltal az EGT-hez, így a kedvezményezett országok köre tovább bővült.

Népszerű eszköz

A 2004-2009-es időszakban mindegyik kedvezményezett országban óriási érdeklődés volt tapasztalható a támogatások iránt, mivel ezekre sok olyan kisebb csoport és projekt is pályázhatott, amelyek számára az uniós források nem, vagy csak korlátozott mértékben voltak elérhetőek. A mechanizmusokat a pályázók nagy lelkesedéssel fogadták, és ennek eredményeként számos új tevékenységbe kezdtek.

A kedvezményezettek széles köre

A támogatást széles körben igényelhetők közintézmények, állami szervek, gazdasági társaságok és civil szervezetek közcélú projektek finanszírozására. A támogatás kedvezményezettjei leggyakrabban ún. önálló projektek, ugyanakkor az egyes csoportok és tevékenységek igényeihez igazodó csoportos támogatás révén különféle pályázati alapok is részesülhettek támogatásban (l. alább).

Kiemelt területek

A legtöbb pályázat a környezetvédelem és fenntartható fejlődés kiemelt területen részesült támogatásban. Olyan fontos területek kaptak támogatást, mint például az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások hasznosítása, a szennyvízgyártás és a biodiverzitás védelme.

Szintén igen népszerűnek számított az európai kulturális örökség védelmét megcélzó kiemelt terület: rendkívül sok látványos projekt valósult meg ezen a területen norvég támogatással. Erre a célra az uniós csupán korlátozott mértékben tud forrást biztosítani, viszont az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok segítségével nagy horderejű helyreállítási és megőrzési munkálatok váltak lehetővé a legtöbb kedvezményezett országban.

Közös megvalósítás

A támogatás nyílt pályázatok útján vált hozzáférhetővé 2009. április 30-ig a kedvezményezett államokban. Minden ilyen országban egy kijelölt Nemzeti Kapcsolattartó (Focal Point) töltötte be a koordinációs szervezet szerepét. Ezek a nemzeti kapcsolattartók tették közzé a pályázati felhívásokat, és az adott országban a támogatásra javasolt projektek rangsorát is ők állították össze. A felhívásonként rangsorolt pályázatokat ezt követően a kedvezményezett állam átküldte a közös megvalósítás titkársági feladatait ellátó Finanszírozási Mechanizmus Irodának (FMI), hogy a részletes értékelést követően a végső döntést minden pályázat esetében a donor államok meghozhassák. A döntés az FMI ajánlásán alapul, a kedvezményezett állam véleménye és az EB-bírálat eredményének figyelembevételével.

Pályázati alapok

A pályázati alapok (csoportos támogatások) egyénre szabott (könnyebben hozzáférhető, alacsonyabb összegű) segítséget nyújtottak olyan csoportoknak – például nonprofit szervezeteknek (NGO) és diákoknak –, amelyek máskülönben nehezen jutottak volna támogatáshoz az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokon keresztül. A pályázati alapokat támogatásközvetítő szervezetek (pl. önkormányzatok, közalapítványok) kezelték, melyek felügyelték a projektek végrehajtását is és azokért teljes körű pénzügyi felelősséget is vállaltak.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretén belül jóváhagyott projektekről, programokról és alapokról a www.eegrants.org/projects weboldalon kereshető adatbázis található.

Megvalósítási szakasz

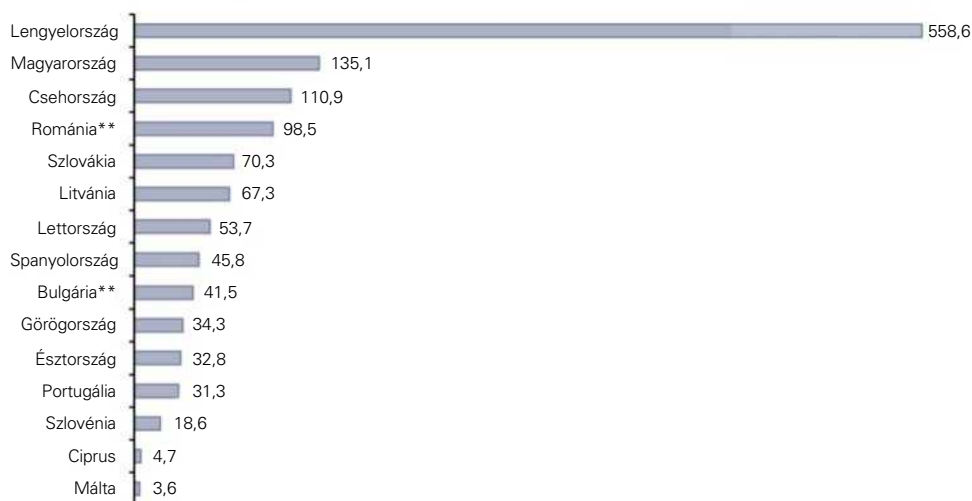
Az összesen mintegy 1250 jóváhagyott projekt megvalósításának végső határideje 2011. április 30-a volt, s eddig az időszakig a rendelkezésre álló források túlnyomó részét sikerült lekötni és sikeres projektekre fordítani. A következő finanszírozási periódusról a donor államok és az EU között már 2010-ben megszületett a keretmegállapodás, melynek alapján az egyes kedvezményezett országok kétoldalú tárgyalásokat folytatnak a három donor országgal a 2014-ig indítandó programokról. A tárgyalások lezárása után, várhatóan 2011/2012-ben kerülhet sor az új programok kiírására. (l. 8. oldal)

1250 jóváhagyott önálló projekt és pályázati alap

Lehetőség az együttműködés elősegítésére

A társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek csökkentésére tett erőfeszítések mellett az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok egyedülálló alkalmat teremtenek arra, hogy az együttműködés és a partnerség előmozdításával tovább erősödjön Norvégia kapcsolata a támogatott országokkal. A finanszírozási mechanizmusok egyértelműen donor országbeli partnerek bevonását szorgalmazzák. A 2004-2009-es időszakban megvalósított projektek mintegy 20 százaléka valósult meg partner bevonásával a három donor ország valamelyikéből, túlnyomórészt Norvégiából. Összesen kb. 200 norvég szervezet vett részt különböző együttműködésekben, mindenekelőtt a kutatás és a humán erőforrás fejlesztése területén. Magyarország esetében kiemelendő a Mobilitási alap, amely esetében kizárólag olyan projektek támogathatók, melyek megvalósításában donor országból származó partner is részt vesz. A 2009-2014-es időszakban a donor országok a bilaterális partnerség erősítésére még nagyobb hangsúlyt fektetnek: bizonyos területeken norvég szervezetek immár a programok kidolgozásában és végrehajtásában is aktív partneri szerepet fognak betölteni.

Teljes támogatási összeg országonként (EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus) 2004-2009*

* A teljes összeg 1 307 millió euró, melynek megközelítőleg 97%-a Norvégia hozzájárulása.

** Románia és Bulgária esetében az összeg az EGT-csatlakozás dátumától, azaz 2007. január 1-jétől értendő.

Finanszírozási Mechanizmusok Magyarországon

A 2004-2009-es időszakban több mint 135 millió euró, azaz nagyjából 34,5 milliárd forint állt rendelkezésre a különféle magyarországi projektek és alapok számára, amely a kedvezményezett országok között a második legnagyobb támogatási összeg. A három pályázati kiírás során összesen mintegy 80 önálló projekt és 13 pályázati alap valósult meg. Magyarországon a Nemzeti Kapcsolattartó és koordináló szerv szerepét a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) töltötte be.

Nemzeti Kapcsolattartó és Végrehajtó Ügynökség

A Nemzeti Kapcsolattartó az együttműködési megállapodásokban meghatalmazott szervezet, amely teljes egészében felelős a finanszírozási mechanizmusok magyarországi működéséért. Magyarországon ezt a feladatot nemzetközi megállapodás alapján az NFÜ Nemzetközi Együttműködési Programok Irányító Hatósága (NEP IH) látta el.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok program keretében megvalósuló projektek végrehajtó ügynökségi feladatait egy közreműködő szervezet, a VÁTI Nonprofit Kft. Norvég/EGT és Svájci Programok Igazgatósága látta el.

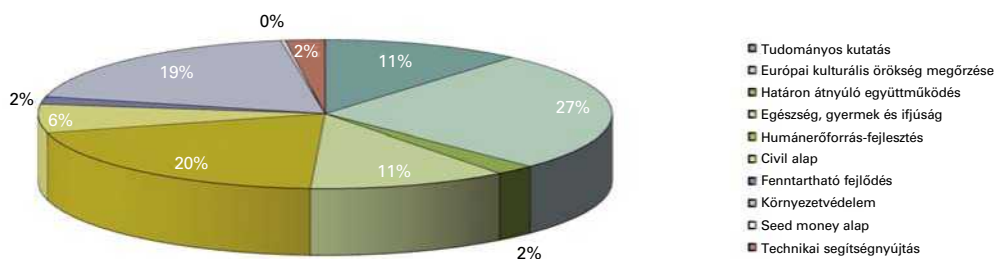
A Végrehajtó Ügynökség volt felelős a Végrehajtási Szerződések megkötéséért, közreműködött azok módosításában, figyelemmel kísérte a végrehajtás menetét, ideértve a közbeszerzések és pályázati alapok esetén a további pályáztatás ellenőrzését, adminisztratív és pénzügyi szempontból ellenőrizte a projekt-előrehaladási jelentéseket és a projektzáró-jelentést, valamint felelt a kifizetések teljesítéséért.

Megvalósítási szakasz

Magyarországon összesen három pályázati kiírás zárult le, mindhárom jelentős érdeklődés övezte a pályázók részéről. Az első pályázati kiírás 2006 márciusában ért véget, melyre közel 300 pályázatot nyújtottak be. A második pályázati kiírás 2006 szeptemberében zárult le, melynek során 570 pályázat érkezett be.

A harmadik pályázati kiírásában 58,3 millió eurós keret állt rendelkezésre a nyertes pályázatok finanszírozására. A felhívás benyújtási rendje a korábbi eljárásokhoz képest megváltozott, így a támogatásra javasolt projektek kiválasztása két szakaszban (projekt-koncepciók, illetve teljes pályázati anyagok benyújtása révén) történt. Az érdeklődés ismét figyelemreméltó volt: mintegy 1500-an nyújtottak be projekt-koncepciót.

A teljes megítélt támogatási összeg százalékos megoszlása kiemelt területenként

Magyarországon kilenc kiemelt területen lehetett pályázatot benyújtani. A donorok a három pályázati kiírás eredményeként 88 önálló projektet és 13 pályázati alapot (csoportos támogatást) hagytak jóvá. A legtöbb nyertes pályázó az önkormányzatok (28), civil szervezetek (26) és költségvetési szervek (22) köréből került ki. A régiók közül Közép-Magyarország részesült a legtöbb támogatásban, ugyan-

akkor ezek között számos országos jelentőségű projekt is megtalálható. 31 projekt norvég együttműködő partner részvételével valósult meg.

A következő oldalakon – a Mechanizmusok jövőjéről szóló rövid összefoglalót követően – a most lezárult program kiemelt területeiről, valamint a megvalósult projektekről kívánunk rövid áttekintést adni.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok jövője (2009-2014)

Az Európai Uniót, valamint a három donor országot, Norvégiát, Izlandot és Liechtensteint képviselő nagykövetek aláírják az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus 2009-2014-es időszakáról szóló Megállapodást.

Forrás: Az Európai Unió Tanácsa

Bár az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus első öt éves időszaka 2009. április 30-án formálisan lezárult (a támogatott projektek megvalósításának határideje 2011. április 30-a volt), a program folytatásáról már megszületett a döntés: a három donor ország (Norvégia, Izland és Liechtenstein) 2010 decemberében aláírta az Európai Unióval a megállapodást, mely a két finanszírozási mechanizmus kereteit rögzíti a 2009-2014-es időszakban. Ennek értelmében a három ország ebben az időszakban összesen 1,79 milliárd euróval fog projekteket és programokat támogatni a 12 új EU-tagállamban, továbbá Görögországban, Portugáliában és Spanyolországban, ami éves szinten a támogatási összeg 22%-os növekedését jelenti a 2004-2009-es időszakhoz viszonyítva. Magyarország az Alapok harmadik legnagyobb kedvezményezettje lesz: összesen mintegy 153 millió euró (kb. 40 milliárd forint) támogatásban fog részesülni a következő évek során. A megállapodás alapján a donor és a kedvezményezett országok megkezdték a tárgyalásokat az ún. kétoldali Egyetértési Megállapodásról (Memorandum of Understanding), mely az Alapok végrehajtásáról szól az egyes országokban. A tárgyalások során az adományozó országok és Magyarország azokról a kiemelt területekről (indítandó programokról), valamint a programok megvalósítását lebonyolító intézményrendszerrel egyeztetnek, amelyeket az Alapok támogatni fognak.

Általános célként ezúttal is elmondható, hogy a három donor ország az indítandó programok révén aktívan hozzá kíván járulni a gazdasági és társadalmi kohézió erősítéséhez Európában, ugyanakkor az új időszakban még hangsúlyosabb célként jelenik meg a kétoldali kapcsolatok erősítése mind

projekt-, mind pedig program szinten. Az indítandó programok, legyenek azok akár a környezetvédelemmel, a kulturális örökség megőrzésével, a kutatással, az egészségüggyel vagy a civil társadalom erősítésével kapcsolatosak, ezt a két átfogó célt fogják szolgálni Magyarországon is. A hazánkban indítandó programok kiválasztásakor tehát a legfontosabb szempont a magyar igények figyelembevétele lesz, ugyanakkor a donor országok igyekeznek minél nagyobb hangsúlyt fektetni azoknak a kihívásoknak a kezelésére, melyek kiemelten fontosak kormányaik és saját országuk szereplői számára, így például az éghajlatváltozás elleni küzdelemre vagy a munka világában a háromoldalú párbeszéd erősítésére. „A Norvégiából érkező támogatás olyan területeket céloz meg, ahol segítséget tudunk nyújtani, és amik összhangban vannak a norvég és európai érdekekkel. Azt tervezzük, hogy szoros párbeszédet folytatunk az illetékes norvég hivatalokkal és szervezetekkel az új programok kidolgozásáról” – szögezte le Jonas Gahr Støre norvég külügyminiszter a tárgyalások megindításakor. Ennek megfelelően Magyarországon is alapos előkészítő, tervező munkálatok és egyeztetések előzték meg a tárgyalásokat.

A támogatott programok az Egyetértési Megállapodás aláírását követően mintegy fél évvel indulhatnak majd el Magyarországon. A projektek kiválasztásának végső határideje 2014. április 30-a, megvalósításuk végső dátuma 2016. április 30-a lesz.

A donor országok által javasolt program területek tartalmáról és az Alapok jövőjéről részletesebb információ található a Finanszírozási Mechanizmus Iroda honlapján: www.eeagrants.org

Kiemelt területek (2004-2009)

Az európai örökség megőrzése

Az összes kedvezményezett országot tekintve a kulturális örökség megőrzése volt a második legjelentősebb kiemelt terület. A projekt támogatások körülbelül 20 százalékát olyan tevékenységeknek ítélték oda, amelyek az európai kulturális örökség megőrzését célozták. A jóváhagyott kulturális projektek mintegy kétharmada valamilyen épített kulturális örökség – történelmi épületek, erdők, kastélyok, vallási emlékművek és történelmi városrészek – renoválására irányult. Számos projekt oly módon keltette új életre az épületeket, hogy új funkciói révén megnyitotta azokat a szélesebb nagyközönség előtt is, társadalmi események és rendezvények helyszínévé alakítva a múzeumot vagy a helyreállított épületet, ezáltal növelve az adott térség turisztikai vonzerejét is. Emellett több projekt keretében nyílt lehetőség kultúrtörténeti jelentőséggel bíró anyagok (fény-

képek, dokumentumok, zenei művek) digitalizálására és a nagyközönség számára is hozzáférhetővé tételére. Összesítésében elmondható, hogy Magyarországon ez a kiemelt terület nemcsak az egyik legnépszerűbb, de talán a leglátványosabb és a legsikeresebb támogatási területek közé tartozott.

Az európai örökség megőrzése

Megítélt támogatás (euró)

HU0019	Békés Megyei Önkormányzat	Ibsen Palota – Művészeti, Oktatási és Közművelődési Központ	2 392 548
HU0021	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata	Barokk örökség – virágzó közösség; A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújításának II. üteme	2 854 740
HU0031	Nistema Kft.	A sopronbánfalvai egykori pálos-karmelita kolostor felújítási programja	1 849 192
HU0040	Balatonfüred Város Önkormányzata	Népház és posta rekonstrukció Balatonarácson	849 159
HU0044	Művészeti és Szabdművelődési Alapítvány	Budapest legrangosabb civil kulturális palotájának létrehozása a Pesti Vigadó épületében – második emelet rekonstrukciója	899 907
HU0047	Pécsi Egyházmegye	Az ezeréves Pécsi Püspökség kulturális és történelmi örökségének megőrzése	1 199 853
HU0048	Göncöl Alapítvány	Egyedi Műemlék Komplex Hasznosítása	259 897
HU0054	Budavári Nagyboldogasszony Főplébánia	A megsemmisült történelmi harangok rekonstrukciója és lengéscsillapító szerkezet elhelyezése a Mátyás-templomban	318 275
HU0055	Nádasdy Alapítvány a Művészetért és a Környezetért	A történelmi jelentőségű Nádasdy-kastély homlokzatfelújítása	795 019
HU0077	Hagyományok Háza	Jövőnk öröksége XX-XXI. század	680 000
HU0080	Pápa Város Önkormányzata	A pápai Esterházy-kastély felújítása	671 143
HU0093	Gödöllő Város Önkormányzata	Várostörténeti és kulturális szempontból jelentős helyszínek rehabilitációja, többcélú hasznosítása	1 701 238
HU0095	Sümege Város Önkormányzata	Múlt, jelen és jövő a 400 éves püspöki palotában	996 293
HU0100	Siklós Város Önkormányzata	Megújuló vár a Tenkes alján	2 984 817
HU0101	Baja Város Önkormányzata	„Kincses Bácska öröksége” – Felső-Bácskai Kulturális, Művészeti és Közösségi Központ	1 957 847
HU0116	Magyar Távirati Iroda Zrt.	A Magyar Távirati Iroda (MTI) történelmi fotóarchívuma egy részének értékmentő és széles körű felhasználást elősegítő digitalizálása	432 262
HU0117	Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium	A II. világháborúban megrongálódott, de napi használatban levő Katolikus Gimnázium történelmi jelentőségű épületének felújítása a budai várkertben az eredeti funkciók szerinti hasznosítás érdekében	884 850
HU0129	Szerencs Város Önkormányzata	Szerencs történelmi városközpont műemlék épületegyüttesének és környezetének felújítása	2 734 906
HU0140	Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára	Állományvédelmi program megvalósítása a Történelmi Levéltárban	480 353

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Az összes kedvezményezett országot tekintve a legtöbb támogatott projekt (350 db) a környezetvédelem területén valósulhatott meg: a teljes támogatási összeg mintegy egynegyedét (kb. 260 millió eurót) e projektekre fordították. A jóváhagyott projektek többsége a megnövelt energiahatékonyság, illetve a megújuló energiák és új, zöld technológiák alkalmazása révén csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását. Mindenekelőtt megemlítendő, hogy Magyarországon számos önkormányzat és közintézmény e támogatások révén tudta megoldani a nagy energiaigényű és a korszerűtlen fűtési rendszer miatt jelentős károsanyag-kibocsátással rendelkező középületek teljes energiarendszerének cseréjét, modernizálását. A projektek csaknem 20 százaléka norvég együttműködő partner részvételével valósult meg. Tizenkét kedvezményezett államban kiemelt terület volt a fenntartható fejlődés témaköre, és bár a számadatok tekintve kisebb ez a szektor, a jelentősége rendkívül nagy. A finanszírozott projektek az erőforrás-gazdálkodás és -felhasználás fejlesztésével járulnak hozzá a fenntartható fejlődéshez, miközben a tevékenységeik szoros kapcsolatban állnak a környezetvédelmi szektorral. A megvalósított projektek között olyanokat is találunk, amelyek a környezetvédelmi irányelvek regionális és nemzeti szintű integrációjára irányultak, vagy nagyobb energiahatékonyságú fűtési megoldásokat tesznek hozzáférhetővé a helyi közösségek számára. Végül meg kell említeni a környezet-

HU0038 / Megújuló REC Konferenciaközpont

tudatosság növelését szolgáló projekteket is, melyek mindenekelőtt e fontos szempont oktatásba való beépítése révén végeztek fontos szemléletformáló tevékenységet.

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt neve	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0010	Vidékfejlesztési Minisztérium	Pályázati alap a magyar környezetvédelmi civil szervezetek támogatására a Második Nemzeti Környezetvédelmi Program végrehajtásának elősegítése érdekében	1 000 000
HU0011	Budapest Főváros Önkormányzata	A 3-as számú főforgalmi út melletti lakóterület zaj elleni védelme	3 067 029
HU0027	Balaton Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.	A nem kormányzati szervezetek (NGO-k) bevonásának ösztönzése a környezetvédelem területén a Balaton régióban	1 367 327
HU0028	Mórahalom Város Önkormányzata	Mintaprojekt megújuló és alternatív energiafelhasználásra Mórahalmon	1 634 097
HU0030	Soltvadkert Város Önkormányzata	Szennyezést csökkentő, tiszta technológia bevezetése Soltvadkert szennyvíziszap-kezelésében – hasznosítható végtermékkel	361 238
HU0038	Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ	Megújuló REC Konferenciaközpont	523 246
HU0039	Hernád Község Önkormányzata	Kistérségi mintaprojekt energiahatékonysági beruházásra és megújuló energiák bevezetésére	290 992
HU0052	Gaudium Nostrum Pécsi Egyházmegyei Alapítvány	Püspökszentlászlói Arborétum és Oktatási Központ kialakítása	715 042
HU0056	Budapesti Corvinus Egyetem	Fenntartható fogyasztás, termelés és kommunikáció	890 243
HU0074	Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata	Környezettudatos nevelés és a fenntarthatóság pedagógiája	1 954 599
HU0076	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata	Regionális Környezeti Nevelő Központ kialakítása a Mártélyi Tájvédelmi Központ területén	292 304
HU0084	Mátrai Gyógyintézet	Megújuló energiát felhasználó fűtési rendszer a környezetszennyező, pakura alapú kazánok kiváltására	2 981 684
HU0090	My Tech Agro – Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	A Petemi (Sida hermaphrodita L. Rusby) mint megújuló energianövény magyarországi termesztésének megvalósítása	415 685
HU0102	Érsekcsanád Község Önkormányzata	Érsekcsanád község közintézményeiben alternatív energiaforrások használatával energiahatékonyság növelése	386 623
HU0108	Újszilvás Község Önkormányzata	Újszilvás Község Önkormányzata által fenntartott közintézmények fűtési rendszerének korszerűsítése, modernizálása geotermális energia hasznosításával	1 209 198
HU0111	Szentes Város Önkormányzata	Szentes Város Önkormányzat oktatási és szociális intézményeinek komplex energetikai korszerűsítése megújuló energiaforrások bevonásával	2 136 212
HU0112	Bethesda Kórház Alapítvány	Megújuló és alternatív energiaforrások használata a Bethesda Kórházban	719 480
HU0127	MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete	Innovatív geotermikus és biomassza bázisú fűtőmű létesítése Vácrátóton	3 000 147
HU0132	Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium	Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium gázenergia igényének kiváltása megújuló energiával	862 439

Egészség, gyermek és ifjúság

Az egészség- és a gyermekvédelem a legtöbb kedvezményezett államban kiemelt terület volt, s összességében a harmadik legjelentősebb prioritásnak számított a támogatások összegét tekintve. Ebben a szektorban a projektek igen nagy hatásúak, hiszen több országban hozzájárultak az egészségügyi ellátás fejlesztéséhez, a fertőző betegségek megelőzéséhez, valamint javították a környezetet, amelyben a gyermekek felnőnek, pl. játszóterek és sportlétesítmények felújítása és fejlesztése révén. A jóváhagyott egészségvédelmi és gyermekvédelmi projektek között találunk kórházfejlesztéseket, gyermekgondozási intézmények felújítását, egészségügyi dolgozóknak szervezett továbbképzést és olyan törekvéseket is, amelyek a fertőző betegségek és a rák hatékonyabb kezelését célozzák, vagy az egészségmegőrzést és a betegségek hatékonyabb megelőzését az egészséges életmód terjesztése révén. Magyarországon különösen népszerűek voltak az egészséges életmódot hirdető, szűrőprogramokkal egybekötött projektek, kampányok. Sok közintézményben norvég támogatással sikerült megvalósítani a törvény által előírt akadálymentesítési feladatokat. Végül több projekt foglalkozott különböző speciális igényekkel rendelkező, különösen hátrányos helyzetű csoport szociális és életkörülményeinek javításával, pl. a gyermekszegénységgel, az autisták foglalkoztatásával, vagy a hajléktalanok, drogfüggők testi és mentálhigiénés állapotának kezelésével. E területhez szorosan kap-

HU0064 / „A Burattino Iskolától a felnőtté válásig” – komplex esélyegyenlőségi program

csolódik a középületek akadálymentesítésének elősegítésében fontos szerepet játszó pályázati alapok tevékenysége. E tevékenységek az egészségkárosodottak számára könnyítik meg – többek között – a közintézmények szolgáltatásainak igénybevételét és ezáltal hozzájárulnak az esélyegyenlőség biztosításához.

Egészség, gyermek és ifjúság

Megítélt támogatás (euró)

HU0017	Aba Nagyközség Önkormányzata	Halmazottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációja	1 755 223
HU0018	Országos Vérellátó Szolgálat	A nyomon követhetőség megteremtése a vérellátásban	2 189 410
HU0029	Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány	A fogyatékos emberek egyenlő esélyű hozzáférése a szociális ágazatban	1 999 986
HU0050	Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány	Akadálymentesítések megvalósításának támogatása a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány által érintett települések területén	2 000 001
HU0051	Magyar Szegénységellenes Alapítvány	Szécsényi Gyermekesély Program	745 195
HU0058	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Mentalhygienes és Rehabilitációs Intézménye	Komárom-Esztergom megyei pszichiátriai betegséggel élők mentálhigiénés ellátási színvonalának javítása	627 455
HU0064	Burattino Általános és Szakképzőiskola	„A Burattino Iskolától a felnőtté válásig” – komplex esélyegyenlőségi program	546 897
HU0065	Szülészeti-Nőgyógyászati Prevenációs Tudományos Társaság	A-HA! Országos Szexuális és Mentálhigiénés Felvilágosító Program	1 417 751
HU0066	Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás	„Útlevel az egészséghez”	256 091
HU0070	Szent Margit Rendelőintézet Kft.	Óbudai Egészség Olimpia a betegségmegelőzésért és az egészségfejlesztésért	1 279 265
HU0092	Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása	Partnerségben az integrált oktatás kistérségi modelljének kialakítására	1 252 206
HU0094	Országos Epidemiológiai Központ	A HIV pandémia monitorozása Magyarországon molekuláris virológiai módszerekkel	250 000
HU0106	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület egészségügyi kapacitásfejlesztése mobil tudószűrő állomás beszerzésével	484 079
HU0120	Camp Europe Felsőrs Oktatási Nonprofit Kft.	Európai Roma Zenei Szakkollégium	2 677 866
HU0125	Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet	A dohányzás gyakoriságának visszaszorítása és a dohányzással összefüggésbe hozható daganatos betegségek alapkutatásának megszervezése Magyarországon	1 168 626
HU0128	Diótörés Alapítvány	„Erre csörög a dió” – segítségnyújtás a halmazottan hátrányos helyzetű emberek életkörülményei és életvitelével összefüggő betegségek megelőzése, ezáltal a veszélyeztetett emberek társadalmi integrációja érdekében	927 000
HU0137	Miskolci Autista Alapítvány	Állami gondozásból kikerülő értelmi sérült fiatalok lakóotthoni elhelyezése és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatása	283 520

Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás, ösztöndíj- és mobilitási programok

Ebben a szektorban a tevékenységek széles köre kapott támogatást, kezdve a helyi közalkalmazottak és fegyveres erők képzésétől a társadalmi beilleszkedés megkönnyítésén át az interkulturális együttműködést segítő tevékenységekig. A jóváhagyott projektek többsége a közszférán belüli kapacitásnövelést és teljesítményfejlesztést célozta, különösen helyi és regionális szinten. A források nagy része a kapacitásnövelésre irányult az alkalmazottak képzésével például az informatika, a nyelvismeret, az esélyegyenlőségi jogszabályok területén, illetve segítséget nyújtott az érintett csoportok jogainak hatékonyabb védelméhez, valamint a diszkrimináció elleni fellépéshez. Ezekon kívül számos projekt foglalkozott a hátrányos helyzetűek miatt a munkaerőpiacon komoly nehézségekkel szembesülő csoportok képzésével, munkaerőpiaci (re)integrációjával a foglalkoztatottság növelése és az esélyegyenlőség hatékonyabb biztosítása érdekében. Az izlandi, liechtensteini és norvég cserediák-programot finanszírozó ösztöndíjalapok a kedvezményezett államok többségében elérhetőek voltak, így Magyarországon is, melynek köszönhetően az ösztöndíjalap létrehozása óta megduplázódott a Norvégiába utazó diákok száma.

HU0075 / Tudáscentrum kialakítása a Fertő-Hanság turisztikai régióban

Humán erőforrás-fejlesztés és oktatás

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt neve	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0022	Nyíregyházi Főiskola	A Partiumi Tudáscentrum fejlesztése	2 949 329
HU0025	Fővárosi Szociális Közalapítvány	Diszkrimináció elleni küzdelem és jogvédelem, jogsegélyszolgálat ösztönzése Budapesten	341 833
HU0026	Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.	Ügymenet rendszer fejlesztése az állami vagyon megőrzése érdekében	745 159
HU0057	Budapesti Szociális Forrásközpont	Szegénységben élők tapasztalati szakértővé képzése és ehhez szakemberképzés 3 régióban	352 327
HU0061	Szövetség az Életen Át Tartó Tanulásért	Tanulási partnerségek kezdeményezése	657 398
HU0067	Fővárosi Közhasznú Foglalkoztatási Szolgálat Kht.	„Beindító” Fővárosi Roma Gyakornoki Ösztöndíj	251 140
HU0073	Gyömrő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala	Gyömrői Integrált Körzeti Tudásportál Kialakítási Program	1 430 072
HU0075	Csornai Többcélú Kistérségi Társulás	Tudáscentrum kialakítása a Fertő-Hanság turisztikai régióban	467 057
HU0081	Nyírbátor Város Önkormányzata	A regionális fejlesztés különböző szintjeinek kompetencianövelése a Nyírbátori Kistérségben	524 486
HU0085	Budapesti Politechnikum Alapítvány	Felnőttképzés, szakképzés és vállalkozásfejlesztés	521 447
HU0086	Százhalombatta Város Önkormányzata	Fogyatékkal élők esélyegyenlőségének megteremtése általános iskolák akadálymentesítése által	597 644
HU0088	Bük Város Önkormányzata	Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Vendéglátóipari Szakiskola felújítása és a kistérség humán erőforrás fejlesztése	1 276 700
HU0096	Tokaji Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola Korszerű Felszereléséért Alapítvány	Modellértékű hulladékgazdálkodási szakképzés bevezetése norvég minta alapján a Tokaji Ferenc Gimnáziumban és Szakközépiskolában	489 695
HU0109	Mindentudás Egyeteme Tudományos Kht.	A kutatás-fejlesztés-innováció hazai eredményeinek és társadalmi hasznának tudatosítása és beépítése az oktatás ismeretanyagába	2 639 455
HU0122	Nékám Alapítvány	A XXI. századi medicina felsőoktatás infrastrukturális hátterének kialakítása és a „brain drain” megakadályozása a Nékám Alapítvány segítségével	2 742 126
HU0123	Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézete Alapítvány (ISES)	Új iskola a határon – Európai Egyetemi Intézet Kőszegen	867 222
HU0130	Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány	Katonák Munkaerőpiaci Reintegrációjának Képzési Programja	1 764 000
HU0142	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége	Önkormányzati kapacitás-építési program norvég tapasztalatok alapján 2009-2010	424 371

Ösztöndíj- és mobilitási programok

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt neve	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0002	Tempus Közalapítvány	Nemzetközi mobilitási programok – szakmai gyakorlatok, tanulmányutak, együttműködések	1 000 000
HU0041	Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány	A Magyary Zoltán kiemelkedő kutatói, posztdoktori ösztöndíj fenntartása	1 000 025

Tudományos kutatás

HU0016 / Kutatás-fejlesztés támogatása a megújuló energiaforrások és agrár-innováció területén

HU0145 / Táj értékek kataszterezése az Európai Tájegyzmény hazai bevezetésének megalapozásához, a tájkarakter értékelés módszertanának kidolgozásához

A tudományos kutatás kiemelt területén belül számos partneri együttműködés jött létre a donor és a kedvezményezett országok szervezetei között kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységek végzése céljából. E területen a projektek több mint felét norvég partnerrel közösen valósították meg. A támogatások kb. 1400 kelet-közép- és dél-európai tanuló és kutató norvégiai tanulmányútját tették lehetővé. Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok

által támogatott összes kiemelt területtel összefüggésben lehetőség volt tudományos kutatás finanszírozására: bár a megvalósult projektek többsége az egészség- és környezetvédelemre összpontosított (pl. megújuló energiákra, illetve rákkutatásra), számos társadalomtudományi téma is támogatást kapott, valamint a robottechnológia területén norvég-magyar tudományos együttműködésen alapuló, világszerte egyedülállónak tekinthető virtuális labor jött létre.

Tudományos kutatás

Megítélt támogatás (euró)

Tudományos kutatás	Megítélt támogatás (euró)
HU0016 Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség	Kutatás-fejlesztés támogatása a megújuló energiaforrások és agrár-innováció területén 1 000 450
HU0045 MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet	Új, környezetbarát és versenyképes robottechnológiák magyar-norvég kutatás-alapú innovációja célcsoportok számára (HUNOROB) 1 066 527
HU0046 Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum	Új őssejt-alapú eljárások fejlesztése előrehaladott perifériás artériás betegség kezelésére 550 078
HU0049 Central Geo Kft.	Többléptékű folyadékáramlás modellező rendszer kidolgozása repedéses kőzetekben geotermális energia kinyeréséhez 436 711
HU0053 Agrowatt Nonprofit Kft.	Biogáz kutató központ építése 1 252 298
HU0069 Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda (OTKA)	Nemzetközi elismertségű fiatal kutatók tudományos életpályájának elősegítése 2 000 000
HU0089 Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány	A politikai részvétel és képviselő kutatása a demokrácia-kapacitás növelése érdekében 640 029
HU0114 NEURO CT Pécsi Diagnosztikai Kft.	„Menteni a menthetőt” – Nagy térerejű mágneses magrezonancia képalkotással végzett neurológiai alkalmazott kutatások 1 105 200
HU0115 Országos Onkológiai Intézet	Közös stratégia kifejlesztése molekuláris módszerek alkalmazásával a rák kezelésére Magyarországon és Norvégiában 1 615 000
HU0145 Budapesti Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar	Táj értékek kataszterezése az Európai Tájegyzmény hazai bevezetésének megalapozásához, a tájkarakter értékelés módszertanának kidolgozásához (TÉKA=TájÉrtékKAtaszter) 1 051 700

Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés

HU0013 / A határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határtérségben

A határokon átnyúló és regionális együttműködés a gazdasági és társadalmi kohézió egyik mozgatórugója a finanszírozási mechanizmusok által megcélzott térségben. Ebben a szektorban számos projekt a régió lehetséges fejlesztési pontjait igyekszik megcélolni azzal, hogy a tudáscserét, az érintett helyi és regionális szereplők még szorosabb együttműködését támogatja. A Magyarországon létrehozott Magyar-Ukrán Határon Átnyúló Alap a Kárpátok gazdaságilag elmaradottabb régióiban igyekszik serkenteni az együttműködést, ezáltal javítva a határ két oldalán élő emberek és vállalkozások kitörési lehetőségeit.

Célterületek Magyarországon:

- Tömegközlekedés fejlesztése az európai kulturális örökség megőrzésével, illetve a környezetvédelemmel összhangban
- A demokrácia, partnerség és decentralizáció elvének biztosítása az EU külső határainál
- A regionális fejlesztés különböző szintjeinek kompetencia növelése (mikro-régiók, önkormányzatok)

Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt címe	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0003	Szeged Biztonságpolitikai Központ	Szegedi Folyamat – Európából Európába	450 948
HU0013	VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság	A határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határtérségben	2 000 000
HU0072	Demokratikus Átalakulásért Intézet	A Visegrádi országok tapasztalatainak átadása a Nyugat-Balkán és GUAM országok számára	398 653

Egyéb támogatások

Az eddigiekben felsorolt kiemelt területek mellett az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok egyéb horizontális területeken is nyújtottak támogatást.

Egyéb támogatások

Megítélt támogatás (euró)

Projektazonosító	Projekt címe	Leírás	Megítélt támogatás (euró)
HU0012	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Technikai segítségnyújtás az EGT-Norvég Finanszírozási Mechanizmusok magyarországi programjának lebonyolítására	2 854 746
HU0035	Nemzeti Fejlesztési Ügynökség	Seed Money Forrás	450 000
HU0068	Ökotárs Alapítvány, Autonómia Alapítvány, Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány és Kárpátok Alapítvány – Magyarország	Norvég Civil Támogatási Alap Magyarországon (részletesen I. 15. oldal)	6 500 000

A civil társadalom erősítése

A civil társadalom erősítésére és a nonprofit szervezetek (NGO) fejlesztésére különös figyelem irányul a finanszírozási mechanizmusokban. Norvégia Közép-Európa civil társadalmának egyik legfontosabb támogatója lett azáltal, hogy a 12 kedvezményezett országban összesen 19 NGO-alap létrehozását támogatta.

Bővebb információ: www.norvegcivilalap.hu

Hiánypótló támogatások

Ezek az alapok igen nagy népszerűségnek örvendenek, aminek az egyik oka, hogy az ilyen típusú támogatásokat nyújtó nemzetközi szereplők az utóbbi évek során fokozatosan más régiók felé fordították figyelmüket. Összesen mintegy 1400 – mindenekelőtt a környezetvédelemre, az emberi jogokra és a demokráciára, a társadalmi integrációra és a kapacitásnövelésre fókuszáló – projekt részesült támogatásban az NGO-alapokból, összesen mintegy 100 millió euró értékben.

Norvég Civil Támogatási Alap Magyarország

A mintegy 6,3 millió euró (kb. 1,6 milliárd forint) összegű pályázati alap (Norvég Civil Támogatási Alap, HU0068) a Norvég Alapból támogatott magyarországi programok között a legnagyobb volt, s egyben a magyarországi civil szervezetek második legnagyobb pénzügyi forrását jelentette az elmúlt években. Az érdeklődés mértékét jól mutatja, hogy a 2008 és 2010 között meghirdetett három pályázati kiírás keretében összesen csaknem kétezer pályázat érkezett be, melyből 240 részesült támogatásban. A program népszerűségét a támogatott területek és a megpályázható összeg széles spektruma (2 000 eurós ún. „kisprojekttől” 80 000 euróig) mellett az is magyarázta, hogy a pályázatok kiíró négy szervezet a támogatások kiosztása során mindvégig törekedett a kis civil szervezetek számára is teljesíthető követelmények meghatározására, valamint a közvetlen kapcsolattartásra és személyes konzultációk biztosítására a minél jobb és sikeresebb pályázatok megvalósítása érdekében. A legsikeresebb projekteket megvalósító civil szervezetek 2011 áprilisában tanulmányúton vehettek részt Norvégiában: az oslói látogatáson számos norvég NGO-val nyílt lehetőség a személyes találkozásra, egymás tevékenységének alaposabb megismerésére.

A pályázati alapok kezelésével a brüsszeli Finanszírozási Mechanizmus Iroda egy négy magyar civil szervezethez álló konzorciumot bízott meg. A konzorcium tagjai a négy támogatási területen a pályázatkezelésben nagy tapasztalattal

rendelkeznek. A konzorcium vezetője, egyben a környezetvédelmi téma felelőse az Ökotárs Alapítvány volt, mely az Autonómia Alapítvánnyal, a Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvánnyal, valamint a Kárpátok Alapítvány-Magyarországgal közösen kezelte a Norvég Civil Támogatási Alapot. Az alapból a magyarországi civil szervezetek a következő kiemelt területeken részesülhettek támogatásban: környezetvédelem és fenntartható fejlődés (71 db nyertes projekt), civil szervezetek kapacitásfejlesztése (55 db), szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem (53 db), valamint a kulturális örökség védelme (61 db). Az alapot kezelő konzorcium törekedett arra, hogy az adott kiemelt területeken a leginnovatívabb projektek nyerjék el a támogatást, s a támogatások lehetőleg az ország egészét lefedjék, ezzel enyhítve a civil szervezetek támogatása kapcsán is fennálló budapesti dominanciát. Többek között e szempontok érvényesülését is vizsgálta az a – kvalitatív és kvantitatív módszereket is alkalmazó – értékelő tanulmány, melyet az NCTA 2010. decemberi zárókonferenciáján mutattak be.

Az NCTA zárókonferenciája – Fotó: Guri M. Smenes, Norvég Nagykövetség

A tanulmány, valamint a zárókonferencia többi előadása elérhető a <http://www.norvegcivilalap.hu/index.php?t=1&id=117> honlapon.

Az alábbiakban a négy kiemelt területen megvalósított innovatív projektek közül mutatunk be néhány példát.

Civil szervezetek kapacitásfejlesztése

Nomád tábor hátrányos helyzetű gyermekeknek

A „Szőlőtő” Éljük Józanul Egyesület 14 éve táboroztat ingyenesen hátrányos helyzetű gyerekeket. A civil szervezetek kapacitásfejlesztése kiemelt területen megvalósuló projekt célja az egyesület tulajdonában lévő pihenőház és nomád tábor fejlesztése. Cél, hogy minél több gyermek pihenése valósuljon meg, továbbá, hogy a pihenőházat olyan családok is igénybe vehessék, amelyek halmozottan hátrányos helyzetűek vagy szenvedélybetegséggel küzdő családtagjaik miatt nem engedhetik meg maguknak a közös pihenést.

<http://szoloto.blogspot.com>

Civil szervezetek kapacitásfejlesztése

Fogyatékos emberek társadalmi integrációja

A Salva Vita Alapítvány 15 éve dolgozik a fogyatékos emberek társadalmi integrációjának elősegítéséért képzési és foglalkoztatási programok segítségével. A Norvég Civil Támogatási Alaptól nyert támogatás segítségével igyekeznek a családi kezdeményezésből immár professzionális szervezetté vált alapítvány kapacitásait fejleszteni, hogy ezáltal is elősegítse a hosszú távú fenntarthatóságot és missziója beteljesítését. Az alapítvány a projekt keretében egy két-éves, komplex programot valósít meg, amelyben a stratégiai tervezéstől, a minőségbiztosításon, a munkatársak továbbképzésén, önkéntesek bevonásán, a partneri együttműködések fejlesztésén át, valamint az új, gazdaságilag fenntartható szolgáltatások elindításával több, egymást erősítő, egymásra épülő tevékenység szerepel.

<http://www.salvavita.hu/index.php>

Civil szervezetek kapacitásfejlesztése

Emberkereskedelem és prostitúció elleni küzdelem

A Magyarországi Női Alapítvány (MONA) 1992 óta azon dolgozik, hogy javítson a szexuálisan kihalasztott és a nőkereskedelem áldozataivá vált nők és gyermekek helyzetén. Az Alapítvány 2008-ban egy 18 hónapon át tartó projektet indított „Szakmaközi együttműködés kiépítése Magyarországon az emberkereskedelem és a prostitúció elleni küzdelem érdekében” címmel. A program, mely a Norvég Civil Támogatási Alap segítségével valósult meg, a magyar kormány, a politikusok, ügyvédek, rendőrök és civil szervezetek számára készült: olyan szakmaközi együttműködésen alapuló ellátó rendszert kíván megalapozni, mely a nőkereskedelem és a prostitúció elleni küzdelem támogatására jön létre. A projekt együttműködést alakít ki a központi államigazgatási szervekkel egy megfelelőbb jogszabályozási politikáért. A szervezet szakemberei törvényjavaslatot dolgoztak ki az emberkereskedelemre és a prostitúcióra vonatkozó magyar, svéd és norvég jogszabályok összehangolásával.

<http://www.mona-hungary.hu/>

Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem

Hajléktalanok munkaerőpiaci helyzetének javítása

A Van Esély Alapítvány programjának célja 20 hajléktalan kliens munkaerőpiaci helyzetének javítása, valamilyen magasabb végzettséget adó képzési programba történő beléptetéssel, továbbá szociális, mentális segítségnyújtás, tanácsadás a velük együtt dolgozó szociális munkás segítségével annak érdekében, hogy a támogatottak az elhelyezkedés és lakhatás tekintetében is megoldást találjanak a későbbiekben. További cél a társadalmi szemléletformálás az egyéni segítő folyamatok dokumentálásával és nyilvánosságra hozásával, az életutak megismertetésével.

<http://www.vanesely.hu/alap.html>

Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem

Szociális építőtábor

A Budapesti Corvinus Egyetem Társadalomelméleti Kollégiumának (TEK) tagjai egy innovatív, szektorok együttműködésén alapuló, modellként máshol is használható kísérleti

projektet valósítottak meg, amely olyan lakbérhátralékosok léthelyzetén segíthet, akik maguk is törekszenek annak rendezésére, s az érdekközösséget felismerve csoportként működnek. A nagykanizsai ligetvárosi területen rossz állapotú, gettósodott önkormányzati szociális bérlakásokban élő és lakbérhátralékkal rendelkező családok tehermentesítése, segítése révén, az érintett helyi csoportok, az önkormányzat és alapítványi önkéntesek bevonásával egy „építőtábor” keretében együttes erővel újították fel a lakóingatlanokat. A programban részt vevő családok ezáltal közvetlenül csökkentették köztartozásaikat (melyeket előre megállapított napi összegekkel jóváírtak nekik), miközben az ingatlan lakhatóbbá vált és értéke növekedett. A modellértékű projektet több hazai és nemzetközi fórumon díjjal jutalmazták.

<http://homokozo.tek.bke.hu/szepitotabor/>

Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem **Önkéntes Jelenlét – Jelenlévő Önkéntesség**

A Nyolc Boldogság alapítvány egy aktív társadalmi párbeszéd színterének kialakítását tűzte ki célul a szolidaritást elősegítő közvetlen közösségi akció keretében. Pécs 4 elit-gimnáziumának kb. 15 pedagógusa, munkatársa, valamint több száz diákja és családtagjaik a gettósodott Györgytelepen állandó önkéntes munka keretében interaktív gyerekfoglalkozáson vett részt az ott élő diákokkal és családjaikkal közösen, melynek célja az volt, hogy a bevont fiatalok valós tudáshoz és saját élményhez jussanak a szegénységről, kirekesztettségéről.

<http://jelenlet.org/>

Szociális kohézió, gyermek- és egészségvédelem **Iránytű**

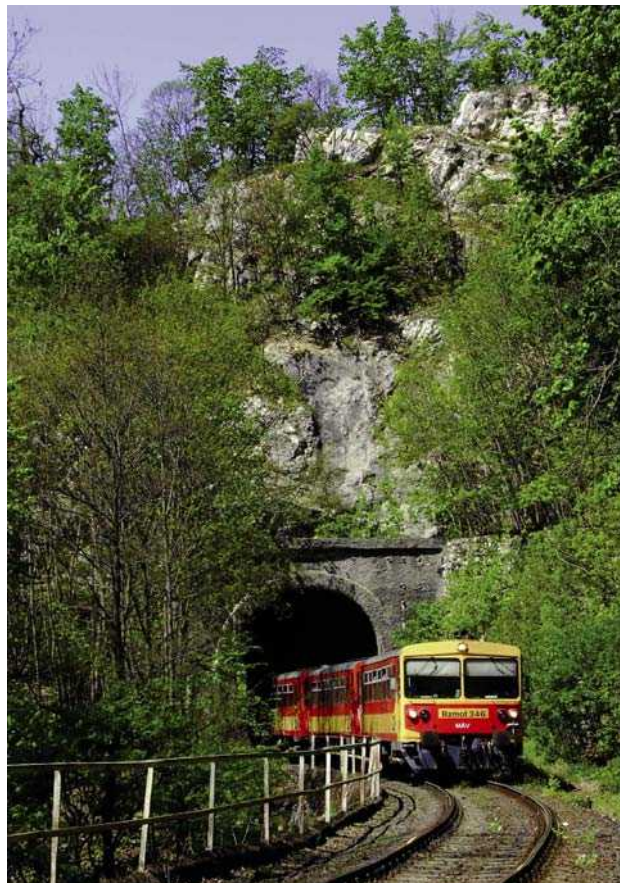
A norvég koronahercegi pár látogatása
Fotó: Guri M. Smenes, Norvég Nagykövetség

A budapesti XVIII. kerület Pestszentlőrinc – Pestszentimre Közmunka Egyesület által megvalósított projekt célja a Havanna lakótelepen és környékén élő, családi háttérük miatt szűk perspektívával rendelkező fiatalok tanulási motivációjának, önértékelésének erősítése, pályaválasztásuk segítése volt egy játékos, önállóságra, szabálykövető magatartásra, együttműködésre nevelő közösségi program-sorozat segítségével. A programba bevont mintegy 50, 12-18 év közötti, nehéz körülmények közötti, alacsony státusú fiatal az iskolai lemorzsolódás elleni küzdelem jegyében interaktív foglalkozások keretében segítséget kapott olyan, a későbbi életüket nagyban befolyásoló munkaerő-

piaci kérdésekben, mint a pályaválasztás, az ehhez megfelelő tanulmányok választása, állásinterjúra való felkészülés. Haakon Magnus norvég koronaherceg és felesége, Mette Marit koronahercegné budapesti látogatásán 2009 szeptemberében ellátogatott a Havanna lakótelepre, és személyesen vett részt a bemutató foglalkozáson.

<http://www.kozmunka18.hu/>

Kulturális örökség védelme **„Cuha-völgyi vasút – szövetség a bakonyi vasútért”**

A Magyarország Természeti és Kulturális Örökségéért Alapítvány által megvalósított, a kulturális örökség védelmét szolgáló projekt célja a műemléki védeltséget élvező Győr-Veszprém vasútvonal elővárosi és turisztikai célú közösségi közlekedésfejlesztési koncepciójának kidolgozása, a vasúti személyforgalom regionális működtetésének előkészítése volt: bemutatni, óvni és ezáltal megmenteni a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által ideiglenes műemléki védelem alá helyezett vasútvonal értékeit. A projektben nemcsak az értékek konzerválása volt a cél, hanem a terület oly módon történő hasznosítása is, ami egyszerre teszi lehetővé az értékek széles körben való megismertetését, valamint megteremti az alapot ezen örökségi elemek fennmaradásához is. Az összefogás eredményeként eddig elkészült a térségi vasút gazdaságos üzemeltetési lehetőségének felmérése, és elindult a műemléki védeltség alá helyezés folyamata is. További fő célok: a vonal elővárosi és turisztikai célú közösségi közlekedésfejlesztési koncepciójának kidolgozása és a vasúti személyforgalom regionális működtetésének előkészítése – tekintettel az örökségi elemek bemutatására és megóvására.

Kulturális örökség védelme **Honismereti tanösvény és múltfeltárás Ongán**

Az Ongai Falumúzeum ünnepélyes megnyitója
Fotó: Polgár Tamás, Norvég Nagykövetség

Az Ongai Kulturális Egyesület a borsodi település teljes helyismereti anyagának összegyűjtését, feldolgozását és közkinccsé tételét, ennek érdekében egy olyan komplex projekt megvalósítását tűzte ki célul, amely révén lehetővé válik a település gazdag történetének, hagyományainak, kulturális örökségének megőrzése, s ezáltal a helyi közösség erősítése. A projekt keretében a hatalmas mennyiségű tárgyi és írott emlék, fotóanyag bemutatása több módon történt: falutörténeti kötet, fotóalbum megjelentetésével, multimédiás helyismereti DVD-rom megjelentetésével és weben való elhelyezésével, falumúzeum és szabadtéri kiállítás létrehozásával, egyedi helyismereti tanösvény létrehozásával, egyéb kiadványok készítésével.

<http://www.okeonga.hu/>

Kulturális örökség védelme **Fekete Gólya Ház Bátán – Múzeum-Élmény-Játék**

A Fekete Gólya Múzeum ünnepélyes megnyitója
Fotó: Mártonfai Dénes, Tolna Online

A fekete gólya (*Ciconia nigra*) különösen védett madár, a Gemenc és a Duna-Dráva Nemzeti Park egyedülálló lakója, melyből a régióban összesen 35 pár található, ebből 5 pár a Tolna megyei Bátán székeli. A Bátáért Egyesület kezdeményezésére és a Norvég Civil Támogatási Alap támogatásával teljesen felújítottak egy műemléki védettség alatt álló, egykor református iskolaként működő épületet, amelyet egy interaktív múzeummá alakították át, hogy a gyerekek és szüleik megismerhessék ezen ritka faj életét és kalandjait. Interaktív kijelzőkön, monitorokon, modelleken, valamint játékokon keresztül követhetik nyomon a látogatók Margit, a nemzeti parkban élő tojó életét és vándorlásait Kelet-Afrikába.

<http://www.feketegolyahaz.hu/>

Kulturális örökség védelme **Cilinder**

Fotó: Néprajzi Múzeum Baráti Köre

14 népmese interaktív bemutatásának segítségével kisebbségi gyerekek ismerkedtek meg a magyar és a magyarországi kisebbségek kultúrájával, valamint a kisebbségek jelenkori, aktuális és jövőbeli kihívásaival Magyarországon. A Cilinder Színház és Iskola Alapítvány a Norvég Civil Támogatási Alap segítségével a magyar és a Magyarországon élő népek, nemzetiségek meséinek és tárgyi kultúrájának interaktív bemutatására kapott lehetőséget. A program célja, hogy megismertesse a magyar kultúrát a Cilinder Színház és Iskola főként roma származású, diákjaival a mesék és a színház segítségével. A projekt ezzel igyekszik megvédeni a kulturális kisebbségek örökségét a multikulturális hagyományok megőrzésének, továbbélésének biztosítása érdekében, valamint bátorítani a szakmaközi együttműködést.

<http://cilindersz.gportal.hu/>

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés **Természetvédelmi értékek felmérése**

A CSEMETE Természet- és Környezetvédelmi Egyesület (CSEMETE) civil kezdeményezése a mezővédő erdősávok természetvédelmi értékének felmérésére és fejlesztésére irányult. A fásítottági arányok tudományos megalapozottsággal, szemléletformálással és gyakorlati beavatkozásokkal való javítása a dél-alföldi régió területén (Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye), helyi kezdeményezések révén valósult meg. A program további célja a mezővédő erdősávok sokoldalú hasznának, pozitív szerepének bemutatása volt, valamint telepítésekkel való beavatkozás olyan mintaterületeken, ahol közvetlen lakossági részvételre is lehetőség van.

<http://www.csemete.com/>

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
Járulj te is hozzá a klímaváltozás csökkentéséhez!

A Zöld-Híd Regionális Energiahatékonysági és Környezetvédelmi Alapítvány által megvalósított projekt célja a pécsi kistérségben élők megismertetése volt az éghajlatváltozás problémájával, ennek kapcsán az energiafelhasználással kapcsolatos tájékozottság növelése, az energiafelhasználás összetételének megváltoztatása és a környezettudatos fogyasztói szemlélet kialakítása. Számos szervezet próbálja felhívni az emberek figyelmét a hatékony energiafelhasználásra, de a tapasztalat az, hogy ezek a kampányok nem jutnak el az ország hátrányos helyzetű térségeibe. A projekt keretében a fenti célok elérését a következő tevékenységek szolgálták: előzetes közvélemény-kutatás után gyerekeknek és fiataloknak szóló versenyek, pályázati kiírások a klímaváltozás, valamint az energiahatékony település témájában. A beérkezett pályaművekből vándorkiállítás készült, melyet a térség számos településén bemutattak. Emellett az Alapítvány mintaprojektként elkészítette a Szabadkiskirályi Általános Iskola és a Bicsérdi Óvoda hőtérsképét, energia auditját és energiatajékoztatóját. A lakosság részére is vállalja hőtérsképek elkészítését, és energiahatékonysági tanácsadást is nyújt számukra. A program tapasztalatairól készülő összefoglaló kiadványt bemutatták a megye polgármestereinek, valamint önkormányzatokon keresztül a kistérség lakosainak.

<http://www.zold-hid.hu/>

Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
Megújuló erőforrások alkalmazása Jákotpusztán

A projekt célja gyakorlatban bemutatható, ökológiai gazdaságban alkalmazásra kerülő „megújuló” energiatermelő rendszerek tervezése, kialakítása és üzemeltetése volt a Dél-Cserhádi Ökológiai Tájékozottsági Nonprofit Kft. által üzemeltetett tanyaán, „Jákotpusztán”. Az alternatív energetikai technológiákat bemutató központ létrehozása mellett a tanya közüzemi energia felhasználásának csökkentése is cél volt. Az ismert (napelem, napkollektor, szélgenerátor), illetve még nem közismert (stirling-motor) megújuló energiatermelő eszközöket olyan komplex működési rendszerben ismertették meg a „bemutató gazdaságot” látogató tanulókkal, felnőttekkel, gazdálkodókkal, amely rendszer(ek) vagy azok egységei bárhol kivitelezhetőek. Az alternatív energetikai rendszereket integrálták a hagyományos energiaellátó rendszerrel (elektromos hálózat). Az egyik fő szempont a kialakítás során, hogy a rendszereket, amennyire lehet összekapcsolják, így azok egymást segítsék és kiegészítsék, miközben az üzembiztonság is megőrizhető. A gazdaság villamosenergia felhasználása az új rendszer eredményeképp legalább 70 százalékkal arra a szintre csökkenthető, amely már alkalmas a működés zavartalan folytatására, a központi áramszolgáltató rendszerről történő teljes leválást követően is. További cél volt, hogy az ökoturisztikai fejlesztések során megnőtt energiaigény is ebből a rendszerből váljon kielégíthetővé.

<http://hkve.org/node/379>

A budapesti Norvég Királyi Nagykövetség munkatársai az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus keretében, valamint a Norvég Civil Támogatási Alapból támogatott projektek számos nyitó- és zárórendezvényén, konferenciáján vettek részt az elmúlt évek során. Ezekről részletes magyar és angol nyelvű beszámoló és képanyag található a Nagykövetség honlapján, ahol a Norvég Alappal kapcsolatos, kéthavi rendszerességgel jelentkező hírlevélre is regisztrálni lehet.

<http://www.norvegia.hu/Norsk/English1/EEA-and-Norway-Grants/>

Projektgazda:	Tempus Közalapítvány
Projekt száma:	HU0002
Prioritási terület:	Ösztöndíj- és mobilitási programok
Összköltség:	295 835 146 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	251 460 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A mobilitási programok – legyen az tanulmányi célú félév-áthallgatás, hosszabb-rövidebb szakmai gyakorlat külföldön, oktatói vagy szakértői, felnőttoktatói tanulmányút vagy tanítási gyakorlat – évente ezreket indítanak el Európa más országaiba, a tanulás vágyával, más kultúrák megismerésének, más országok nyelvének megtanulása céljából.

Az uniós csatlakozásunk óta a szabályok már lehetővé teszik az uniós oktatási és képzési programok keretében a kétoldali szerződések támogatását a három nem uniós, de az Európai Gazdasági Térség részét képező ország, Norvégia, Izland és Liechtenstein intézményeivel. 2007-ben a Tempus Közalapítvány (TKA) egy pályázati alap elnyerésével lehetőséget teremtett az oktatási intézmények számára a három donor országba irányuló, akár kétoldali tanulmányutak, félév-áthallgatások, szakmai gyakorlatok és egyéb mobilitási tevékenységek támogatására.

A TKA 295 835 146 Ft-ot nyert el, amelyből 267 435 002 forint képezte az oktatási intézmények által elnyerhető pályázati alapot.

A Közalapítvány által koordinált pályázati alapról 59 projektben 405 kiutazás és 151 beutazás valósult meg. A megvalósult projektek között az oktatók, szakértők körében a legnépszerűbb mobilitási formának a rövidebb tanulmányút bizonyult. A széles pályázói kör igen színes tématerületet hozott: kaptak támogatást tanárok, informatikusok, mezőgazdasággal, műszaki oktatással foglalkozók vagy azt tanulók, de a mobilitásban részt vevők között találunk még történészeket, élelmiszeriparral foglalkozókat, vendéglátókat, kertészeket és zsonglőröket is.

A pályázati alap eredményeit a TKA egy záró konferencia keretében mutatta be, illetve egy kétnyelvű kiadvány is összegzi a legjobb projektpéldákat.

Projektgazda:	Szeged Biztonságpolitikai Központ
Projekt száma:	HU0003
Prioritási terület:	Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés
Összköltség:	147 917 573 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	113 395 384 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. május 31.

Hozzájárulás a kelet- és a délkelet-európai térségek stabilitásának megszilárdításához, a bizalom és a biztonság erősítése, a demokratikus társadalmak megteremtésének elősegítése, az interregionális kapcsolatok erősítése, a Magyar Köztársaság euro-atlanti integrációs tapasztalatainak közvetítése és a szakértelem átadása révén.

A projekt keretében a Szeged Biztonságpolitikai Központ két fő témában szervezett képzéseket a kelet- és délkelet-európai civil társadalmi szervezetek, szakmai szervezetek, szociális partnerek és helyi hatóságok képviselői számára. A program keretében megrendezett 17 kurzuson Albánia, Bosznia-Hercegovina, Macedónia, Montenegró, Szerbia és Ukrajna politikai, állami, önkormányzati tisztség- és tisztviselői, gazdasági vezetői, szakminisztériumok szakapparátusainak munkatársai, civil- és nem-kormányzati szervezetek képviselői, központi és helyi kamarák reprezentánsai vettek részt; összesen 431 fő a következő nemek közötti arányban: 224 fő férfi – 207 fő nő. A képzések célja a résztvevők tudá-

sának bővítése az Európai Unió intézményi reformjával, a regionalizmussal, a fenntartható fejlődéssel, a határon átnyúló együttműködésekkel és az NGO-k demokráciafejlesztésében és a helyi biztonság növelésében betöltött szerepével kapcsolatban. A projekt további célja volt a képzések segítségével megerősíteni az Európai Unió külső határai mentén folyó együttműködések, valamint a regionális fejlesztések támogatásával megszilárdítani a demokratikus folyamatokat és javítani az önkormányzatok által biztosított közszolgáltatások és közigazgatási feladatok minőségét. A projekt közvetlen eredményeként számos nemzetközi együttműködés kezdeményeződött.

Projektgazda:	Vidékfejlesztési Minisztérium
Projekt száma:	HU0010
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	300 223 379 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	255 190 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A kívánt célt sikeresen elértük a környezeti nevelés, szemléletformálás, természet- és környezetvédelem területén egyaránt a hazai zöld civil szervezetek által!

A pályázati program célja a környezet- és természetvédelmi céllal létrejött társadalmi szervezetek részvételének erősítése és növelése a környezetvédelmi döntéshozatali eljárásokban, különös tekintettel az NKP II. valamint a hazai és az EU szabályozások megvalósítására, illetve intézményes kapacitáserősítő projektek megvalósítása. A projekt keretében 54 darab hazai környezet- és természetvédelmi civil szervezet részesült támogatásban.

A támogatott projektek között a környezetvédelem csaknem minden területe szerepelt. Támogatást kaptak többek között óvodai nevelési programok, a Hortobágy – mint a legnagyobb európai lakatlan terület – fényszennyezettségének csökkentése, vonuló madaraink védelme és megfigyelése, továbbá a környezettudatos építkezési technológiák bemutatása és népszerűsítése.

Projektgazda:	Budapest Főváros Önkormányzata
Projekt száma:	HU0011
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	1 475 000 809 Ft
Támogatási intenzitás:	53,92%
EGT/Norvég támogatási összeg:	795 320 437 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Megvalósult az M3 autópálya bevezető szakasza melletti lakóterület zajvédelme.

A projekt célja az M3 autópálya bevezető szakasz zajvédelmének megvalósítása. Ez egyrészt zajvédő fal építését jelenti az alábbi szakaszokon:

XIV. kerület

- B1 szakasz: Ógyalla utca – Teleki Blanka utca felüljáró (838 m²; 264 m)
- B2 szakasz: Ógyalla tér – Agip kút (560 m²; 146 m)
- B3 szakasz: Ógyalla tér – Rákospatak utca (2893,60 m²; 565,63 m)
- B4 szakasz: Ógyalla tér – Rákospatak utca (214,17 m²; 67,87 m)
- J1 szakasz: Columbus utca – Laky Adolf utca (1388,5 m²; 289,5 m)
- J2 szakasz: Laky Adolf utca – Kacsóh Pongrác út 95. (3174,1 m²; 663,55 m)
- J3 szakasz: Kacsóh Pongrác út 95. – Sárköz utca (2917,13 m²; 616,91 m)
- J4 szakasz: Rákosszeg park – Sárrett park (640 m²; 136 m)
- J5 szakasz: Sárrett park – Csáktornya park (1681,25 m²; 346,25 m)

XV. kerület

- B1 szakasz: Rigmus utca 7. – Rigmus utca 5. (217 m²; 50 m)
- B2 szakasz: Széchenyi utca – Szerencs utca (3298 m²; 813 m)
- B3 szakasz: Szerencs utca – Szentmihályi út (2571,5 m²; 619 m)
- J1 szakasz: Mozdonyvezető utca – Mozdonyvezető utca (49,94 m²; 16 m)
- J2 szakasz: Szent Korona útja – Vasutasház utca (592 m²; 150,5 m)

A projekt másik fő tevékenysége az érintett két kerület nyílászáróinak passzív zajvédelemmel történő ellátása, illetve a már meglévő zajvédelem korszerűsítése. A projektnek köszönhetően több mint 2700 lakos életszínvonala nőtt több mint 1000 lakásban az alacsonyabb zajszintnek köszönhetően, mivel több mint 21 000 m² zajvédő fal épült összesen mintegy 4700 m hosszan, illetve több mint 3300 nyílászáró korszerűsítésére került sor.

Projektgazda:	VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság
Projekt száma:	HU0013
Prioritási terület:	Határon átnyúló együttműködés
Összköltség:	647 058 775 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	550 000 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Norvég segítséggel pezsdült fel az élet a magyar-ukrán határtérségben. A két ország szakembereinek összefogásával, több mint 580 millió forintból megvalósult pályázatok közelebb hozták egymáshoz a határ két oldalán élőket.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus támogatásával, a VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Nonprofit Kft. által lebonyolított, „Határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határtérségben” című projekt keretében 582 352 925 forint állt rendelkezésre a pályázatok megvalósítására. A cél olyan kezdeményezések támogatása volt, melyek segítik az együttműködést Szabolcs-Szatmár-Bereg megye és Kárpátalja megye között, a térség gazdasági, környezetvédelmi és társadalmi integrációjának biztosítása érdekében. A projekt keretében hulladékgazdálkodási és infrastruktúra-fejlesztési terveket dolgoztak ki, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztési beru-

házások kaptak támogatást, valamint turisztikai, kulturális és sport együttműködések sora indulhatott el.

A pályázati felhívások két ütemben, 2008 nyarán és 2009 őszén jelentek meg. Az első körben 65 tervből 28 került megvalósításra, míg a második körben 29 pályázatból 8 esetben jött létre támogatási szerződés. A fejlesztések megvalósításához nyújtott pénzügyi hozzájárulás mértéke maximum az összköltség 90%-a lehetett, ami pályázatonként 2,5 millió és 27,5 millió forint között mozgott. A megítélt támogatások 85%-át a norvég állam, 15%-át pedig a magyar állam biztosította.

Projektgazda:	Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Projekt száma:	HU0016
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	292 672 820 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	248 771 897 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Pályázati alap piacképes, innovatív termékek, technológiai folyamatok és szolgáltatások létrehozására az agrár-innováció és a megújuló energiaforrások területén az Észak-alföldi régióban.

A Pályázati Alap az EGT és a Norvég Finanszírozási Mechanizmus támogatásával, az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Tanács, illetve a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal hozzájárulásával jött létre. A projekt keretében egy 1 059 300 euró (263 405 538 Ft) keretösszegű pályázati alapot hozott létre az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség, amelyből 9 kutatás-fejlesztési projektet sikerült támogatni. A Pályázati Alap célja a regionális innovációs folyamatok fejlesztése volt az alkalmazott kutatások ösztönzése, valamint a megújuló energiaforrások és agrár-innováció területén elért K+F eredmények gyakorlatban való elterjesztésének elősegítése révén.

A Pályázati Alapban rendelkezésre álló forrásra felsőfokú oktatási intézmények, alapítványok, közalapítványok, non-profit kutatóhelyek nyújthattak be pályázatot. Egy-egy pályázat 12-50 millió forintot kaphatott, amelyhez a pályázónak 10% önerőt kellett biztosítania.

A támogatott projektek között felsőoktatási intézmény, alapítvány és non-profit kutatóhely is található. A pályázati alapból olyan projektek valósultak meg a régióban, amelyek hozzájárulnak a megújuló erőforrások használatának növekedéséhez, és végső soron a régió versenyképességének növeléséhez. A megvalósult projektek eredményei letölthetők a www.norvegalap.eszakalfold.hu honlapról.

Projektgazda:	Aba Nagyközség Önkormányzata
Projekt száma:	HU0017
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	522 086 112 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	443 773 031 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A szegregált oktatás eltüntetése, a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése és sokoldalú művészeti képzés beindítása Abán és a kistérségben a Norvég Alap támogatásával.

A pályázat keretében elkészült épületek és objektumok megteremtették a lehetőséget, hogy a kistérségben élő gyermekek is megkaphassák azt a magas színvonalú oktatást, amely versenyképes az ország fejlettebb régióiban élő kortársaikkal, így megvalósulhat a projekt fő célkitűzése, vagyis a diákok szellemi életének színesítése, elvándorlásuk megállítása.

A kreatív művészeti készségek fejlesztése kihat a gyermek valamennyi általános képességére. Az Aba Sámuel Általános Iskola és a mellette, vele párhuzamosan funkcionáló Sárvíz Művészeti Alapiskola, valamint az Abai Gimnázium a projekt keretében megépült új szárnyával, épületeivel olyan kulisszát teremtett a 18 éven aluli diákoknak, amely hűen szolgálja a „csak tiszta forrásból” alapgondolatát. Letisztult formák, világos terek, inspiráló környezet jellemzik a pályázatban megvalósult új épületeket.

Napjaink egyik legnagyobb kihívása, hogy kulturális értékeinket, hagyományainkat megőrizzük egy olyan környezetben,

amelyben a bulvár térnyerése életünk minden szintjén kézzelfogható. Hiteles értéket csak az iskola közvetítésével kaphatnak a felnövekvő generációk. Különösen fontos, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek is megkaphassák az esélyt, hogy életük e korai szakaszában találkozassanak olyan tudással, információval, amely identitásukat és szellemi fejlődésüket is elősegítheti ebben a modern világban. Az Aba Sámuel Általános Iskola, a Sárvíz Művészeti Alapiskola és az Abai Gimnázium olyan szellemi közeget, kiválóan felszerelt környezetet kínál ebben a kistérségben, amely bizakodással töltheti el a felnövekvő generációkat.

Ennek a projektnek sikerei példaként szolgálhatnak mindenkinek, meggyőzhetik a kételkedőket, hogy érdemes tenni, hogy van esély, a hátrányosabb élethelyzetből is lehet kiemelkedés, mert van hol tanulni, képezni gyermekeinket, akik szabadabb szellemben felnőve, egészségesebb, tisztább életet élhetnek szülőföldjük közelében is.

Projektgazda:	Országos Vérellátó Szolgálat
Projekt száma:	HU0018
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	651 233 699 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	553 548 530 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Célunk egy olyan nemzeti szintű HEMOVIGILANCE NETWORK kialakítása, amely lehetővé tesz egy egységes nyomon követési rendszert a véradótól a transfundált betegig.

A projekt célja egy olyan nemzeti szintű HEMOVIGILANCE NETWORK megalkotása, amely biztosít egy egységes nyomon követési rendszert a véradótól a transfundált beteggel bezárólag („vénától-vénaig”), tekintettel a hazai jogszabályi (3/2005. (II.10) EüM rendelet) és a nemzetközi direktívák előírásaira (2002/98/EC;2004/33/EC;61/2005/EC;62/2005/EC; 2003/94/EC;).

A kialakított Network összeköti (online) az OVSz IT rendszerével a 4 orvosi egyetemet (a hozzátartozó klinikákkal), 19 megyei és 4 városi kórházzal. Az összeköttetésnek köszönhetően megvalósult a nemzetközi viszonylatban is példányos egységes véradó-állomány (donor) összekapcsolása a betegek igényeivel és ellátásával, valamint szinte azonnal (real time) az adatrögzítéssel elvégezhető a visszakeresési és nyomon követési eljárás. Biztosítja az egységes dokumentációs rendszert összhangban a hazai és nemzetközi

minőségügyi elvárásokkal, amelynek egyik kritikus pontja a statisztikai adatok gyűjtése és elemzése (kórházi vérfelhasználási mutatók követése, depó, lejárt vérkészítmények nyilvántartása, stb.), a minőségi kifogások, nem várt események, szövődmények kialakulását előidéző okok tisztázása, visszakereshetősége (min. 30 év), az adatok archiválása. A rendszer működésével megvalósul optimális vérgazdálkodás hozzásegít a hatékony vér- és vérkészítmény-felhasználáshoz, azaz a transfúziók számának racionalizálásához, illetve ezáltal közvetetten lecsökkenthető a veszélyes hulladék mennyisége, és mindez kedvezően kihat az egyre nehezebben és nagy költséggel elérhető véradások számára is. A költséghatékony működtetést elősegíti a vérkészítmény selejtezés és az OVSz adminisztratív feladatainak visszaszorítása.

Projektgazda:	Békés Megyei Önkormányzat
Projekt száma:	HU0019
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	699 918 719 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	594 930 986 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Békés Megyei Önkormányzat által megálmodott és megvalósított Ibsen Ház egy összművészeti közösségi tér, ahol találkozik a művészetek minden ága, amit a közönség és az alkotók egyaránt otthonuknak érezhetnek.

A projekt célja a Békéscsaba városközpontjában lévő, történelmi jelentőségű műemlék épület felújítása és többfunkciós közcélú hasznosítása révén az Ibsen Ház – Művészeti, Oktatási és Közművelődési Központ létrehozása volt. A központban képzési, közművelődési, kulturális, színházi, bábszínházi valamint civil szolgáltató funkciók kaptak helyet. Az új funkciók kialakításában és működtetésében szakmai partnerek: a Békés Megyei Jókai Színház, a Harruckern Közoktatási Intézmény Fiatal Színházművészeti Tanháza, a Békés Megyei Napsugár Bábszínház, a Békés Megyei IBSEN Nonprofit Kft. Kézműves Szakiskolája és Kulturális Irodája, a Békés Megyei Szimfonikus Zenekar és a Közösségfejlesztők Békés Megyei Egyesülete. A projekt keretében

történt meg az épület fizikai felújítása (eredeti hasznos alapterület 1.287 m², a felújítás utáni 3.525 m²), valamint beszereztünk színpadtechnikai berendezéseket, fény- és hangtechnikai eszközöket, bútorokat, konyhatechnológiai berendezéseket, a kávézó és étterem berendezéseit és informatikai eszközöket. A felújított műemléki épület a benne életre kelt kulturális funkciókkal hosszú távon szolgálja a térségben élők életminőségének javítását. A helyi szinten történelmi jelentőségű Ibsen Ház önmagában, de a turisztikai élményháló részeként is hozzájárul a helyi idegenforgalom fejlődéséhez, a térségbe látogatók számának növeléséhez, így közvetlen és közvetett hatást gyakorol a környék társadalmára és gazdaságára.

Projektgazda:	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0021
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	835 129 086 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	709 859 648 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2008. augusztus 31.

A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb Székesfehérvár belvárosának páratlan műemléke, a város történetének, fejlődésének is beszédes emléke. Falai egyedülálló, 14. századi középkori helyiségeket, barokk freskókat és rokokó díszítéseket rejtnek.

A Hiemer-ház csaknem kétszáz éve a város tulajdonában áll, közfunkcióknak adva otthont. A több mint 3000 négyzetméter alapterületű komplexum felújítása három ütemben történt. Az I. ütem felújítása 2006-ban fejeződött be, egy sikeres uniós projekt keretében. A Norvég Finanszírozási Mechanizmus első pályázati felhívására, 2006 elején került benyújtásra a „Barokk örökség – virágzó közösség; A Hiemer-Font-Caraffa épülettömb felújítása II. üteme” című pályázat. A projekt megvalósítása egy évig tartott, ebből a kivitelezés 9 hónapot ölelt fel. Az épülettömb megújult II. ütemében is közösségi funkciók kaptak helyet, úgymint egy csodálatos házasságkötő terem, rendezvény- és kiállítóterem, ifjúsági klub. A II. ütem különlegessége, hogy sikerült részben helyreállítani és bemutatni egy középkori

emeletes házat, mely nemcsak a város, hanem az ország szempontjából is egyedülálló műemléknek számít. A középkori ház földszinti helyiségeiben vendégtér, az emeletén a házasságkötő terem kapott helyet.

Az épület másik „ékköve” egy páratlan, Justitia istennőt ábrázoló freskó, mely egy kis barokk szobában került elő a felújítás során. A Justitia-teremnek keresztelt, antik bútorokkal berendezett szoba az esküvők előtt szolgál a menyasszony előkészületére.

A ház III. ütemének felújítása, melyet szintén EU-s forrásból valósít meg a város, jelenleg is folyik a városrehabilitációs kiemelt projekt keretében. Az átadás várható időpontja 2011 augusztusa.

Projektgazda:	Nyíregyházi Főiskola
Projekt száma:	HU0022
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	939 887 279 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	798 973 267 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt a Nyíregyházi Főiskola tudásbázisának továbbfejlesztésével járul hozzá a térség gazdaságának fejlesztéséhez, a vállalkozások versenyképességének növeléséhez és a munkavállalók esélyegyenlőségének javításához.

A Nyíregyházi Főiskola kutatás-fejlesztési és innovációs stratégiájában az Európai Unió fejlődési irányával lépést tartó, emellett a regionális igényekre koncentráló, modern intézmény jövőképét fogalmazta meg. A Partiumi Tudáscentrum kialakítása olyan nagyszabású fejlesztő program, amely élővé teszi e képet a jelenben, megteremtve jelentős továbblépési lehetőségek alapjait is.

A projekt három alprogramja közül a Szolgáltató Központ a képzésekre helyezi a hangsúlyt, s főleg a munkaerőpiacra való kijutás elősegítését és call center létrehozását célozta. A Partiumi Virtuális Campus alprogram célja egy virtuális tudáscentrum kialakítása volt, aminek használatában óriási

segítséget jelent, hogy a campus egész területén elérhetővé vált a vezeték nélküli internet. A Kooperatív K+F Központ pedig egy világszínvonalú kutatóbázist hozott létre, melynek a hazai viszonylatban egyedülálló élelmiszeripari fejlesztései a régió kívül is hatást gyakorolnak.

A projekt kiemelt eleme volt a Nyíregyházi Főiskola Eötvös József Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium épületében történt iskolarekonstrukció, melynek során 7 tantermet újjáépítettünk fel, valamint két nyitottabb, nem tanterem jellegű multifunkcionális helyiséget is kialakítottunk, melyek lehetőséget adnak bemutatók, kiállítások, szakember találkozók megrendezésére is.

Projektgazda:	Fővárosi Szociális Közalapítvány
Projekt száma:	HU0025
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	100 000 000 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	85 000 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Fővárosi Szociális Közalapítvány két külön pályázatot hirdetett a fővárosi illetékességű civil szervezetek és fővárosi önkormányzatok részére: jogsegélyszolgálat ösztönzésére valamint diszkrimináció elleni küzdelemre és jogvédelemre.

A meghirdetett pályázati kiírásra 68 db pályázat érkezett: 34 a diszkrimináció elleni küzdelemre és 31 a jogsegélyszolgálatra. A pályázatok három csoportja a következő volt:

A csoport: romák, hajléktalan emberek, lakhatási támogatásra szoruló, díjhátralékosok, munkanélküliek, egyedül élő idősek vagy a lakásmaffia által veszélyeztetettek;

B csoport: pszichiátriai ellátásban részesülők és/vagy fiatal droghasználók;

C csoport: fogyatékkal élők és/vagy homoszexuálisok és/vagy börtönből szabadulók.

A „Diszkrimináció elleni küzdelem és jogvédelem” című keretprogramban 8 db alprojektre, a „Jogsegélyszolgálat ösztönzése Budapesten” keretprogramban 24 db alpro-

jektre kötöttünk támogatási szerződést. A végső kedvezményezettekkel 2009. július 1-jével kötöttünk támogatási szerződést, és a leghosszabb program 18 hónapig tartott. A végső kedvezményezettek projektjei a végső befejezési határidőig, 2010. december 31-ig sikeresen megvalósultak. A támogatott projektek végrehajtása révén olyan, különösen veszélyeztetett csoportokba tartozó emberek kaphattak ingyenes jogi segítséget, védelmet és tanácsot, akik szociális helyzetük vagy hátrányos életkörülményeik miatt nem képesek a jogi szolgáltatásokat önállóan igénybe venni. A diszkrimináció elleni programok hozzájárultak a Budapesten élő, hátrányos megkülönböztetésnek kitett emberekkel szembeni előítéletek csökkentéséhez.

Projektgazda:	Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.
Projekt száma:	HU0026
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	217 989 778 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	185 291 237 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt célja az állami tulajdonú ingatlanok elbirtoklása kockázatának minimalizálása, ennek érdekében hatékony adminisztrációs rendszer, papíralapú iratkezelés helyett elektronikus iratmenedzsment kialakítása.

A Magyar Állam tulajdonában 9 000 Mrd Ft értékű ingatlan-vagyon van, a projekthez készült hatástanulmány szerint e vagyon 2,5%-át fenyegeti évente az elbirtoklás.

A Norvég Finanszírozási Mechanizmus 2007 végén döntött a projekt finanszírozásáról. Az NFÜ és az MNV Zrt. 2009 júliusában kötött szerződést a Norvég Finanszírozási Mechanizmus társfinanszírozásával megvalósuló projekt végrehajtására, amely csak az MNV Zrt. új vezetésének hivatalba lépése után, 2010 augusztusában kezdődött el. E kilenc hónap alatt elvégzett feladatok:

- az iktatási rendszer átszervezése
- a KVI iratanyagából 2,1 millió oldal digitalizálása és indexálása
- a szükséges hardvereszközök és szoftverek beszerzése

- oktatás
- projektmenedzsment
- publikálás

A projekt végeredménye a technika segítségével nyújt lehetőséget egy jogi probléma megoldására. A digitalizálás átlátható és kereshető iratanyag-adatbázist eredményezett. A folyamatosan frissített nyilvántartás segítségével a munkatársak nem csupán reagálhatnak, hanem proaktívan felléphetnek a problémás esetekben, és az állami vagyon monitorozásával biztosítják annak megvédését. A projekt eredményeképpen a szakemberek elvégezték az MNV Zrt. vagyonyilvántartási rendszerei és iktatási rendszere közötti kapcsolat kialakításához szükséges fejlesztéseket is.

Projektgazda:	Balatoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.
Projekt száma:	HU0027
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	399 999 449 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	339 999 532 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. október 30.

Tettünk a Balaton jövőjéért! – együttműködés a régió környezetvédelme érdekében. A projekt megvalósításával általános célként a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet természeti környezete állapotának megőrzését, javítását tűztük ki.

A Balatoni Környezetvédelmi Pályázati Alap létrehozásával sikerült erősíteni a civil- és a közsféra eredményes együttműködését a környezetvédelem, környezettudatos fejlődés területén.

A Pályázati Alapból megvalósult projektek eredményeit leginkább a helyi társadalmi szereplők (lakosok, üdülők, turisták) hasznosítják azáltal, hogy az épített és a természeti környezet tisztábbá, rendezettebbé, esztétikusabbá válik. A települések frekvenciált részein új parkok, ápoltságos zöldfel-

ületek jöttek létre, kerékpárutak környezete került megtisztításra, a rendben tartásukhoz szükséges eszközpark bővült, megújult; illegális hulladéklerakók szűntek meg, csapadékvíz elvezetők kerültek kiépítésre, kitisztításra.

A projektek eredményes kivitelezése egyben társadalmi példát mutat a lokális környezetvédelmi akciók megvalósíthatóságára, a globális fenntarthatósághoz való hozzájárulás helyi lehetőségeire, azok bemutatására.

Projektgazda:	Mórahalom Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0028
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	567 127 765 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	482 058 615 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Mórahalom Város Önkormányzata megújuló és alternatív energiahasznosítást bemutató mintatanyákat épített üvegházzal, valamint termálenergia biztosítására termálkutat fúrt a Norvég Alap támogatásával.

A projekt célja az alternatív energiahasznosítással és háztartási rendszerekkel megvalósuló mintatanyák kialakítása és azok működés közbeni bemutatása.

A Homokháti kistérségben legelterjedtebb két jellemző tanyatípust (lakó és gazdálkodó tanya) kívántuk modellezni a projekt során. Ezen kívül sor került egy közösségi teret biztosító tanya építésére is, amely egyszerre lesz közösségi tér, szálláshely valamint energetikai és gépészeti bemutatók helyszíne. A lakótanyán a lakócélra használt energiagazdálkodást modelleztük. A gazdálkodó tanyán nem üzletszerű termelést, hanem hagyományos, helyi sajátosságoknak megfelelő növénytermesztést és állattenyésztést be-

mutató tanyagazdálkodást folytatunk. A tanyák építésekor különböző energia-hatékony megoldásokat alkalmaztunk, mint például külső árnyékolókkal ellátott napcsapdák, benapozott, üvegezett nyílászárók, aszaló „napkemence”, bio-wc, pelletfűtés, passzív-ház közeli hőszigetelés, gépi napenergia-hasznosítók (napelem, napkollektor).

A geotermikus energia biztosítására termelő és visszasajtoló termálkút fúrására és a hozzá tartozó gépészet kialakítására is sor került. A termálvizet a tanyák és az üvegház fűtésére, valamint a területen tervezett további beruházásokhoz használjuk fel.

Projektgazda:	Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
Projekt száma:	HU0029
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	586 319 890 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	497 316 519 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2010. december 31.

A fogyatékos személyek társadalmi életben való tevékeny részvételének feltétele a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés. Magyarországon csupán minden negyedik középület akadálymentes. A fizikai akadálymentesítésen túl az infokommunikációs akadálymentesítés a társadalmi életben való részvétel esélyének és az önrendelkezés elve érvényesülésének alapfeltétele.

A program célja a szociális alap- és szakosított ellátást, valamint gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó középületek és a szolgáltatások akadálymentesítésének, ezáltal a fogyatékos emberek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek elősegítése az önrendelkezés és társadalmi életben való tevékeny részvétel biztosítása érdekében. A fővárosban az alapfeladatokat ellátó szociális intézmények 14%-a akadálymentesített, a szakfeladatokat ellátó szociális intézményeknek pedig 13%-a. A megyei és helyi önkormányzatok által fenntartott szociális intézmények esetében az akadálymentesítést az épületek csupán 23%-ban tudták megvalósítani. A szociális feladatokat ellátó intézmények akadálymentesítése különösen indokolt, hiszen ügyfelei között nagy arányban vannak a fogyatékos emberek, akik ezen intézményekhez, civil és non-profit szervezetekhez fordulnak segítségért, többek között azért, mert a magyarországi népesség leghátrányosabb helyzetű csoportjai közé tartoznak.

A program átfogóbb célként a fogyatékos emberek közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek elősegítését is célozta. Az önrendelkezés és a társadalmi életben való aktív részvétel biztosítása érdekében a cél az volt, hogy a fogyatékos emberek a programmal megcélzott közintézmények ne pusztán a szolgáltatások igénybevevőjének tekinthessék, hanem az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában, e közintézményekben aktív alkotó személyként (munkavállalóként) is megjelenhessenek. A program keretében, két pályázati forduló eredményeként országwide összesen 55 szociális intézmény, köztük szociális intézmények, nappali és bentlakásos otthonok, szociális otthonok, bölcsődék, lakóotthonok illetve családsegítő központok akadálymentesítése valósulhatott meg. További eredmény az, hogy az immár akadálymentesített épületekben 14 fogyatékos személy foglalkoztatását sikerült biztosítani.

HU0030

Szennyezést csökkentő, tiszta technológia bevezetése Soltvadkert szennyvíziszap-kezelésében – hasznosítható végtermékkel

Projektgazda:	Soltvadkert Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0030
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	105 988 838 Ft
Támogatási intenzitás:	84,75%
EGT/Norvég támogatási összeg:	89 825 441 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. szeptember 30.

A projekt keretében olyan innovatív, Magyarországon újak minősülő módszert alakítottunk ki, mellyel a szennyvíziszap kezelésének és elhelyezésének problémáját oldottuk meg Soltvadkert városában.

A projekt célja a környezeti terhelés csökkentése a városban keletkező szennyvíziszap mennyiségi és minőségi kezelésével, a nedves szennyvíziszap kezelés-elhelyezés problémájának megoldása. Közvetlen célkitűzés volt egy olyan szennyvíziszap-szárító, -kezelő és -tömörítő rendszer kiépítése, amely közel 1000 m²-es szárító felülettel, robotizált és számítógép vezérelt keverő-szárító mechanizmussal rendelkezik, a szennyvíziszap kezelésébe megújuló energiát, napenergiát von be.

A projekt eredményeként:

- a keletkezett szennyvíziszap térfogata megközelítőleg harmadára, tömege pedig kilencedére csökken

- normál technológiához képest 3-5 nagyságrenddel kisebb élőcsíra tartalmat eredményez
  - biztonságos szintre degradálja a szennyvíziszap patogén baktérium-flóráját
  - a száraz végtermék tömöríthető, könnyen és biztonságosan tárolható harmadakkora tárolási kapacitás mellett.
- A projekt megvalósulásával két új munkahely is létrejött. Közvetlen eredmény az évi 1000-1200 tonna nedves, kezelt szennyvíziszap zsugorítására és fertőtlenítésére alkalmas, energetikailag optimalizált, napenergiát hasznosító épület- és gépészeti rendszer építése és beüzemelése.

Projektgazda:	„Nistema” Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Projekt száma:	HU0031
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	1 209 124 846 Ft
Támogatási intenzitás:	45%
EGT/Norvég támogatási összeg:	544 106 254 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. március 31.

Sopron különleges műemléke a pálosok 1482-ben épült kolostora Bánfalván, mely az EGT Finanszírozási Mechanizmus és a KOGART-alapító Kovács Gábor cége, a Nistema Kft. összefogásával menekült meg az enyészettől.

A felújítás célja az egykori kolostor teljes műemléki rekonstrukciója és olyan új, vonzó tartalommal történő megtöltése volt, mely összhangban van az épület egykori rendeltetésével. Az eredeti formáját visszanyert kolostorban a helyreállítás során egyedülálló elvonulási, oktatási és meditációs központ jött létre, melynek programjaihoz az épület hangulata és puritán egyszerűsége tökéletes környezetet biztosít. Egyéni és csoportos elvonulások, vállalati és közösségi programok Európában is ritka helyszíne lett a kolostor. Az egykori szerzetesi cellákban 23, fürdőszobával berendezett vendégszoba jött létre elegáns, ám mégis puritán

berendezéssel a 21. századi igényeknek megfelelően. Az épület további éke egy különleges étterem az egykori szerzetesi refektórium freskókkal és stukkókkal díszített termében, két meditációs helyiség, a kerengőfolyosók, egy előadó- és konferenciaterem az egykori noviciátusban, egy társalgó, egy alkotó- és kiállítóterem, egy könyvtár és további közösségi terek, melyek mind az itt tartózkodók kényelmét szolgálják. Az épület akadálymentesített, lifttel és mozgásérzékelt szobákkal is rendelkezik. A barokk kertek mintájára megújult az ősfás park is annak egykori sétaútvonalával együtt.

Projektgazda:	Közép- és Kelet-Európai Regionális Környezetvédelmi Központ (REC)
Projekt száma:	HU0038
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	293 658 200 Ft
Támogatási intenzitás:	49%
EGT/Norvég támogatási összeg:	143 892 650 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2008. szeptember 30.

2008 júniusában nyílt meg a Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) kiemelten környezetbarát – zéró széndioxid kibocsátást célzó – konferenciaközpontja Szentendrén, mely éves szinten 49 tonna széndioxid kibocsátás megtakarítását eredményezi.

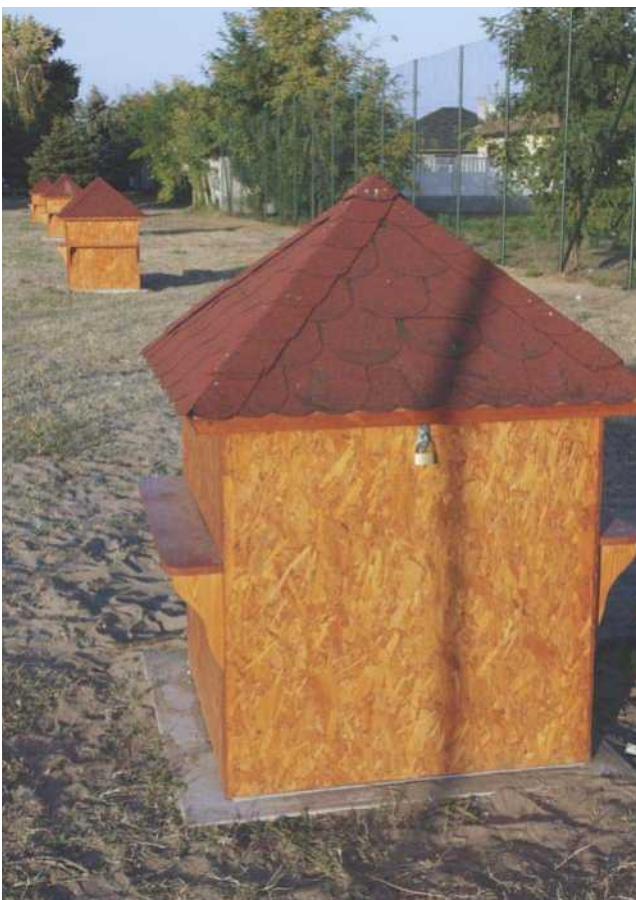
A barna mezős beruhásként megépített konferenciaközpont régióinkban egyedülálló épületként képes hosszú távon nullás energia-egyenleggel működni. Az éves átlagban elért nulla széndioxid kibocsátás ambiciózus céljának elérését az alkalmazott tervezési technikák, automatizált rendszerek és a megújuló energiaforrások, elsősorban a napenergia egyidejű alkalmazása teszi lehetővé.

A beruházás fő támogatója Olaszország Környezetvédelmi Minisztériuma. További támogatást nyújtott Izland, Liechtenstein és Norvégia az EGT Finanszírozási Mechanizmuson keresztül, így e beruházás egyike volt az elsőként megvaló-

sult EGT projektnek Magyarországon. A beruházás értéke nettó árakon számítva közel 2 millió euró volt. A konferenciaközpont koncepció tervei Olaszországban készültek, míg a kiviteli terveket a hazai Kima Stúdió készítette.

A két konferenciaterem nem csak a REC saját rendezvényeinek ad otthont, de az épület szakvezetés mellett nyitva áll szervezett csoportos látogatások céljára az iskolásoktól a mérnökhallgatókon keresztül minden érdeklődő szakember számára, ezzel is támogatva a zöld építészeti térnyerését régióinkban.

Projektgazda:	Hernád Község Önkormányzata
Projekt száma:	HU0039
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	94 144 325 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	80 022 800 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. november 14.

A projekt keretében megvalósult a Hernádi Általános Iskola és Óvoda energiahatékony, gazdaságos üzemeltetési feltételeinek megteremtése, melynek eredményeként több mint 50%-os üzemeltetési költség-megtakarítást sikerült elérni.

Az intézmények energiaracionalizálása keretében a projekt célja a fűtés- és melegvíz-szolgáltató rendszer rekonstrukciója, megújuló energiák bevezetése, valamint az épületek hőszigetelése volt. Az önkormányzat olyan, ma még Magyarországon széles körben nem elterjedt rendszereket alkalmazott a beruházásban, melyek mintaként szolgálnak más önkormányzatok számára is, hogy hogyan csökkenthetik e rendszerekkel hatékonyan a légszennyező források kibocsátását, s miként valósíthatják meg intézményeik energia-hatékony és költségtakarékos üzemeltetését. A projekt keretében intézményenként egy-egy komplex hőszivattyús-napkollektoros, megújuló energiaforrásra épülő energia-ellátó rendszert is telepítettünk. A vákuumcsöves nap-

kollektorokkal, amelyeket mindkét intézménynél a tetőre szereltek fel, akár télen is előállítható a használati meleg víz részben, vagy egészben. A hőszivattyú elektromos energia segítségével, gyakorlatilag fordított hűtőként működő készülék, mellyel a gázfelhasználás jelentős mértékben csökkenthető. A kiépített hőszivattyús rendszer talajvíz bázisú, azaz a talajvíz hőjét vonja el, s abból állítja elő a fűtési meleg vizet. Nyáron fordított üzemmódban az épület hűtésére is alkalmazható.

Az energia (és ezáltal költség-) megtakarítás mellett jelentős káros anyag (CO, CO₂, NO_x, SO_x) kibocsátás csökkenést is sikerült elérni!

Projektgazda:	Balatonfüred Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0040
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	274 728 025 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	233 518 725 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Visszagyalogolni kerek 100 esztendő az időben: ez történt, amikor 2011. április 10-én felavattuk és régi szokás szerint felszenteltük Balatonfüred legősibb városrészének, Balatonarácsnak a központjában álló új postát és népházat.

A fejlesztés helyszíne a gazdag építészeti és kulturális értékekkel rendelkező Balatonfüred legősibb városrésze, Arács. A projekt keretében két épület – korhű helyreállítást követően – új funkciót kapott.

A postaépületben egy muzeális posta, mellette pedig egy postamúzeum került kialakításra, a Hírközlési Postamúzeum Alapítvány szakmai segítségével. A hagyományos postai szolgáltatásokat és a korabeli távközlési eszközöket bemutató kiállítás áttekintést ad a levelek és csomagok kezeléséről, bemutatja a korabeli postahivatali eszközöket. A kiállítás külön hangsúlyt fektet az arácsi történésekre, és bemutatja Simon Károly egykori postamester személyes emlékeit.

A földszint hátsó szobájában Schneider Ferenc erdész, arácsi lakos, állandó trófea kiállítása látható, az emeleten pedig Kutas Árpád korábbi alpolgármester és Schneider Ferenc ásvány- és fosszília-gyűjteményéből nyílt állandó kiállítás.

A népházban klubkönyvtár, többfunkciós rendezvényterem és a településhez, illetve a Balaton régióhoz kötődő civil és közhasznú szervezetek részére irodahelyiségek kerültek kialakításra. 9 új parkolóhely létesítésével javultak a parkolási körülmények. A fejlesztés eredményeképpen Arácson rendezett településközpont alakult ki, és ismét felpezsdült a közösségi élet, erősödik a társadalmi összetartozás.

Projektgazda:	Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány
Projekt száma:	HU0041
Prioritási terület:	Ösztöndíj- és mobilitási programok
Összköltség:	323 537 500 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	275 006 875 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. március 31.

A Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány jogelődje 1994-ben hozta létre a Magyary Zoltán Posztdoktori Ösztöndíjat a tehetséges és a nemzetközi tudományos életben tapasztalatot szerzett fiatal kutatók hazatérésének ösztönözésére. A Közalapítvány a pályázatot 2008-2010-ben az EGT és a Norvég Finanszírozási Mechanizmus támogatásával tartotta fenn és hirdette meg.

Az ösztöndíj bármely tudományterületről olyan fiatal oktató-kutatók tudományos életpályáját támogatja, akik vállalták, hogy az ösztöndíjas időszak alatt valamelyik magyar felsőoktatási intézményben végzik tudományos kutatómunkájukat. A teljes támogatás továbbosztható összege 294 030 000 Ft volt, melyet 85%-ban az EGT és a Norvég Alap és 15%-ban a Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány – az oktatási tárca támogatásával – finanszírozott. A pályázóknak nyújtott támogatás két részből tevődött össze: egy havi ösztöndíjből és a kutatástámogatásból, amit egy összegben bocsátott a Közalapítvány a kutatást befogadó felsőoktatási intézmény rendelkezésére. A pályázatot a felek közösen háromszor hirdették meg, melynek során a 311 pályázóból összesen 54-en részesültek támogatásban. Az összes támogatottból

17 külföldről hazatérő kutató kapott maximális időtartamú ösztöndíj-támogatást. Az első pályázati fordulón, 2008-ban a teljes támogatásból 113 014 000 Ft-ot, a második kiírásban, 2009-ben szintén 113 014 000 Ft-ot és a harmadik, 2010-es kiírásban 68 002 000 Ft-ot osztott ki a nyertes pályázók között a Közalapítvány.

A támogatott ösztöndíjasok a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából 2009-ben Egerben, 2010-ben Miskolcon megrendezésre került Magyary Zoltán és az OTKA Posztdoktori Ösztöndíjasok Találkozásán exc. Siri Elen Sletner, Norvégia magyarországi nagykövétől, az oktatási tárca képviselőjétől és a Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány elnökétől, Dr. Pléh Csabától vehették át kitüntető oklevelüket.

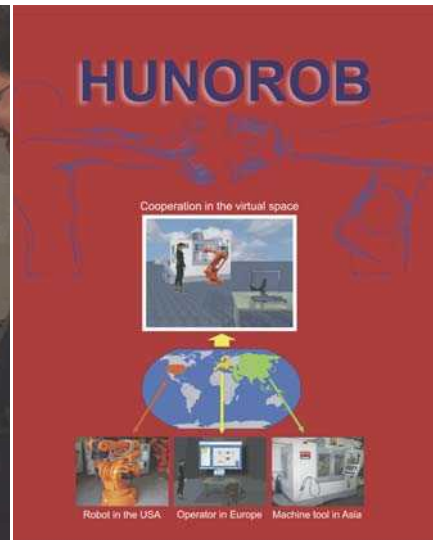

Projektgazda:	Művészeti és Szabdművelődési Alapítvány
Projekt száma:	HU0044
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	315 334 250 Ft
Támogatási intenzitás:	78,48%
EGT/Norvég támogatási összeg:	247 474 425 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. július 31.

A projekt a kulturális örökség megőrzésével Budapest legnagyobb műemléki báltermének történeti rekonstrukcióját valósítja meg a hosszú távú kulturális fejlődést megalapozva.

A Pesti Vigadóban létrejövő kulturális palota több egymást erősítő elem összekapcsolásával alakul ki. Jelen projekt ezen fejlesztések megvalósításának egyike, melynek során az épület második emeletén megújul a régi, használaton kívüli bálterem, korszerű technológiák beépítése révén több-funkciós térré válik. Felújításra kerül 2136 m² hasznos alapterület történeti tér, restaurálásra kerül 1544 m² mennyezet és 3070 m² falfelület. Továbbá 2 db személyszállító lift és 2 db szerviz lift kerül beszerelésre. A történelmi jelentőségű európai örökségi helyszín felújítása során kialakított több-funkciós tér alkalmas lesz hangversenyek, színházi előadá-

sok mellett reprezentatív fogadások, konferenciák, kongresszusok vagy vállalati rendezvények megtartására is. További támogatások és az alapítvány saját forrásainak bevonásával jelen projekttel egy időben, illetve ezt követően több ütemben megnyílik a Vigadó Galéria, az épület tetejére tervezett panoráma terasz, a földszinten helyet kap egy színvonalas kávézó és egy étterem/kaszinó, a pincében pedig egy pinceborozó is. Az egymást kiegészítő kulturális területek valóságos kultúrpalotává teszik a Vigadót, ahol rangot jelent majd megjelenni.

Projektgazda:	MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutató Intézet
Projekt száma:	HU0045
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	657 361 650 Ft
Támogatási intenzitás:	60%
EGT/Norvég támogatási összeg:	394 416 990 Ft
Partner a donor országból:	Narvik University College (NUC), Productive Programming Methods AS (PPM AS), Norwegian University of Science and Technology (NTNU)
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A flexibilis robotizáció terén a projekt létrehozott egy világviszonylatban is kiemelkedő norvég-magyar bilaterális kutatói referenciaközpontot, melynek eredményeképpen számos akadémiai alapkutatói, K+F és modern technológia jött létre.

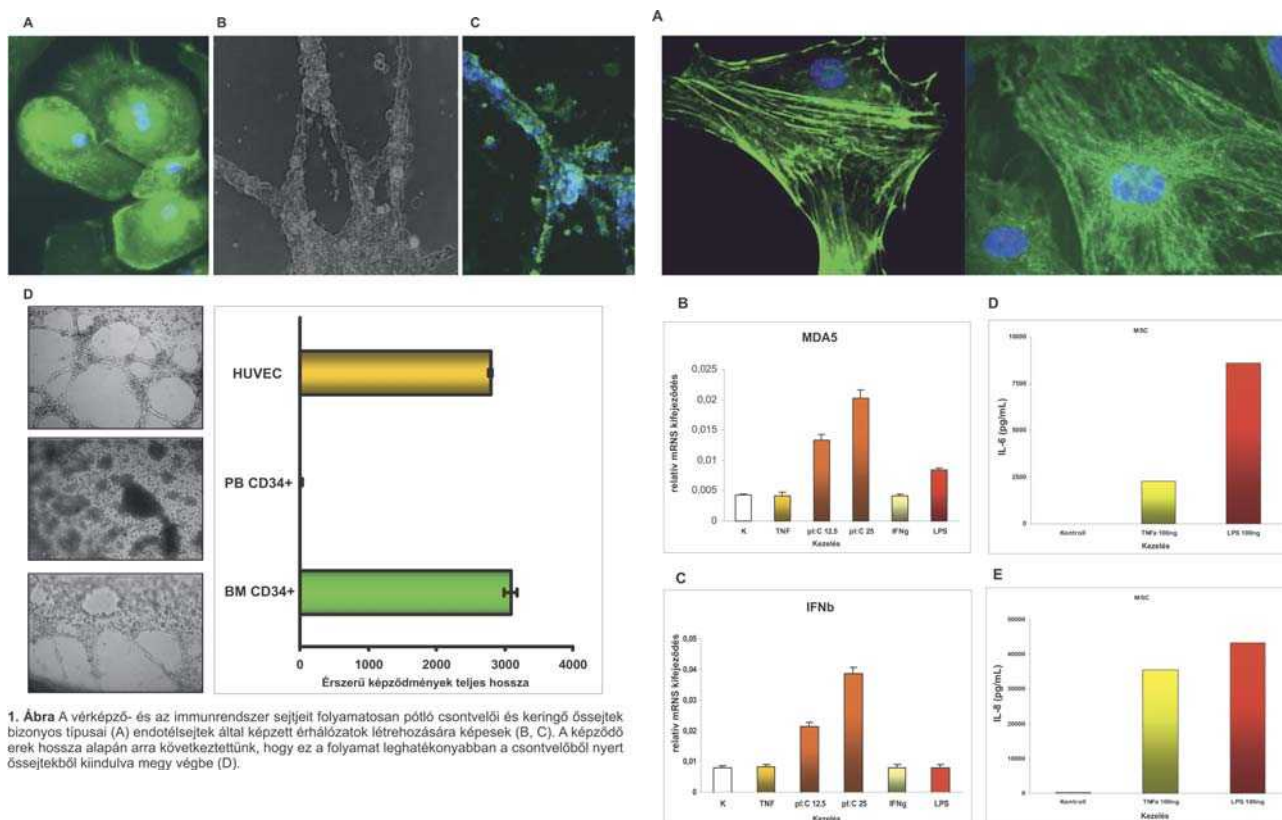
Az ITM (Emerging Information Technology Manufacturing), norvég-magyar labor a projekt keretein belül létrehozott egy norvég-magyar viszonylatban egyedülálló kutatói referencia központot. Ez a kutatóközpont világviszonylatban is kiemelkedő professzori, tudományos kutatói-fejlesztői erőforrásai révén, a legmodernebb irányokba mutató, nemzetközi tudományos kompetenciát és hardver valamint szoftver infrastruktúrát alakított ki a referencia központ működtetéséhez az intelligens és flexibilis robotizáció területén. A projekt továbbá nagymértékben hozzájárult az egyetemi oktatáshoz és a norvég-magyar hallgatói cserékhez.

A projektben elért eredmények közül kettő kiemelendő: egy virtuális kollaborációs platform kifejlesztése (VirCA: Virtual Collaboration Arena, www.virca.hu), mely biztosítja a laboratóriumok összekötését. Erre a rendszerre támaszkodva megalapították az iSpace (www.ispace-labnet.org) laboratóriumi világháló 19 rangos intézet csatlakozásával (Japán, Kína, India, Korea, USA, EU). A platform fő célja, hogy különböző intézetek közötti implementált tudás „plug&paly”-t, tudásmegosztást és ezáltal innovatív tudásintegrációt biztosítson. A VirCA lehetőséget ad arra, hogy valós hardver és szoftver eszközöket távolságtól függetlenül egy közös

rendszerbe lehessen integrálni, és az ezekben megfogalmazott tudást és kutatási eredményeket egymás rendszeribe könnyedén be lehessen építeni, irányítani és ezek eszközeit kollaborációra mozgósítani.

A projekt másik kiemelkedő eredménye – a VirCA rendszerrel szoros összefüggésben – a Kognitív Infokommunikáció (CogInfoCom), mint új tudományos interdiszciplína létrejötte. Kapcsolódó tudományterületek kiemelkedő professzorai járultak hozzá a CogInfoCom definíciójának és alap paradigmájának megfogalmazásához valamint nemzetközi fórumának megalapozásához, a CogInfoCom nemzetközi tudományos konferenciasorozat elindításához.

A projekt eredményei a következő területeken alkalmazhatóak: fenntartható gazdasági fejlődés, tudomány alapú innováció, magas szintű tudományos valamint a legmodernebb technológiákra épülő kutatás-fejlesztés támogatása. Ezen belül robottechnológiai kutatási feladatok végrehajtása valamint az innovatív tudásközpontok továbbfejlesztése a magas intelligenciájú és nagy rugalmassági fokú robotok területén az egészségügyi szektor valamint az ipari alkalmazási környezetek számára, különös tekintettel a kis- és középvállalkozásokra.

Projektgazda:	Debreceni Egyetem Orvos- és Egészségtudományi Centrum
Projekt száma:	HU0046
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	177 966 250 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	151 271 450 Ft
Partner a donor országból:	Oslo University Hospital, Rikshospitalet HF
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az egészséges érrendszer fenntartásában fontos szerepet játszanak a felnőtt csontvelői őssejtek és az erek belső falát képző endotélsejtek vérben keringő elő-alakjai. Ezek a sejtípusok a sérült erek regenerációjára is képesek.

A projekt célja a perifériás artériás érbetegségek sejtterápiás kezelésének optimalizálása a csontvelői őssejtek érregenerációt elősegítő hatását biztosító sejtes és molekuláris mechanizmusok felderítése révén. A felnőtt őssejtek a vérkeringés útján a szövetekbe is eljutnak, és a kisebb sérülések helyén feldúsulva elősegítik a szövetregenerációt. Eredményeink igazolták, hogy a csontvelői őssejtek bizonyos típusaiból laboratóriumi körülmények között érhalózatok hozhatók létre, alátámasztva az érrendszeri betegségek őssejt terápiájának létjogosultságát. Kísérleteink arra is fényt derítettek, hogy a csontvelői őssejtek érregeneráló képességét a sérült szövet környezetébe toborzott egyéb sejtek

is elősegítik. Ilyen funkcióval rendelkeznek a csontvelői és érfalli mesenchymális őssejtek (MSC), melyek közvetlen sejt-kapcsolatok és az általuk termelt fehérjék és kibocsátott oldott faktorok révén támogatják a helyreállító folyamatok beindítását. Kísérleteinkben azt is kimutattuk, hogy a sérült szöveti környezetben fokozódik a mesenchymális őssejtek gyulladást gátló hatása és a termelt citokinek/kemokinek mennyisége, ami monociták, makrofágok és dendritikus sejtek toborzásához vezet. Ezek a közvetett hatások erősítik az MSC-k érregeneráló képességét, így egyes csontvelői ő- és immunsejtek szoros együttműködésben fejtik ki helyreállító funkcióikat.

Projektgazda:	Pécsi Egyházmegye
Projekt száma:	HU0047
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	389 896 100 Ft
Támogatási intenzitás:	84,96%
EGT/Norvég támogatási összeg:	329 978 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. május 31.

A támogatás segítségével megújult a pécsi Dóm tér.

A projekt célja a kulturális örökség megővése, a pécsi Dóm teret körülölelő épületek – Pécsi Bazilika, Püspöki Palota, Káptalani Levéltár és Plébánia – külső, homlokzati felújítása. Ez a terület kulturális és történelmi értéke mellett a város egyik meghatározó pihenőhelye a turisták és a helyi lakosság számára.

A projekt megvalósulása nagyrészt a felújítási munkálatokat foglalta magában, mely a Bazilika északi, keleti, déli, nyugati, a Püspöki Palota nyugati és keleti valamint a Káptalani Levéltár és Plébánia keleti, déli és nyugati homlokzatainak felújítását jelentette. A beruházás keretén belül kicserélték a Püspöki Palota és a Levéltár homlokzati elemeit, a falakat újravakolták, végül magas minőségű, sárga tónusú festék-

kel lefestették azokat. Ennek köszönhetően a tér kellemesebb hangulatúvá vált, mint amelyet az addigi barokk, óarany és barna színek keltettek.

Az egyház történelmi, műemléki helyszínei nemcsak megyei, de országos szinten is jelentős turisztikai vonzerőt képviselnek, számos keresztény és ókeresztény emlék világörökségi szinten is kiemelkedő jelentőségű. Az egyházi épületek építészeti, kulturális és vallási egyediségükből fakadóan gyakori célpontjai az egyéni és csoportos turistatogatóknak. A turisták jelentős része elsősorban a helyszín megtekintése, megismerése céljából keresi fel az építményeket, helyszíneket.

Projektgazda:	Göncöl Alapítvány
Projekt száma:	HU0048
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	88 087 175 Ft
Támogatási intenzitás:	85,65%
EGT/Norvég támogatási összeg:	71 471 675 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

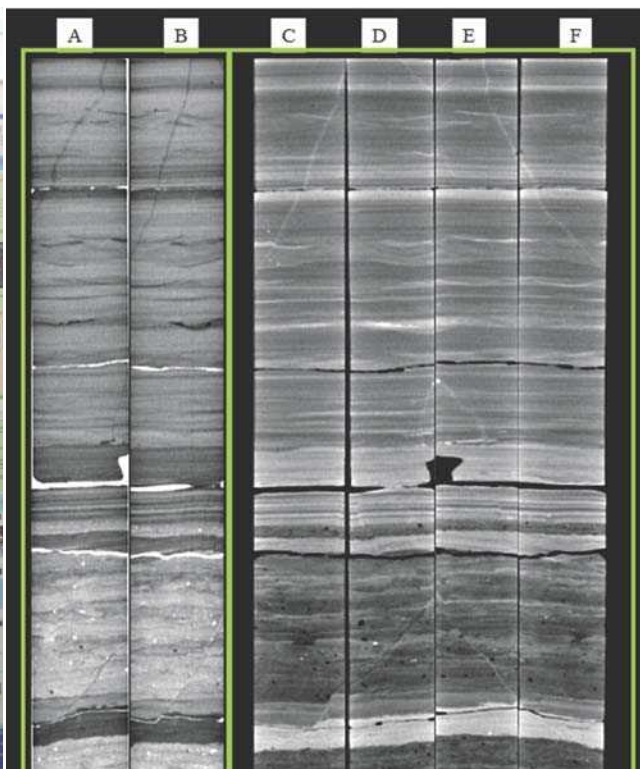
„Most a Házban sétálva jó érzéssel tölt el bennünket, hogy a múltunkkal együtt léphetünk a jövőnkbe.”

A projekt a Vácon található Göncöl Alapítvány tulajdonában lévő Göncöl Ház, mint egyedi védett épület teljes körű felújítását foglalja magában. Az Alapítvány 1988-ban vásárolta meg a Göncöl Házat, és ez a székhelye azóta is. Küldetése a természeti, emberi és társadalmi értékek védelme és létrehozása, az emberi léptékű közösségek együttműködésén alapuló, sokszínű társadalom létrejöttének segítése gyakorlati példákon keresztül is.

A projekt megvalósítási munkálatai 5 fő tevékenység köré csoportosultak. Régóta váratott magára az épület külső homlokzatának helyreállítása, mely a projekt lezárásával, az

épületdíszeknek köszönhetően visszanyerte egykori mives díszittségét. Az árvízvédelem megoldása megnyugvással, a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedése örömmel tölt el mindannyiunkat. Büszkék vagyunk, hogy természeti erőforrásaink védelméhez a 100%-ban megújuló energiaforráson alapuló fűtésrendszerrel is hozzájárulhatunk. Oktatótermeink korszerűsítésével magasabb színvonalon tudjuk oktatni a felnövekvő generációt. Most a Házban sétálva jó érzéssel tölt el bennünket, hogy a múltunkkal együtt léphetünk a jövőnkbe. Köszönjük!

Projektgazda:	Central Geo Kft.
Projekt száma:	HU0049
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	200 159 300 Ft
Támogatási intenzitás:	60%
EGT/Norvég támogatási összeg:	120 095 525 Ft
Partner a donor országból:	Ruden Ltd
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Magyarország Európa legnagyobb geotermikus potenciállal rendelkező régiói közé tartozik. Hagyományosan előkelő helyen szerepelünk a balneológiai hasznosításban, de a termál-energiát villamos áram termelésre még nem használjuk.

A geotermikus rendszerek kutatásán belül kitüntetett szerepe van a fluidum-tárolók komplex vizsgálatának, hiszen a fenntartható víz- és hógazdálkodás megköveteli a lefűtött víz visszasajtolását és a rezervoár működésének minél pontosabb ismeretét. A hévíztároló képződményei közül a metamorf repedezett kőzetekben elhelyezkedő hő kinyerése tűnik gazdaságosnak, hiszen az ilyen típusú kőzetekbe történő visszasajtolás technológiája már kidolgozott. Kutatási programunk elsősorban a repedéshálózat előrejelzésére, a repedéshálózat hidrodinamikai paramétereinek becslésére, a tárolókban történő víz és hőtranszport modellezésére irányult. A két potenciális repedéses hévíztárolónál újszerű vizsgálati módszerekkel a repedésrendszer térbeli elhelyezkedését, paramétereinek meghatározását végeztük el, illetve több termelési változatban modelleztük a vízáramlást és a hőtranszportot. A földtani megismerés különböző lép-

tékekben folyik. Így mikro léptékben vizsgáltuk a kőzettani vékonycsiszolatokat, „mezo” léptékben a kutató fúrásokban mért lyukgeofizikai szelvényeket és makro léptékben a fúrások közötti interferenciát, szeizmikus mérések, esetleg légifelvelelek eredményeit, illetve ezen mérések hasznosságát, gazdaságosságát. Egy geotermális projekt sikere a földtani adottságokon, a technológián, a gazdasági lehetőségeken és a jogi környezeten együttesen múlik. Kutatásunk a földtani megismerési és kutatási/kitermelési technológiát mérte fel. Kidolgoztunk egy protokollt, melynek használata a szakemberek számára lehetőséget biztosít arra, hogy az egyes geotermális prospektok földtani kockázata számszerűsíthető, a gazdaságossági mutatói összehasonlíthatók legyenek, így ezek a várható profitabilitás alapján rangsorolhatók.

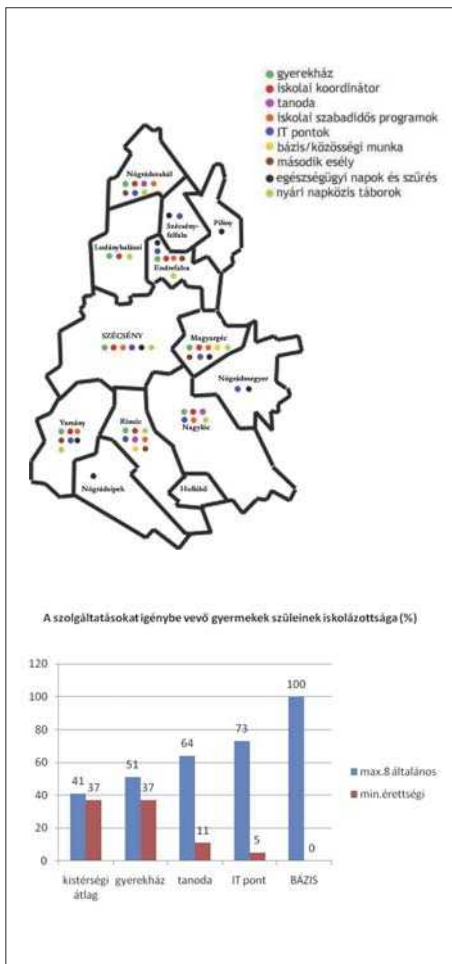
Projektgazda:	Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány
Projekt száma:	HU0050
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	647 059 050 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	550 000 275 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

26 közintézmény vált valamennyi fogyatékosági csoport számára akadálymentesen megközelíthetővé és használhatóvá a Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány érintettségi területén.

A Duna-Mecsek Területfejlesztési Alapítvány Kuratóriuma azzal a céllal nyújtott be pályázatot a programban, hogy a térségben az Európai Unió irányelveinek és a hazai törvényi szabályozásnak megfelelően valamennyi fogyatékosági csoport számára biztosítsa az esélyegyenlőséget, és elősegítse e csoportok társadalmi integrációját középületek akadálymentesítésén keresztül.

Három pályázati fordulóban 2009. április 24-től 2010. április 15-ig, hatvan Baranya, Bács-Kiskun, Pest és Tolna megyei település számára nyílt meg a lehetőség középületeiknek komplex (fizikai és infokommunikációs) akadálymentesítésére, melynek során általános követelmény volt az intézmény látogathatóságának biztosítása, az épületen belüli

önálló és kényelmes közlekedés és tájékozódás, valamint a személyi biztonság azonos feltételeinek megteremtése. A komplex módon kivitelezett akadálymentesítési átalakítások megvalósítására összesen odaítélhető támogatás 584 723 700 Ft volt. Az Alapítvány Kuratóriuma 26 pályázó részére 561 478 795 Ft pályázati támogatást ítelt meg, melyek között 5 orvosi rendelő, 11 oktatási intézmény, 4 polgármesteri hivatal, 4 szociális és 2 művelődési intézmény kapott egyedülálló lehetőséget az akadálymentesítésre. Az átalakításokkal fogyatékos személyek, időskorú, beteg vagy babakocsit használó emberek intézhetik ügyeiket egy épített akadályoktól mentes, érzékelhető, észlelhető és érthető információkat közvetítő környezetben.

Projektgazda:	Magyar Szegénységellenes Alapítvány
Projekt száma:	HU0051
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	256 165 250 Ft
Támogatási intenzitás:	82,51%
EGT/Norvég támogatási összeg:	204 928 625 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A „Gyermekesély” projekt a gyermekszegénység és a társadalmi kirekesztés felszámolására törekszik. Komplex fejlesztésekkel és szolgáltatásokkal a gyerekek és családjaik esélyeinek növelését célozza.

A projekt célja hét – a gyerekek és a gyerekes családok helyzetét, esélyeit meghatározó – szolgáltatási terület fejlesztése volt. A későbbi tanulmányi esélyeket megalapozó szolgáltatásként épült ki a Biztos Kezdet Gyermekházak korai képesség gondozást biztosító kistérségi hálózata. Az esélyeket növelik az iskolai koordinátorok hálózata által biztosított szolgáltatások, a tanórán kívüli szabadidős foglalkozások, a tanodák, a pedagógiai módszertant támogató konzultációk, valamint a nyári napközis és táborozások, illetve a lemorzsolódókat célzó ún. második esély programok. Az egészségesebb gyerekkort célozza az intézményes

étkeztetés feltételeinek javítása. Az információs társadalom követelményeire készítik fel a kialakított IT pontok. A közösségi ház, illetve a közösségfejlesztési tevékenységek elsősorban a szegregátumokban élők integrációjának segítségét, a kedvezőtlen szociális és lakhatási helyzet javítását célozzák. A projekt segítségével a kistérségben élő 4000 0-18 éves gyerek megközelítőleg egyharmadát sikerült közvetlenül bevonni a szolgáltatásokba. Jelentősen változott a helyi szakemberek együttműködése, rendszeressé váltak azok a szakmai fórumok, amelyek egy közös, a gyerekeket középpontba helyező stratégia nélkülözhetetlen alapjai.

Projektgazda:	Gaudium Nostrum Pécsi Egyházmegyei Alapítvány
Projekt száma:	HU0052
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	232 705 976 Ft
Támogatási intenzitás:	84,5%
EGT/Norvég támogatási összeg:	196 636 550 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmus segítségével lehetővé vált, hogy a Püspökszentlászlói Arborétum megújuljon.

A projekt célja az elsődleges célcsoport, az ifjúság környezettudatos nevelése, a környezet megóvása, a környezettel és a természettel való harmonikus együttélés és a fenntartható fejlődés értékrendszerének beépítése.

A projekt tartalmazta az arborétum vízrendezési és kertészeti munkálatai mellett sétaútvonalak kialakítását növényismertető táblák elhelyezésével, valamint egy oktatási központ épült fel a megújult arborétum területén, amely mind elméleti, mind gyakorlati oktatásra alkalmas termekkel és eszközökkel rendelkezik a projekt céljainak megvalósítása érdekében.

A beruházás megvalósulásával évi 600 fő oktatása válik lehetővé szervezett formában, valamint évi 8000 látogatóra számíthatunk a megújult arborétum területén.

A cél az, hogy minél több résztvevő látogató, felnőtt és kisdíák számára nyújthassunk a jövőben egy olyan felejthetetlen élményt, amelyet csak ez a varázslatos hely képes biztosítani a Mecsek szívében, Püspökszentlászlón.

A megújult Püspökszentlászlói Arborétum és Oktatási Központ szeretettel várja a természetkedvelőket, a pihenni vágyókat, kirándulókat, hogy ismét felfedezhessék ezt a nagy múltú és természeti értékekben bővelkedő területet.

Projektgazda:	Agrowatt Nonprofit Kft.
Projekt száma:	HU0053
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	739 970 000 Ft
Támogatási intenzitás:	46,54%
EGT/Norvég támogatási összeg:	344 381 950 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az Agrowatt Nonprofit Kft. olyan biogáz központot valósított meg, ahol egy helyen történik a biogáz termelés gyakorlati és elméleti bemutatása és kutatása.

Zöldmezős beruhásként egy aktív biogáz kutató központot hoztunk létre, melynek alapvető célja, hogy további fejlesztéseket indukáljon, illetve meglévő biogáz üzemek hatékonyságát javítsa gyakorlati kutatások segítségével. Az üzem által végzendő kutatások lehetővé teszik, hogy hatékony formában valósulhasson meg a biogáz technológiára alapozott szerves hulladék-kezelés. Az új alapanyagot először kísérleti fermentorban tesztelik, szükség esetén előtte végrehajtva

a higienizálást, és ezután kerülhet a nagy fermentorba. Az eredményeket a helyszíni oktatóteremben, illetve az interneten tesszük közzé. A központban bemutató és gyakorlati oktatás is folyik. A központ egyben egy 637kW kapacitású biogáz üzem is, amely éves szinten 17 900 tonna szerves hulladék felhasználását végzi el, 4 990 000 kWh elektromos energiát termelve.

Projektgazda:	Budavári Nagyboldogasszony Főplébánia
Projekt száma:	HU0054
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	102 971 275 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	87 525 625 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Mátyás-templom II. világháborúban elpusztult harangjainak pótlása, illetve a meglévők korrigálása, valamint a harangtorony élettartamának növelése vált lehetővé a Norvég Alap révén, elleningás harangszékek felépítésével.

A projekt eredményeként újraöntötték a Mátyás-templom elpusztult, 4400, 1802 és 1663 kg tömegű harangjait, és a tiszta zenei hangzás érdekében áthangolták az 1891-ben öntött, 3015 kg tömegű Szent Károly-harangot. Ezzel az egykori harangokat a mai technika által lehetővé tett, sokkal tökéletesebb zenei összhangban sikerült rekonstruálni. A harangokat a Közép-Európában még sehol sem alkalmazott elleningás rendszerű harangszékekre helyezték, amelyek szinte

nullára csökkentik az épületnek a harangok lengéséből eredő dinamikus terhelését. Valamennyi harang új tölgyfa jármot és felszerelést valamint csúcstechnikájú húzóberendezést kapott. A projekt eredményeként a szimbolikus jelentőségű templom tökéletes hangzással képes „behangozni” Budapest szívét úgy, hogy közben a beépített kőanyag öregedése miatt romló állapotú torony terhelése csökken, várható élettartama nő.

Projektgazda:	Nádasdy Alapítvány a Művészetért és a Környezetért
Projekt száma:	HU0055
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	259 918 081 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	233 926 391 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A nádasdladányi Nádasdy-kastély Közép-Európa legszebb Tudor-stílusban épült kastélya, melynek homlokzata a projekt keretében újult meg.

A kastélyt jelenlegi formájában az 1870-es években építette gróf Nádasdy Ferenc, a Dunántúl egyik leggazdagabb művészet- és irodalom pártoló mecénása. Az épület jelenleg a magyar állam tulajdonából ki nem adható műemlék. A pályázat kedvezményezettje az építető dédunokája – a Kanadából 1994-ben hazatelepült Nádasdy Ferenc – által alapított Nádasdy Alapítvány. Az alapítvány a magyar állami tulajdont fenntartó és képviselő Műemlékek Nemzeti Gondnokságával kötött megállapodás alapján az épületben a természetvédelmet és művészeteket zászlajára tűző szellemi központot, „Akadémiát” tervezett létrehozni, mihelyt az épület fizikailag erre alkalmassá válik. Az „alkalmassá té-

telbe” kívánt önkéntes munkával és saját erő biztosításával 2006-ban bekapcsolódni, megértve és segítve az állami költségvetés nehézségeit. Az alapítvány e tevékenységnek kívánt méltó keretet adni többek között azzal is, hogy a projekt keretében felújította a kastély homlokzatát. Sajnos az alapító megromlott egészségi állapota és a kuratóriumban tevékenykedők körében bekövetkezett halálesetek a szellemi központ alapítványi vezetését kétségessé teszik, de az alapítvány megmaradt, elkötelezett tagjai nagy erőfeszítéseket tesznek azért, hogy a kastély minél méltóbban tükrözze az alapító szellemiségét.

Projektgazda:	Budapesti Corvinus Egyetem
Projekt száma:	HU0056
Prioritási terület:	Fenntartható fejlődés
Összköltség:	288 426 875 Ft
Támogatási intenzitás:	84,88%
EGT/Norvég támogatási összeg:	244 816 825 Ft
Partner a donor országból:	Norwegian University of Science and Technology (NTNU, Trondheim)
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt célja egy olyan hatékony és méltányos gazdaság-, társadalom- és településpolitika megalapozása volt, amely úgy szolgálja az életmód tartós javítását, hogy maximálisan figyelembe veszi az ökológiai fenntarthatóság feltételeit.

Célunk egy olyan, több tudományterület együttműködésében megvalósuló (interdiszciplináris) program megvalósítása volt, amely erős elméleti alapokra építve empirikusan vizsgálja a fogyasztás és termelés hatótényezőit és beavatkozási lehetőségeit, majd a végfogyasztás környezeti hatásmechanizmusait feltárva, az adott szakmapolitikai keretekben – a hazai és nemzetközi gyakorlatra építve – konkrét javaslatokat fogalmaz meg. A projekt öt pillére: (I) a fogyasztói szokásokat meghatározó tényezők, (II) a termelési és elosztási rendszerek működési mechanizmusai, (III) a ter-

melés fenntarthatóvá tétele, (IV) a fogyasztói tudat kialakítása, és (V) a szakpolitikai javaslatok. A program a felsorolt területeket – természetüktől függően – eltérő módszertani eszközökkel tárta fel: a szakirodalmi, elméleti kutatásoktól és az empirikus vizsgálatoktól kezdve, a modellkísérletek és képzési programok kialakításán át, egészen a modellalkotásig és ajánlások megfogalmazásáig.

A projekt honlapja:

www.sustainable.consumption.uni-corvinus.hu

Projektgazda:	Budapesti Szociális Forrásközpont
Projekt száma:	HU0057
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	115 187 310 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	103 595 106 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt célja a magyarországi társadalom legsebezhetőbb és leghátrányosabb helyzetben élő rétegeinek megsegítése.

Ennek érdekében olyan módszert alakítottunk ki, amelynek segítségével Magyarország három régiójában, szegénységben élő embereket nyolc hónapi tanulás, ismeretszerzés, készségfejlesztés eredményeként tapasztalati szakértővé képeztünk, lehetővé téve számukra, hogy részt vegyenek a szegénység elleni harcban. A projekt megvalósítása során folyt a szociális szakma, mint az első, közvetlenül a tervezésben érintett szakterület felkészítése. A végső cél egy európai szintű szegénységkezelő, érdekérvényesítő modell kidolgozása. A későbbiekben kezdeményezni fogjuk a tapasztalati szakértő képzés Országos Képzési Jegyzékbe történő befogadtatását is.

A projekt nemcsak a 45 tapasztalati szakértő, hanem 12 mentor, 200 szociális munkás BA és MA hallgató valamint 30 tereptanár képzéséhez, illetve továbbképzéséhez is kapcsolódott. A képzésben – akár hallgatóként, akár előadóként – résztvevők sokat tanultak egymástól, megosztották egymással tudásukat, élettapasztalatukat. A modell lehetőséget ad az érintett rétegeknek az újrakezdésre, a társadalmi felemelkedésre. A közös siker bizalomra ad okot arra vonatkozóan, hogy a szegények és a társadalmi kirekesztettségben élők tapasztalatait mind a szegénységgel kapcsolatos döntéshozók, mind a szegényeknek szolgáltatást nyújtók hasznosítani tudják.

Projektgazda:	Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Mentalhigiénés és Rehabilitációs Intézménye
Projekt száma:	HU0058
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	203 550 125 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	172.550.125 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2010. december 31.

A 100 éves épület teljes megújulása, a korszerű eszközök és technológiák alkalmazása ötvözi a múltat, a jelent és a jövőt. A megújult környezet igazi otthont nyújt lakóinak, és kellemes munkakörülményeket biztosít az ott dolgozóknak.

A projekt célja: a szolgáltatások színvonalának, a bentlakók életkörülményeinek javítása, valamint egy 10 férőhelyes átmeneti otthon kialakítása.

A projekt eredményei: a főépület rekonstrukciós munkái kapcsán új foglalkoztatók (9 db), szintenként új közösségi helyiségek jöttek létre. Megtörtént a vizesblokkok korszerűsítése, a külső és belső nyílászárók cseréje, a burkolatok felújítása, a homlokzati hőszigetelés, a teljes gépészeti és villamos felújítás, a tűzjelző rendszer kiépítése és az akadálymentesítés. A felújított hasznos alapterület: 1615 m². A kiépített solar rendszer az intézmény melegvízellátására segít rá, csökkentve az energiaköltségeket. A „B” épület

tetőterének beépítésével egy 10 férőhelyes átmeneti otthon jöhet létre 150,3 m²-en. Ezt az ellátási formát a megyében elsőként kínálja majd az intézmény. Teljes gépészeti és részleges építészeti felújításon esett át az intézmény mosodája. A felújított alapterület 182 m². A fejlesztés keretében beszerzésre került 2 ipari mosógép, 1 szárító, 3 ipari vasaló is. Bővült a belső út (1270 m²) és járdahálózat (130 m²). 17 db parkoló épült. A norvég támogatás segítségével megvalósult fejlesztés az intézmény működése óta még nem látott mértékű változást, javulást eredményezett. A magas színvonalú, egyénre szabott gondozási, fejlesztési, ill. rehabilitációs munka méltó környezetben folyhat.

Projektgazda:	Szövetség az Életen Át Tartó Tanulásért
Projekt száma:	HU0061
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	202 197 050 Ft
Támogatási intenzitás:	89,41%
EGT/Norvég támogatási összeg:	179 604 150 Ft
Partner a donor országból:	VOX, Norwegian Agency for Lifelong Learning
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Kulcskompetenciák fejlesztése nyitott tanulási központok országos hálózatának létrehozásával.

A 11 partner által megvalósított projekt – a kompetenciafejlesztés új (informális és nonformális) útjainak kialakításával – az életen át tartó tanulás gyakorlati megvalósulását, s ezen keresztül a foglalkoztathatóság javítását kívánta elősegíteni többnyire hátrányos helyzetű kistérségekben.

A projekt során 9 helyszínen olyan ún. nyitott tanulási központok kialakítására került sor már működő helyi civil szervezeteken belül, melyek gyorsan és rugalmasan tudnak reagálni a helyben felmerülő kompetenciafejlesztési igényekre. Az új típusú szolgáltatás kulcsszereplője egy speciálisan felkészített szakember, a tanulásszervező, aki képes a helyi szervezetekkel, vállalkozásokkal, oktatási és képző intézményekkel helyi tanulási partnerség kialakítására, a

kompetenciafejlesztési igények felmérésére, valamint adekvát tanulási programok megszervezésére.

8 hónap alatt 1100 fő vett részt a kulcskompetenciák fejlesztésére irányuló egyéni vagy csoportos tanulási programokban (pl. digitális írástudás, anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció, tanulási készségek).

A program kísérleti elemeinek kiértékelését követően kidolgozásra került a széleskörű elterjesztést lehetővé tevő Tanulási Partnerség Modell koncepció. A kísérleti projekt megvalósításához szakmai támogatást nyújtott a felnőttképzés területén jelentős hagyományokkal rendelkező norvég partner, a VOX.

Projektgazda:	Burattino Általános és Szakképzőiskola
Projekt száma:	HU0064
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	177 166 550 Ft
Támogatási intenzitás:	84,89%
EGT/Norvég támogatási összeg:	150 396 675 Ft
Partner a donor országból:	Ullevålsveien Skole
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Burattino Általános és Szakképzőiskola, Gyermekotthon integrált oktatást, ellátást biztosít a hátrányos helyzetű – különösen a roma származású – gyermekek társadalmi integrációja érdekében.

A Burattino Iskola 1990 óta működik Csepelen azzal a céllal, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeknek olyan intézménye legyen, ahol minden segítséget megkapnak fejlődésükhöz. Iskolánk elsősorban kiemelkedő szakmai munkájával és gyermekközpontú pedagógiai módszereivel szerzett elismertséget országon belül és kívül egyaránt. A projekt a fenti cél érdekében az iskolaépület bővítésére (3 szaktanterem) és felújítására, a játszóudvar és 3 gyermekotthon felújítására, eszközvásárlásra valamint szakmai programok beindítására kapta a támogatást.

Projektünk eredményeként:

1. Jelentősen javulnak 52 állami gondozottunk életkörülményei, ezáltal mentálhigiénés állapotuk stabilabbá válik, integrációjuk magasabb fokra lép.
2. A szaktanterek építésével jobban megfelelünk a kor-

szerű oktatás követelményeinek.

3. A felújítás során a régi, rossz állapotú épület műszakilag és esztétikailag megújult.
4. A játszóudvarba új, fa játszóeszközök kerültek.
5. Az eszközbeszerzés során az iskola termeinek és a gyermekotthonok berendezését kicseréltük. Külön kiemeljük a számítástechnikai eszközök fontosságát.
6. A szakmai program részeként 3 nagy területen valósítottunk meg fejlesztéseket:
  - a. roma integráció
  - b. sajátos nevelési igényű gyerekek fejlesztése
  - c. drogprevenció

A feladatokat az alábbi, a konzorciumot alkotó partnereinkkel együtt valósítottuk meg: Csepeli Gyermekjóléti Központ, Jól-Lét Mentalhigiénés Alapítvány, Ullevålsveien Skole.

Projektgazda:	Szülészeti-Nőgyógyászati Prevenációs Tudományos Társaság
Projekt száma:	HU0065
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	433 201 725 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	389 881 525 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az A-HA! Országos Szexuális és Mentálhigiénés Felvilágosító Program mérföldkő a magyarországi szexuális felvilágosítás területén, és ez a hosszú távú program elnyerte az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusok Program támogatását.

Az A-HA! Program legfőbb célja a 13–18 év közötti fiatalok egészséges életkedvetének elősegítése, családtervezési ismereteinek kialakítása, elmélyítése, valamint a párkapcsolati értékrend kialakítása. Mindezek következményeként cél a 18 év alatti nemkívánt terhességek visszaszorítása, valamint a nemi úton terjedő fertőző betegségek – kiemelten az HIV és a HPV vírusok okozta megbetegedések – tünettalanának megismerése, a megelőzés gyakorlati módszertanának átadása. A program megvalósulásának alappillérei az ingyenes iskolai oktatás, az internetes távoktatás és tanácsadás (www.a-ha.hu weboldal), egy interaktív, interneten játszható játék, illetve a – szintén ingyenes – Diákcsomag, melybe ismeretterjesztő kiadványok tartoznak. A támogatás segítségével az A-HA! Program az elmúlt

tanévek során – a munkatársak áldozatos munkájának köszönhetően – az ország több mint 3300 közép- és általános iskolájának közel a felébe jutott el. Az előadók több mint 11 000 oktatóórát tartottak meg, 360 000 Diákcsomagot osztottak szét, az előadásokon részt vevő diákok száma pedig megközelítette a 310 000-et. A 19 év alatti fiatalokon elvégzett abortuszok száma pedig közel 20%-kal csökkent! Az A-HA! Programot 2009 szeptemberében magyarországi itt tartózkodása során meglátogatta Haakon Magnus norvég koronaherceg feleségével, Mette-Marit koronaherceggnével együtt, melynek során a budapesti Móricz Zsigmond Gimnáziumban interaktív programbemutató keretében ismerkedtek meg a projekt működésével.

Projektgazda:	Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás
Projekt száma:	HU0066
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	82 853 100 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	70 425 025 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az egészségtudatos magatartás ösztönzése, egészségügyi szűrések és egészségfejlesztési terv kidolgozása a Zalaegerszegi és a Pacsai Kistérség településein élő lakosság körében, gyermekektől az időskorúakig.

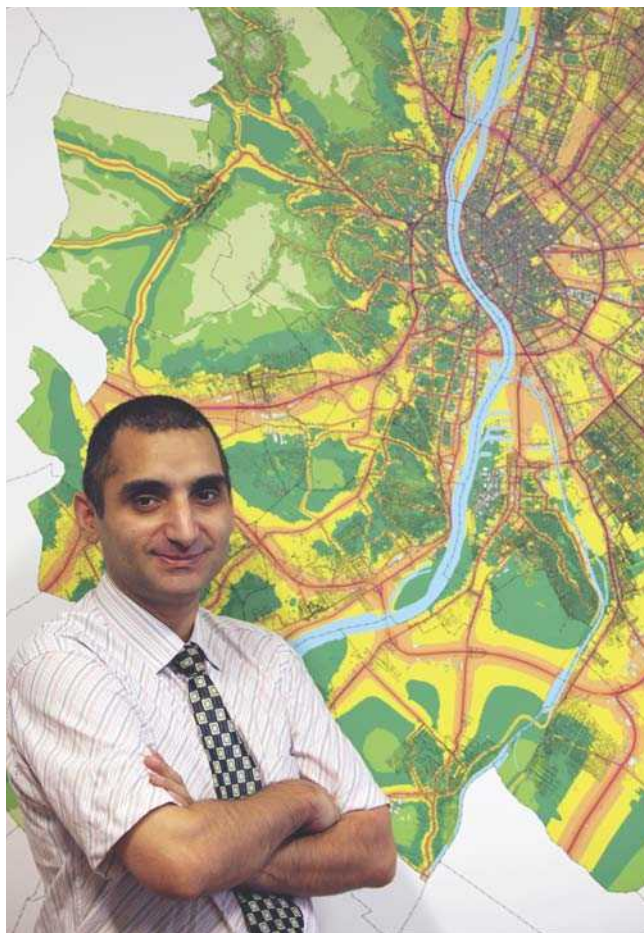
A Zalaegerszeg és Térsége Többcélú Kistérségi Társulás által lebonyolított és az EGT és Norvég FM által támogatott „Útlevél az egészséghez” program a zalaegerszegi kistérség 65, és a pacsai kistérség 14 településén valósult meg. A projekt hét alprogramja két fő téma köré csoportosult, melyek egyrészt az egészséges táplálkozás előtérbe helyezését, másrészt a rendszeres, aktív testmozgás örömeit és hasznosságának felismerését kívánták előmozdítani. A másik cél egy, az egész kistérségre vonatkozó állapotfelmérés és egészségterv készítése volt.

A projekt fő célkitűzése a lakosság körében az egészségtudatos magatartás ösztönzése volt, melyet az alprogramok segítségével népszerűsítettek a lakosság körében, az iskolai programokon túl egészségvásárokon is.

A hét alprogram röviden: (információ: www.zegterseg.hu)

- Túlsúlyos gyermekeknek szóló prevenció program (10 iskola 80 tanulójának kontroll vizsgálata, gyermekenként átlagosan 18 edzés)

- A szív- és érrendszeri betegségek megelőzése program (165 fő vizsgálata, 83 fő részvétele kerékpáros túrán)
- Egészséges táplálkozás program (17 konyhán 32 szakács képzése, 8026 fő részére vizsgaebéd készítése)
- Szájhygiénés program (27 védőnő felkészítése, 32 iskolában 852 fő második osztályos tanulóknak szájhygiénés ismeretek oktatása)
- Porci Berci program: gerinccsökkentő mozgásformák megtanítása (16 tanító bevonásával, 13 osztály 209 második osztályos tanulója részére)
- Daganatos betegségek megelőzése program (9 háziorvosi praxisban, az 50-70 éves korosztályból 2368 fő szűrése, ebből pozitív 158, colonoscopia 105, tumor 8, elváltozás 71 eset)
- Nordic Walking program (7 egészségvásáron 324 fő részére tanácsadás és oktatás)
- Mobil busz, közös jóga, hastánc és zenés tornaprogramok, táncház (7 alkalommal különböző helyszíneken, több ezer látogatóval)

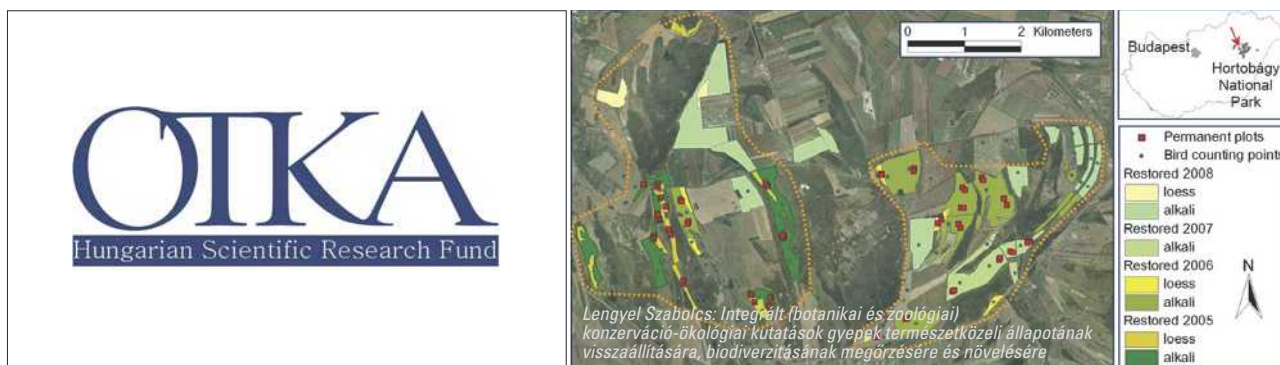

Projektgazda:	Fővárosi Közhasznú Foglalkoztatási Szolgálat Kht.
Projekt száma:	HU0067
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	81 251 225 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	69 063 500 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2010. február 28.

A „Beindító” Fővárosi Roma Gyakornoki Ösztöndíj Magyarországon elsőként tűzte ki célul, hogy érettségizett, illetve diplomás roma pályakezdekők egy 6 hónapos gyakornoki ösztöndíj keretében kapjanak lendületet a munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez.

A munka világába bejutni gyakran még a nem hátrányos helyzetből indulóknak is nehéz. A roma célcsoport választását nem csak a hátrányos helyzet, az őket sújtó diszkrimináció indokolta, hanem létszámuk erőteljes alulreprezentáltsága a közigazgatásban, így a fővárosi önkormányzatnál is. Hisszük, hogy az előítéletek oldásának legjobb kulcsa a megélt tapasztalat, jelen esetben a megismert, megbízható munkatárs. Az ösztöndíj lehetőségére jelentkezett 85 főből 35-öt vonhattunk be az EGT Norvég FM és a Fővárosi Önkormányzat támogatásával létrejött projektbe. A bevontakból két főt sajnos rögtön az elején elvesztettünk, ketten azonban még az ösztöndíj lejártá előtt sikeresen elhelyez-

kedtek. A 6 hónapos foglalkoztatást végül 31 fő fejezte be. Az ő munkájukat, beilleszkedésüket a foglalkoztatók által kijelölt, az egyes munkaköröket jól ismerő, de a projekt által is képzett patrónusok, mentorok irányították; kompetenciáik növelését személyiségfejlesztő képzések, angol és számítástechnikai tanfolyamok segítették. A projekt elsődleges célja a munkatapasztalat-szerzés biztosítása volt, és csupán reménykedtünk abban, hogy lesznek páran, akik az ösztöndíj lejártával rögtön el is helyezkednek. Bár fáj a szívünk minden kiemelkedő teljesítményt mutató el nem helyezkedett gyakornokunk miatt, büszkéek vagyunk arra a 17 főre, akik már megtalálták számításukat.

Patay-Horváth András: Az olympiai Zeus-templom oromcsoportjainak virtuális 3D rekonstrukciója

Projektgazda:	Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok Iroda (OTKA)
Projekt száma:	HU0069
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	647 058 775 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	550 000 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A pályázat keretében 33 kiváló fiatal kutató kapott alapkutatásaihoz két éves támogatást a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés, az európai kulturális örökség megőrzése, a humán-erőforrás-fejlesztés, az egészségügy és gyermekvédelem területén.

Az Norvég Alap által támogatott OTKA pályázat célja a nemzetközi viszonylatban elismert fiatal kutatók kiemelkedő eredményeket ígérő alapkutatásainak támogatása, s ezen belül is elsősorban a külföldön kutató, Magyarországra települő fiatalok pályaiindításának támogatása. A 33 támogatott kutatás közül 17 az egészségügy területén, 4 a fenntartható fejlődés, 8 a környezetvédelem, 4 az európai kulturális örökség megőrzése területén segítette elő a fiatal kutatók munkáját. A 2010 áprilisában megrendezett félidejű workshop keretében mutatták be a kutatók az elért eredményeiket, amelyből külön kiadvány született. Az eredmények bizonyít-

tották, hogy a támogatás nagymértékben segítette a fiatal kutatókat önálló kutatócsoportjaik létrehozásában, karrierépítésükben. A bemutatott eredmények nemzetközi szinten, konferenciák keretében és tudományos cikkek formájában kerültek további bemutatásra. Projektenként több mint 5 tudományos cikk, közlemény jelent meg neves folyóiratban, amelyekben hivatkoztak az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok támogatására. Ezen kívül projektenként több mint 5 fő vehetett részt külföldi konferenciákon, ahol a kutatási eredményeiről tarthattak előadást.

Projektgazda:	Szent Margit Rendelőintézet Nonprofit Kft.
Projekt száma:	HU0070
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	413 879 950 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	351 797 875 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az egészség nem játék. Velünk mégis játszva megőrizheted!

A projekt átfogó célja a Budapest III. kerületi lakosok egészségi állapotának javítása.

Rövid távú célok: (a) az emberek megértsék, hogy a leggyakoribb betegségek (magas vérnyomás, szív- és érrendszeri betegségek, mozgásszervi problémák, némely rákfajta stb.) a helytelen életmód (táplálkozás és a mozgásszegény életmód) következményeként alakulnak ki; (b) tudatosuljon a lakosságban, hogy ezek a betegségek elkerülhetők helyes életmód kialakításával; (c) a lakosság felismerje, hogy tud tenni rossz egészségi állapota ellen, vagy (d) meg tudja előzni annak kialakulását, illetve, hogy (e) elsajátítsa és a mindennapjai részévé tegye a helyes életvitel elemeit.

Az Egészség Olimpia Projekt (a) programsorozatot indított, amely 4 egészség olimpiai rendezvény, 3 gyermektábor, 50 feletti szűrőnap megszervezését; (b) egészséges életvitel-

lel kapcsolatos 8 tudományos módszertani útmutató kidolgozását; (c) új berendezések, orvosi műszerek beszerzését foglalta magában.

A célcsoportok a lakosság széles körét (diákok, felnőttek, csökkent munkaképességűek, fogyatékossgal élő személyek, idősek, stb.) ölelték fel. A kidolgozott módszertanok a projekt fenntarthatóságát alapozták meg.

A széles körű nyilvánossági munka eredményeképpen a kerület lakossága aktívan vett részt a programsorozaton. A résztvevők száma meghaladta a 14 ezer főt. A tapasztalatok összegzése még zajlik, de az már biztos, hogy a rendezvényeken, szűrőnapokon több résztvevőnél sikerült bizonyos betegségeket korai stádiumban felfedezni, és az érintettet időben elindítani a gyógyulás útján.

Projektgazda:	Demokratikus Átalakulásért Intézet
Projekt száma:	HU0072
Prioritási terület:	Regionális fejlesztés és határon átnyúló együttműködés
Összköltség:	137 999 737 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	117 299 659 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt eredményeképpen javultak a Nyugat-Balkán országai között és a GUAM országai között lévő kapcsolatok valamint a Visegrádi országok és az előbb említett országok közötti kapcsolatok is.

A kétéves projekt átfogó célja a demokrácia, partnerség és regionális együttműködés megerősítése a partnerországokban, valamint a regionális együttműködés európai integrációban játszott szerepét vitató diszkusszió elősegítése. A kifejezett cél a visegrádi tapasztalatok politikai és szektorális tapasztalatainak megosztására irányult a Nyugat-Balkán és Keleti Partnerség országaiban, különös tekintettel a GUAM országokra; illetve az előrehaladás és az együttműködés elmélyítése ezekben az országokban és ezen államok között, új kapcsolatokat és projektszerű együttműködéseket kovácsolva, amelyek megkönnyítik a közös problémák megoldását és közös célok elérését.

A projekt eredményeképpen javultak a Nyugat-Balkán orszá-

gai között és a GUAM országai között lévő kapcsolatok, másrészt a Visegrádi országok és az előbb említett országok közötti kapcsolatok is. A közös találkozások, konferenciák, workshopok hozzájárultak az országokat képviselő különböző kormányzati és nem kormányzati intézmények, szervezetek közötti szorosabb együttműködéshez és a jó szomszédsági kapcsolatok kialakulásához.

A projekt eredményeképpen létrejövő regionális együttműködések az EU határainál lévő országok között hozzájárultak ezen országok demokratikus fejlődéséhez, a társadalmi és gazdasági átalakulási folyamatok támogatásához, illetve a béke fenntartásához az EU szomszédságában, valamint az általános jólét biztosításához.

Projektgazda:	Gyömrő Város Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala
Projekt száma:	HU0073
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	495 331 855 Ft
Támogatási intenzitás:	84,95%
EGT/Norvég támogatási összeg:	420 784 385 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Egy egyedülálló kísérleti projekt Gyömrőn: az e-learning tanulási módszertan bevezetése a köz- és felnőttoktatásban.

A projekt célja a Gyömrői Közösségi Integrált Tudásportál létrehozásával eszközrendszerrel biztosítani az emberi erőforrások hatékonyabb fejlesztéséhez, az élethosszig tartó tanulás támogatásához. A Tudásportál tulajdonképpen egy digitális iskola, amely lehetőséget biztosít Gyömrő város és községe tanuló lakosainak az elektronikus oktatási módszertan kipróbálására. Itt többek között nyelvi tananyagokat, számítógépes felhasználói ismereteket, számos kompetencia- és készségfejlesztő, e-learning módszertani, valamint önkormányzati ügymenetet leíró tananyagot találhatnak az érdeklődők. Az esélyegyenlőség elvének figyelembe vételével valósult meg a város három iskolájának akadálymentesítése és a Tudásportál üzemeltetéséhez szük-

séges számítástechnikai infrastruktúra fejlesztése. Az ingyenes Tudásportál így az iskolák számítógépes termeiben, köztérekre ingyenes wi-fi csatlakozásokon keresztül, valamint érintőképernyős terminálok segítségével is elérhető. A Tudásportál használatára több mint száz kulcsfelhasználót és önkormányzati dolgozót képeztünk ki, amely tudást a tutorok tanórák és napközi otthonos foglalkozások keretében adták tovább a tanulók részére. A nyilvánosság számára folyamatos kommunikációt biztosítottunk szóróanyagokon, óriásplakáton, helyi újságokban, televízióban, rádióban valamint Gyömrő város honlapján, továbbá tematikus nyerevényjátékok és vetélkedők valósultak meg a projekt hatékony megismertetése céljából a Tudásportálon keresztül.

Projektgazda:	Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0074
Prioritási terület:	Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
Összköltség:	632 370 200 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	537 514 725 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt célja egy újszerű és innovatív környezetvédelmi pályázati alap létrehozása és működtetése Jász-Nagykun-Szolnok megyében, mely révén a térség környezettudatos gondolkodásmódja jelentős mértékben javítható.

Az Alap a környezettudatos oktatás és a fenntarthatóság pedagógiája területén zajló alprojekteket támogatta. Három alintézkedésből állt:

Az egyes komponens a környezettudatos oktatásban és a fenntarthatóság pedagógiájában a tanárok és egyéb, környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó alkalmazottak képzését támogatta. 23 nyertes pályázónak nyílt lehetősége ismeretei bővítésére. A Szolnoki Főiskola, mint képző intézmény egy átfogó, 260 órás képzést állított össze, amely a 100 órás elméleti blokk mellett 160 órás gyakorlati képzést, tájbejárásokat is tartalmazott. A szakmai előadások keretében a környezetvédelem és környezettudatos magatartáshoz kapcsolódó témák, előadások közül választhattak az érdeklődők.

A kettes komponens esetében komplett környezetvédelmi akciók megvalósítására lehetett pályázni: biodiverzitás előmozdítása, kerékpározás ösztönzése, erdei iskolák és környezetvédelmi táborok lebonyolítása, táj- és természetfotó versenyek, szelektív hulladékgyűjtés kialakítása, ifjúsági nem iskolarendszerű környezettudatos oktatás és szemléletformálás, általános környezeti szemléletformáló tevékenységek. Ez a komponens volt a legnépszerűbb a pályázók körében, összesen 31 nyertes pályázó valósíthatta meg a projektjét.

A harmas komponens a pályázók nemzetközi együttműködését, a tapasztalatcserét és a környezettudatos szellemiség terjesztését célzó programokat támogatta. Tapasztalatcsere programok lebonyolítására 7 országban került sor 16 nyertes projekt keretein belül.

A pályázati alapnak köszönhetően sor került:

- 620 darab kerékpár, illetve a kerékpározáshoz kapcsolódó láthatósági mellények, egyéb kiegészítők beszerzésére, az egyik projektben egy iskolai kresz-pálya is kialakításra került, ezen kívül több projektgazda szervezett biztonságos kerékpározással kapcsolatos előadásokat, gyakorlatokat, kerékpáros versenyeket és kerékpáros tájbejárásokat.
- 1050 darab szelektív hulladékgyűjtő edény beszerzésére, amelyek nagy része szolnoki általános iskolákban, másik része Karcagon került kihelyezésre. Kialakításra került Két pón egy szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos tanösvény, amelyet a megye több iskolájából több száz gyermek látogathatott meg. Számos szelektív hulladékgyűjtéssel kapcsolatos rendezvény, szemléletformáló program és vetélkedő került megrendezésre, illetve kiadvány szétosztásra.
- A 70 nyertes pályázó összesen 89 hazai és nemzetközi szervezetet vont be a projektmegvalósításba, ezáltal a projekt hatása megsokszorozódott, nemzetközivé vált.
- Beszerzésre kerültek továbbá kerékpártároló faházak, komposztáló edények, pellet kazánok.
- Parkokat, tanösvényeket alakítottak ki és újítottak fel.
- Gyerekek ezrei vehettek részt környezettudatos életmóddal kapcsolatos nyári táborokban, tájbejárásokon.
- Számos környezetvédelemmel kapcsolatos honlapfejlesztés történt.
- A projektek keretein belül szervezett képzési, szemléletformáló programokban, rendezvényeken közel 25 000 fő vett részt.

Projektgazda:	Csornai Többcélú Kistérségi Társulás
Projekt száma:	HU0075
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	151 106 725 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	128 440 675 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az élethosszig tartó tanulás elősegítése érdekében felnőttképzési központtal, tanfolyamokkal és internetkávézóval gyarapodott a Csornai Többcélú Kistérségi Társulás és térsége.

A projekt célja a csornai Városi Művelődési Központ funkcióinak bővítése volt oly módon, hogy a közművelődés mellett egy új terület is megjelenhessen profiljában: akkreditált felnőttképzési helyszínné váljon. Ennek érdekében az épület mind külsőleg, mind belsőleg átalakult: kialakításra került egy tanácsadó iroda, internetkávézó, és az oktatás tárgyi feltételeit (bútorok, berendezések, stb.) is biztosítottuk. 4 fős tanácsadói team (jogász, közigazgató, oktatásszervező, területfejlesztő) segítette tanácsaival, szakértelmével a projekt sikerét, a térség turisztikai vonzerejének növelését. 2010 decemberében az intézmény akkreditálttá vált, és meg-

kezdődhetnek a falusi turizmus elterjedését segítő képzések: a megyében élő népi mesterségek, mezőgazdasági kistermelés, biogazdálkodás, térség-specifikus magyar nyelvű idegenvezetők képzése, túravezetők képzése, családi gazdálkodás, kiegészítő falusi turisztikai szolgáltatás, stb. A projekt befejezéséig közel 400 fő végezte el tanfolyamainkat. A Fertő-Hanság Nemzeti Park, mint turisztikai vonzerő megismerését elősegítendő, egy interaktív kiállítást hoztunk létre, melynek segítségével minden korosztály játékosan ismerkedhet természeti értékeinkkel.

Projektgazda:	Hódmezővásárhely Megyei Jogú Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0076
Prioritási terület:	Környezetvédelem és fenntartható fejlődés
Összköltség:	150 494 344 Ft
Támogatási intenzitás:	57,15%
EGT/Norvég támogatási összeg:	86 007 529 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2009. december 31.

A projekt eredményeként oktatóközpontunk az ország egyik legjobban felszerelt környezeti nevelési intézménye és bemutató helye lett, amely a helyi adottságokra épülő oktatóprogramjával várja látogatóit.

A beruházással a környezeti nevelés igényeinek megfelelő, erdei iskola szintű szolgáltatásokat nyújtó, regionális hatáskörű oktatóközpont kialakítását tűztük ki célul a Bodnár Bertalan Természet- és Környezetvédelmi Oktatóközpontban. A fejlesztés eredményeként oktatóközpontunk az eszéközállomány és a környezeti nevelési háttér infrastruktúra (tanösvények, ártéri botanikus kert, erdei tornapálya, stb.), valamint a speciálisan az adott helyszínre kidolgozott oktatóprogram és oktatási anyagok tekintetében az ország egyik legjobban felszerelt környezeti nevelési intézménye, bemutatóhelye lett. A projekt során egy 19 férőhelyes,

akadálymentesített ifjúsági szálláshelyet alakítottunk ki, és „Mártélyi Kaland” címmel egy, a tanulást és a pedagógusok munkáját segítő környezeti nevelési oktatócsomagot dolgoztunk ki az óvodás és az általános iskolás korosztálynak. A terepi foglalkozásokhoz és kirándulásokhoz tanösvényeket, vízi túra utat, erdei tornapályát, madár- és vadmegfigyelő magaslesekert építettünk ki. A tantermi, terepi és laboratóriumi foglalkozásokhoz vizsgálati, megfigyelő és szemléltető eszközök, túrakerékpárok és villanymotoros hajók kerültek beszerzésre.

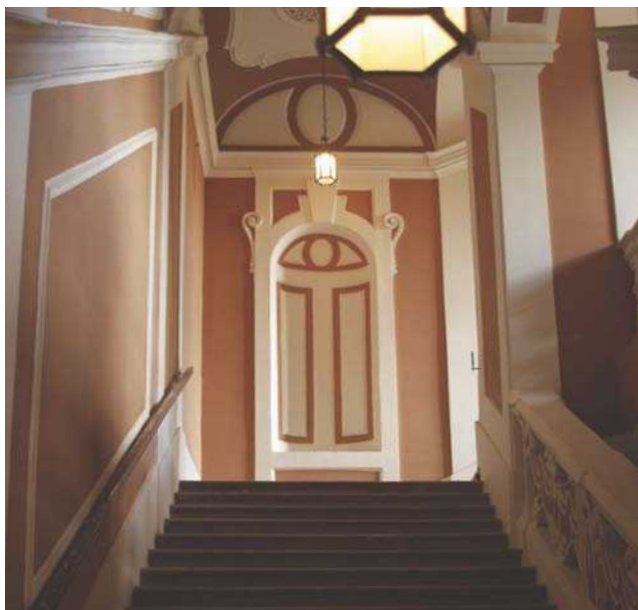

Projektgazda:	Hagyományok Háza
Projekt száma:	HU0077
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	220 000 000 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	187 000 000 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Hagyományok Háza és a Fonó Budai Zeneház közös projektjének célja előmozdítani a XX. században a Kárpát-medencében gyűjtött folklórfelvételek megőrzését és közkinccsé tételét.

A projekt leglátványosabb eredménye az Utolsó óra gyűjtésből kiadott Új Pátria-sorozat 50 CD-je és hét népzenei, néprajzos szakkönyv kiadása volt, amelyekből 400 darabot Európa nagyobb könyvtáraiba, zeneiskoláiba, folklórchívumaiba is eljuttattunk, hogy a kontinens bármely pontján megismerhető legyen a magyar népzenei kincs. A támogatásból sikerült új, a terepmunkához és az archiválási munkákhoz szükséges gépeket vásárolni, átépíteni a Hagyományok Háza egyik termét, ahol lehetővé vált több ezer CD, DVD, hangfelvétel, és közel kétezer kötetnyi néprajzi témájú szakkönyv elhelyezése, ezen kívül ide került egy 10 fős munkaállomás is. Kiépült egy klimatizált raktárhelyiség is,

amellyel végre megoldódott a sérülékeny, archív adathordozók szakszerű tárolása. Lehetőség nyílt a gyűjteménygyarapításra is, 1589 tételnyi hangfelvételt, 410 tételnyi mozgókép-felvételt és 3201 tételnyi fotót, összesen 5200 tételnyi folklór témájú felvételt sikerült megvásárolni. Másfél éven keresztül 18 munkatárs dolgozott a korábban digitalizált nagy mennyiségű anyag tartalmi feldolgozásán, így a projekt végére elkészült a vállalt 3000 órányi népzenei és néptánc felvétel részletes katalogizálása. A feldolgozott felvételek új internetes felületen, megújult designnal, több nyelven váltak kereshetővé a nagyközönség számára a www.hagyomanyokhaza.hu weboldalon.

Projektgazda:	Pápa Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0080
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	232 245 475 Ft
Támogatási intenzitás:	80%
EGT/Norvég támogatási összeg:	184 564 325 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. július 30.

A projekt Pápa város talán leghíresebb épületének részleges felújítása révén lehetővé teszi, hogy a kastély reprezentatív terei újra látogathatók legyenek.

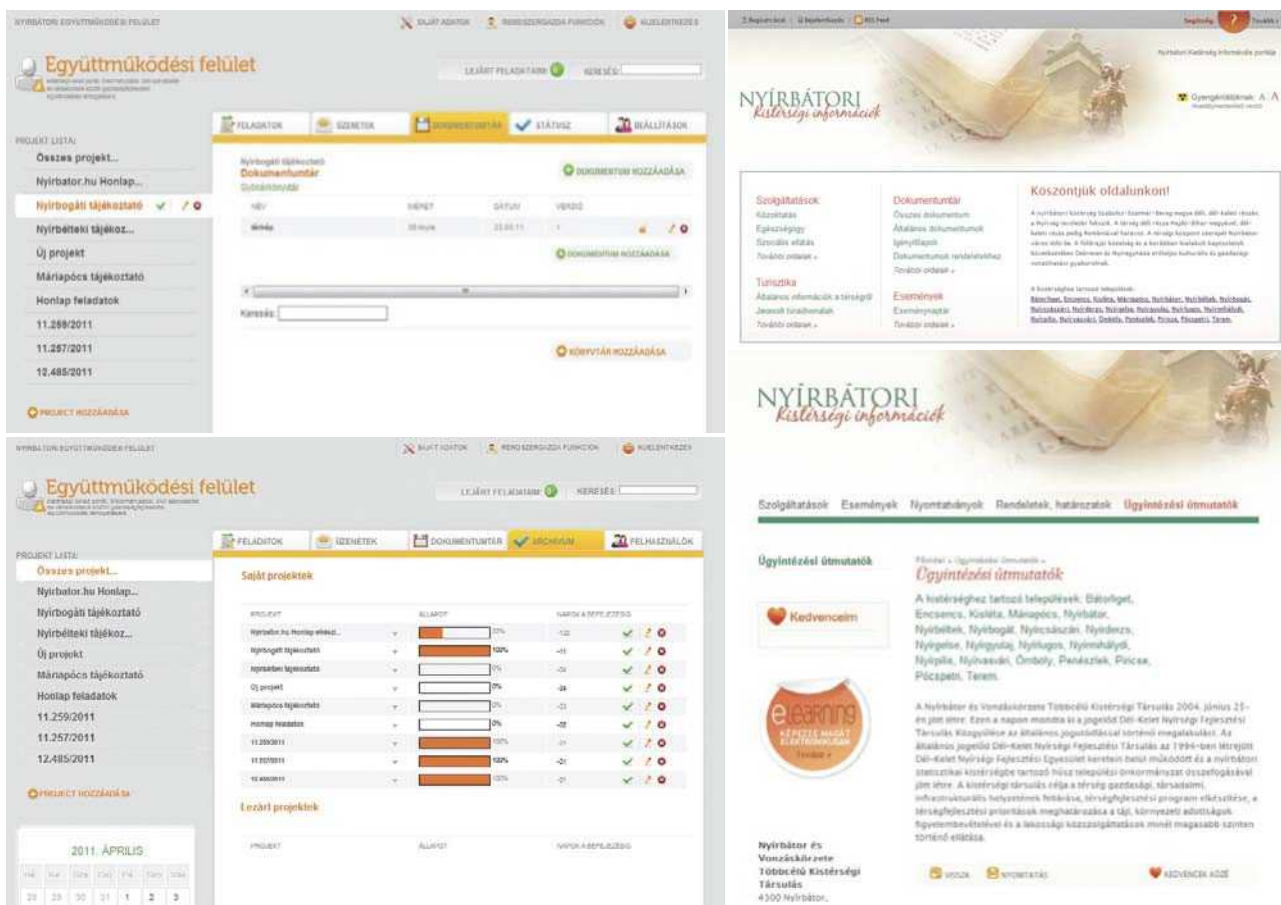
A projekt a műemlékvédelem alatt álló Esterházy-kastély rekonstrukcióját, új funkciókkal történő felruházását tűzte ki célul. A norvég projekt során az épület kb. 20%-ának felújítása valósulhat meg. A kastély további részeinek felújítására Pápa Város Önkormányzata újabb pályázatot nyújtott be a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Ügynökséghez. A két elnyert projekt keretein belül így megvalósulhat az Esterházy-kastély teljes rekonstrukciója.

A norvég projekt keretében a kastély északi szárnyának reprezentatív terei, valamint a kiszolgálásukhoz szükséges föld-

szinti és nyugati szárnybeli helyiségek rekonstrukciója valósul meg. A felújított terület összértéke közel 1000 m². Szintén a pályázat keretében beépítésre kerül egy lift, 8 festmény restaurálása valósul meg, valamint a projekt részét képező terület biztonsági, tűzvédelmi és fűtési rendszere is megújul.

A kastély felújítása – várható eredményei révén – rendkívül fontos Pápa és a veszprémi térség turisztikai potenciáljának növelése érdekében, ebből adódóan a projektet a város az előkészítés és a megvalósítás során is kiemelten kezelte.

Projektgazda:	Nyírbátor Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0081
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	160 733 650 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	136 623 575 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A pályázat célja volt, hogy Nyírbátorban és kistérségében egy kifejezetten nem jövedelemtermelő közcélú projekt által megteremtjük a fenntartható gazdasági fejlődés egyik fontos előfeltételét egy olyan Forrásközpont létrehozásával, amely képes emelni a regionális fejlesztés intézményrendszerének kompetencia szintjét.

A régió egyike az ország kevésbé iparosított régióinak, ahol a külföldi tőke gazdaságot élénkítő szerepe csekély, ráadásul közlekedés-földrajzi helyzetéből adódóan távol van a meghatározó gazdasági centrumoktól. A Nyírbátori kistérségre a régióhoz hasonló problémák jellemzőek, bár a kistérség jelentős potenciállal rendelkezik, melyre alapozni lehet. A projekt lehetőséget teremtett ennek a potenciálnak a kihasználására.

A Forrásközpont gerincét egy elektronikus portálrendszer képezi, amely dokumentumtárként, elektronikus oktatási központként, továbbá az együttműködés, a kapcsolatépítés és a vita fórumaként szolgálja majd a mikro-régiót, az önkor-

mányzatokat és partner szervezeteiket valamint – közvetett módon – a térség egész lakosságát.

Járulékos hatásként az oktatás támogatási folyamat során a hallgatók fokozatosan elsajátítják a web-alapú csoportmunka kultúra alkalmazását, amely a később bevezetni kívánt e-önkormányzati rendszer sikerének egyik záloga. Az e-learning keretrendszer alkalmas bármilyen szabványos, más témájú tananyag fogadására is, ezért később szeretnénk a munkatársak szakmai képzését is erre az alapra helyezni. Várakozásaink szerint a projekt számos multiplikatív hatással is bír majd. Így mintaprojektként követhető példát szolgáltat más magyarországi kistérségek számára.

Projektgazda:	Mátrai Gyógyintézet
Projekt száma:	HU0084
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	951 577 996 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	808 841 419 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A megújuló energiát felhasználó fűtési rendszer, a nyílászárók cseréje és a főépület teljes, külső hőszigetelése az intézmény mainál lényegesen hatékonyabb és környezetkímélő üzemeltetését biztosítja.

A projekt során kialakított új fűtési struktúra hosszabb távon lehetővé teszi, hogy a kiemelt környezeti szempontok mellett a jelenleginél gazdaságosabban üzemeltethető legyen az intézmény. Az így felszabaduló erőforrásait a szakmai területek további bővítésére, fejlesztésére fordíthatja a MÁGY. A projekt közvetlenül is hozzájárul a hatékonyabb gyógykezeléshez, a könnyebb gyógyuláshoz: számottevően egészségesebb környezetet biztosít a MÁGY légzőszervi betegek számára.

A projekt a működés biztonságát és – a légszennyezés csökkentésével – egészségesebb környezetet biztosít a MÁGY dolgozói számára, akik az új, minőségi munkahe-

lyeken kevésbé megterhelő körülmények között dolgoznak. A MÁGY tágabb környezetére is egyértelműen pozitív hatással van a projekt, hisz a Mátrába érkező látogatók valamint a betegek is egy tisztább, egészségesebb környezettel találkozhatnak.

A projekt egyediségét mutatja, hogy:

- először történt ilyen volumenű projekt egy védett, közel nyolcvan éves épületben;
- először került megvalósításra egy ilyen volumenű projekt egészségügyi intézményben;
- a projektvégrehajtás során végig sikerült fenntartani a 100 %-os ellátási kapacitást.

Projektgazda:	Budapesti Politechnikum Alapítvány
Projekt száma:	HU0085
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	157 169 769 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	141 452 928 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Budapesti Politechnikum Alapítvány és partnere, a Közgazdasági Politechnikum Gimnázium és Szakközépiskola egy új épületrész létrehozásával, valamint a felnőttképzés keretében vállalkozásösztönző és szociális tréningek tartásával tudott segítséget nyújtani a kezdő vállalkozók, vagy éppen a kényszerből pályát váltók számára.

A Norvég Alap támogatásával bővítette ki oktatóbázisát a Budapesti Politechnikum Alapítvány az általa fenntartott iskolával közösen. A projekt első részében került sor a már meglévő Poliház tetőtérének bővítésére, ahol összesen 234 négyzetméteren új informatika terem, tréning termek és tanácsadó irodák jöttek létre.

A program vállalkozásfejlesztési részében a 18 éven felüliek önfoglalkoztatóvá válását segítettük elő, különös tekintettel a hátrányos helyzetűekre, így vállaltuk 80 ügyfelünk számára ingyenes ECDL tanfolyam szervezését és a vizsgáztatást is. Kétféle csoportban tanulhattak azok, akik vissza

kívántak térni a munkaerőpiacra. Az egyik csoportba a már vállalkozó, vagy a vállalkozásalapítás előtt állók kerültek, míg a másikban a munkaerőpiacra alkalmazottként visszatérni kívánókat oktattuk. A program keretében 2011. áprilisáig összesen 210 résztvevőnek szerveztünk vállalkozói tréninget, valamint a vállalkozni kívánó fiataloknak – idősebbeknek is – pénzügyi, adóügyi, üzleti tervezési és menedzsment ismereteket oktattunk. Szintén a program keretében létrejött egy virtuális inkubátorház tíz férőhellyel, ahol ingyenes irodahelyet, internet-hozzáférést és alapvető, ügyviteli szolgáltatásokat tudunk nyújtani a kezdő vállalkozóknak.

Projektgazda:	Százhalombatta Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0086
Prioritási terület:	Humán erőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	190 472 499 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	161 901 760 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Százhalombatta városa teljes értékű, de speciális igényekkel rendelkező lakosként tekint a fogyatékkal élőkre. A döntéshozók elkötelezettek e szemlélet érvényre juttatásában: támogatni kívánják a fogyatékkal élőket céljaik elérésében.

- 1. Számú Általános Iskola:
a város legrégebbi iskolája 1966-ban épült. Fő profilja az emelt szintű matematikaoktatás. Az oktató-nevelő munka másik eredményes területe a nyelvoktatás, angol, német és szerb nyelveken.
- Eötvös Loránd Általános Iskola:
az iskola az 1973-74-es tanévre készült el. Az iskola sajátos arculatát a hagyományos keretű 8 osztályos oktatási formába illeszkedő speciális tantervű képzés – a testnevelés és a nyelvi tagozat – határozza meg.
- Kőrösi Csoma Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény:
az iskolát 1991-ben alapította az önkormányzat. 2005 szeptemberétől a korábbi Városi Művészeti Iskolával egy

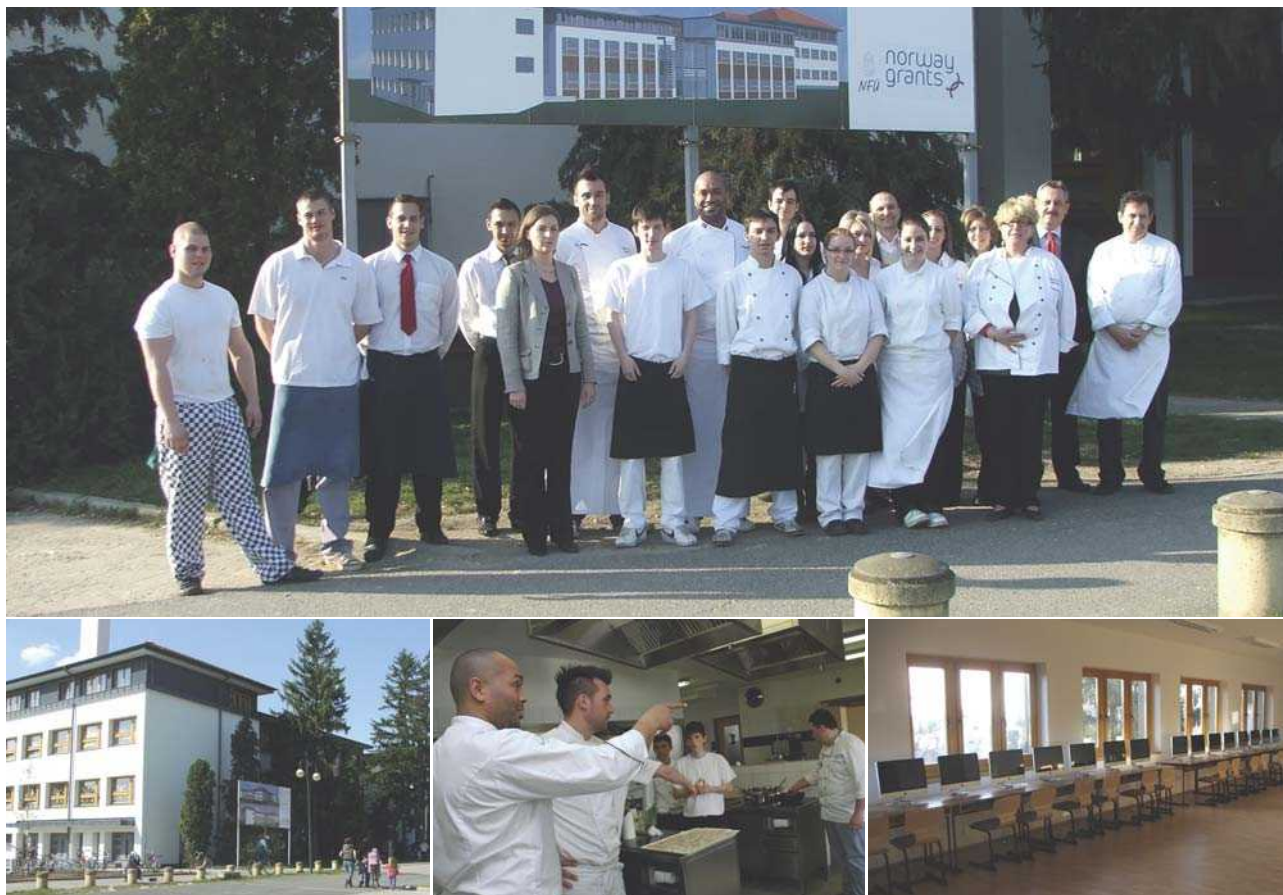
szervezetként és egy épületben tevékenykedik. A nevelő-
oktatói munkában kiemelkedő a művészeti nevelés, ha-
gyományápolás, idegennyelv- és informatikai-oktatás.

- Arany János Általános Iskola és Gimnázium:
működését 1985-ben kezdte. Ebben az iskolában folyik az enyhe- és középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók képzése. Az iskola ÖKOISKOLA és e-Quality Minőségi Díjjal büszkélkedik.

A projekt során a 4 általános iskolában az alábbiak kerültek megvalósításra: mozgáskorlátozott mellékhelyiségek, lift építése, automata ajtók beépítése, parkolók kialakítása mozgáskorlátozottak részére és info-kommunikációs akadálymentesítés (indukciós hurok, Braille-írással ellátott tájékoztató táblák, stb.).

HU0088

Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Vendéglátóipari Szakiskola felújítása és a kistérség humánerőforrás fejlesztése

Projektgazda:	Bük Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0088
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	406 891 800 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	345 858 030 Ft
Partner a donor országból:	Norwegian School of Hotel Management Norway
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

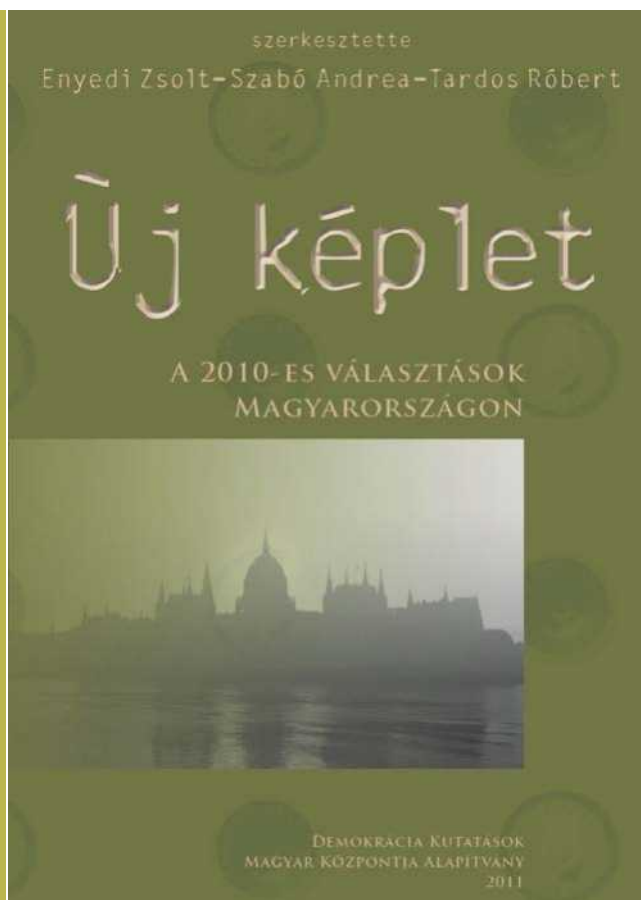
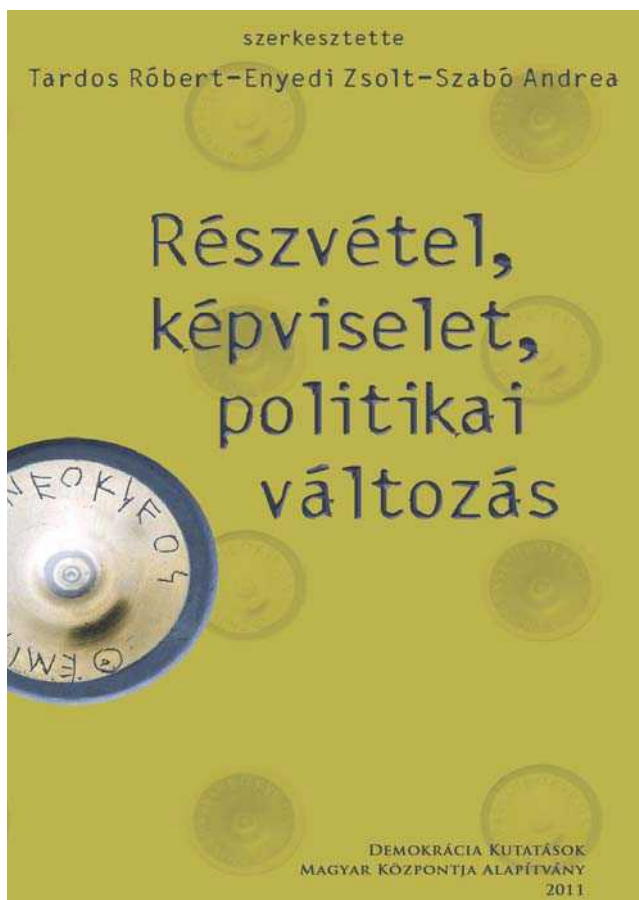
A büki Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Vendéglátóipari Szakiskola 50. születésnapján megújult! A beruházás a hazai szakoktatás versenyképességének javítását, a nyugat-európai feltételekhez való felzárkózást jelenti a város és a kistérség számára.

A Felsőbüki Nagy Pál Általános Iskola és Vendéglátóipari Szakiskola 1961-ben épült. 1990-ben nyerte el a felújítás előtti formáját; 16 tantermes, lapos tetős épület volt. Az iskola mindvégig magas színvonalú oktatást biztosított tanuló számára, elismert pedagógusokkal, így az itt végzett tanulók mindegyike el tudott helyezkedni szakmájában.

Bük Város Önkormányzatának célja a felújítással az volt, hogy tovább emelje az intézményben folyó szakmai munka színvonalát. Ez ugyanis nem csak egy iskola, hanem az egész Felső-Répcementi kistérség közös érdeke, és egyben lehetőség a fejlődésre, a versenyképesség megőrzésére. A fejlesztést az önkormányzat nem tudta saját forrásból fi-

nanszírozni, ezért pályázatot nyújtott be az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmushoz.

A felújítás során az épület akadálymentesítésére is sor került. Az emeletráépítéssel és a tetőtér beépítésével 5 tanterem kialakítása valósult meg. Napközis terem, egyénre szabott oktatás-neveléshez szükséges terem épültek (logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztőterem, nevelési tanácsadó), valamint informatikai oktatóterem, tanterem és tankönyvfejlesztése is megvalósult jelen projektben. Ezek elkészülte után a meghívott norvég partneriskola szakácsai új ismeretekkel, különleges receptek elsajátításával gazdagították a tanulók szakmai tudását.

Projektgazda:	Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány
Projekt száma:	HU0089
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	204 259 528 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	173 620 667 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Norvég Alap olyan egyedülállóan széles együttműködésen alapuló társadalomtudományi alapkutatást támogatott, amely elősegítette annak megértését, hogy miként javítható a politikai képviselet minősége Magyarországon.

A Demokrácia Kutatások Magyar Központja Közhasznú Alapítvány által koordinált Magyar Választáskutatás Program (MVP) 2002 óta végezi a választói viselkedést, a politikai részvételt elemző társadalomtudományi alapkutatásokat, 2009-től a Norvég Finanszírozási Mechanizmus támogatásával. A Magyarországon egyedülállóan széles szakmai összefogással létrejött program megalakulása pillanatától arra törekszik, hogy megismerje, feltárja és a széles közvélemény, közte a civil szféra számára bemutassa az állampolgári részvétel legkülönbözőbb dimenzióit.

A több hullámból álló, különböző, akár kísérleti metodikákat alkalmazó kutatási projekt a teljes nyilvánosság megvalósítására törekszik, ezért szervezett több nyilvánossági ese-

ményt, és ezért hozta létre a www.valasztaskutatas.hu honlapot, amelyen elemezhető formában az összes kutatási adatbázis, az alprojektekkel, elkészült kötetekkel kapcsolatos minden fontos információ megtalálható, és az MVP keretében készült valamennyi tanulmány ingyenesen letölthető. A Norvég Finanszírozási Mechanizmus által támogatott program céljainak megfelelően a különböző kutatási feladatok lebonyolításába, a tanulmányok és kutatási jelentések elkészítésébe számtalan fiatal kollégát, egyetemi hallgatót, doktoranduszt vont be, akik reményeink szerint tovább viszik a Magyar Választáskutatási Program nemes hagyományait, és folytatják a „magyar választó” megismerését.

HU0090

A Petemi (*Sida hermaphrodita* L. Rusby) mint megújuló energianövény magyarországi termesztésének megvalósítása

Projektgazda:	My-Tech Agro Mezőgazdasági Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
Projekt száma:	HU0090
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	237 170 276 Ft
Támogatási intenzitás:	50%
EGT/Norvég támogatási összeg:	118 585 138 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

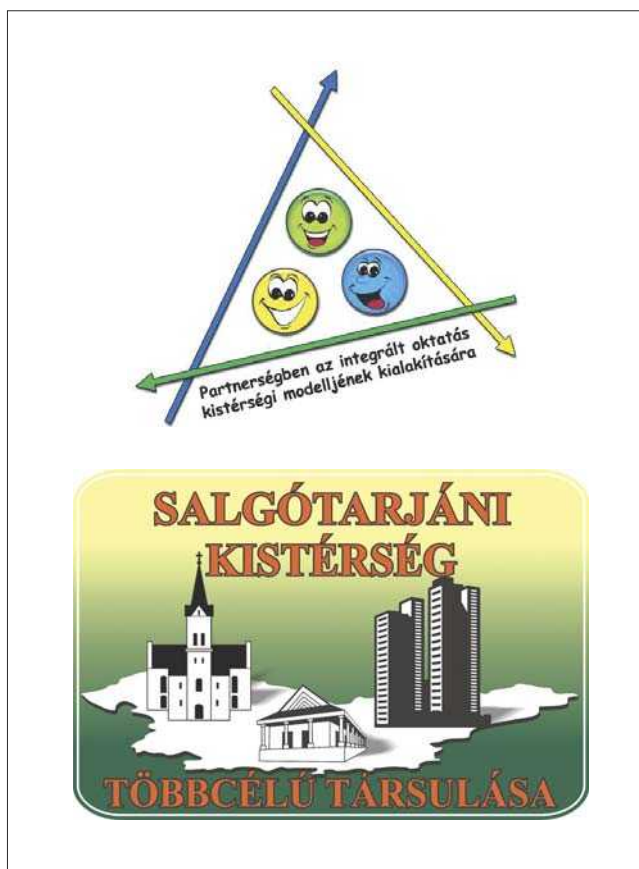
A PETEMI sikeresen átesett a magyar fajta-elismerési eljárás, felkerült a támogatható, lágyszárú energianövények listájára.

A *Sida hermaphrodita* (L.) (Malvaceae) az 1950-es években a tengerentúlról (Virginia, USA) került Európába. Az Európai Unióban ma már törzskönyvezett fajta fantázianeve PETEMI. Mindaddig nem ismertünk ilyen, a szántóföldi növénykultúrában nagy száraztömeget biztosító, lágyszárú, magas fűtőértékű és cellulóztartalmú, évelő növényt. A fajta kivételesen előnyös tulajdonságainak köszönhetően, a My-Tech Agro Kft. célul tűzte ki a növény Magyarországon történő honosítását, szántóföldi termesztését és a nagyüzemi, szántóföldi termesztéshez szükséges optimális agrotechnikai módszerek kidolgozását. A termesztéstechnológiai módszerek kifejlesztése, alkalmazása és terjesztése lehetővé teszi a környezetet kedvezően befolyásoló, magas terméshozamú, egészséges energiaültvények hosszú távú, költséghatékony fenntartását.

A projekt keretében a My-Tech Agro Kft. sikeresen telepítette a PETEMI-t az Észak-alföldi Régióban, 200 hektár területen. A projekt kutatási partnere a Nyíregyházi Főiskola Agrártudományi Tanszéke. Az elvégzett kutatások három nagy témakört érintettek: a szaporítás vizsgálatát, a megfe-

lelő növényvédelem kidolgozását és a termelt növényanyag alkalmazhatósági vizsgálatát. A munkának köszönhetően új ismereteket nyertünk a növény csírázási képességéről, optimális szaporítási technológiájáról, fenológiai, mikrobiológiai tulajdonságairól. A tüzelési próbák eredményei megerősítették a Magyarországon termelt növényanyag kiváló fűtőértékét és tüzelési tulajdonságait. A kísérleti ültvényeken elvégzett vizsgálatok segítségével sikerült beállítani a magas terméshozam és a kiváló minőség optimális összhangját.

A My-Tech Agro Kft. tevékenységének köszönhetően a PETEMI sikeresen átesett a magyar fajta-elismerési eljárás, felkerült a támogatható, lágyszárú energianövények listájára és önálló hasznosítási kódot (EBM01) kapott a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál. A My-Tech Agro Kft. további célja a termesztési rendszer kiterjesztése, a hasznosítási vizsgálatok befejezése és pelletáló üzem létrehozása a PETEMI optimális hasznosításának előkészítése érdekében.

Projektgazda:	Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulása
Projekt száma:	HU0092
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	399 630 624 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	339 685 922 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt átfogó célja volt az integrált oktatás kistérségi modelljének kidolgozása, megvalósítása a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekek társadalmi integrációja, munkaerőpiaci esélyeik növelése érdekében.

A projekt közel 4000 tanulót érintett, megvalósításában 13 intézmény, tagintézmény közel 400 pedagógusa és 3 civil szervezet vett részt. A kidolgozott modell négy modult tartalmaz:

1. A gyermek útja az óvodától az általános iskola befejezéséig
2. A szülők
3. A pedagógusok
4. A társadalmi környezet mozgósítása a modell megvalósítása során

A modell rendszerezve tartalmazza mindazon elemeket, melyek a jelenlegi oktatási rendszerben rendelkezésre állnak; a modellálásban részt vett intézmények kipróbált és jól bevált gyakorlatain alapul; az együttműködésre helyezi a hangsúlyt a közoktatási rendszeren belül, valamint az iskolák

és elsősorban a szülők, továbbá a társadalmi környezet között. Olyan lehetőségeket kínál, amelyekkel a halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók esélyegyenlőségi hátrányai csökkenthetők, beilleszkedési nehézségeik mérsékelhetők; a pedagógusok kompetenciái bővülnek, intézményi és kistérségi szintű együttműködésük erősödik; a szülők kapcsolata az iskolával szorosabbá válik, a szülők elfogadó attitűdje erősödik; konkrét és hatékonyabb lesz az iskola partneri kapcsolata a társadalmi környezettel, alakítva a társadalmi szereplők befogadó szemléletét. Elkészült a modell leírását is tartalmazó kézikönyv, amely elérhető a Salgótarjáni Kistérség Többcélú Társulásának honlapján: www.stkisterseg.hu

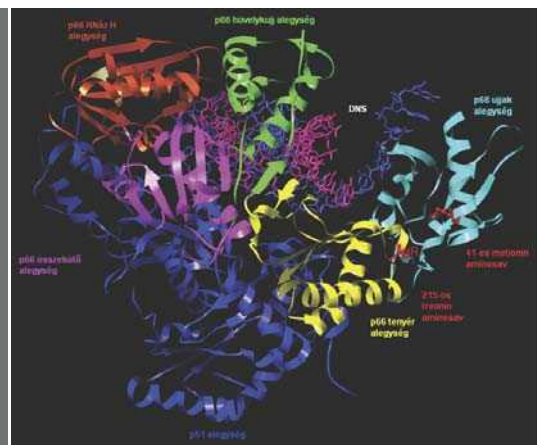
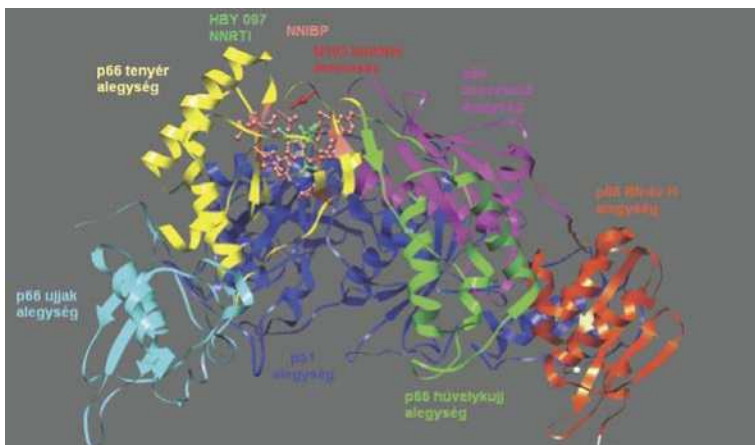
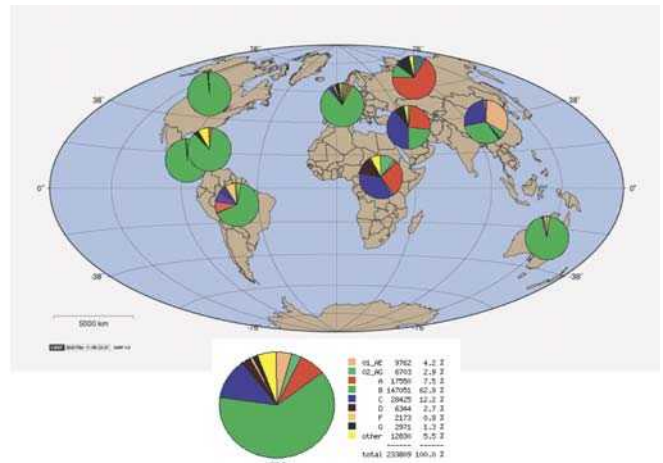
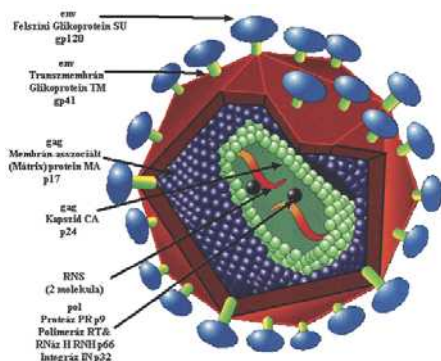

Projektgazda:	Gödöllő Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0093
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	546 257 930 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	460 865 374 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2012. április 30.

Az EGT/Norvég Finanszírozási Mechanizmusok konstrukció keretében nyertes pályázat lehetővé tette Gödöllő jelentős műemléki és környezeti értékeinek megújítását, megőrzését.

A felújítások négy területet érintettek: az egykori Királyi Várót, a korábban a királyi kastélyhoz tartozó Alsópark egy részét, az Erzsébet királyné emlékére kialakított Erzsébet-park egy részét és a máriabesnyői bazilika melletti Filagóriát és környezetét. Az elmúlt évtizedekben vasúti váróteremként és jegypénztárként funkcionáló Királyi Várót eredeti szépségében állítottuk helyre, és a helyszín új funkciót kapott. Az épületben közlekedési és helytörténeti kiállítás valamint idegenforgalmi létesítmény kapott helyet. A projekt eredményeként megújult az Alsópark fősétánya és a növényzet egy része, új parkrészt alakítottunk ki, és felújítottuk a ko-

rábban Gödöllő jelképévé vált Világfát. Az Erzsébet-parkban restauráltuk Erzsébet királyné egészalakos bronz szobrát, környezetében díszparkot alakítottunk ki, ahonnan rálátás nyílik az Erzsébet-sziklára. A szintén itt található barokk Kálvária műemléképülete és szoborcsoportja is visszanyerte szépségét, a park első része pedig eredeti, 1901-es állapotát. Új helyet kapott a hazánkban egyedülálló máriabesnyői Grassalkovich Filagória, amit restaurálás után a bazilika altemploma mellett állítottunk fel, környezetét a műemlékhez méltó módon parkosítottuk.

Projektgazda:	Országos Epidemiológiai Központ
Projekt száma:	HU0094
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	79 785 390 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	67 817 500 Ft
Partner a donor országból:	Birgitta Åsjö, Gade Institute, Bergen, Norvégia
A projekt befejezési időpontja:	2011. március 31.

HIV gyógyszer-rezisztenciát meghatározó akkreditált módszerrel bővült az Országos Epidemiológiai Központ Mikrobiológiai Kutatócsoport HIV Nemzeti Referencia Laboratóriuma diagnosztikai palettája.

A Norvég Finanszírozási Mechanizmus Támogatásával az ország egyetlen akkreditált HIV diagnosztikus módszereket alkalmazó HIV Nemzeti Referencia Laboratórium munkatársai beállították a gyógyszer-rezisztens HIV törzsek kimutatásának módszerét. Az új, akkreditált módszer azon alapul, hogy a vírus genetikai állományában meghatározhatók azok a változások (mutációk), amelyek jelenléte ellenállóvá teszi a vírust a HIV fertőzöttek, illetve AIDS betegek kezelése során alkalmazott gyógyszerekkel szemben. A HIV törzsek kezelést megelőző jellemzése lehetőséget nyújt arra, hogy már a kezdeti terápia célzott, hatékony gyógyszerekkel

történjen. A projekt keretében 30 újonnan HIV fertőzött személy mintái esetében kerültek vizsgálatra a HIV törzsek gyógyszer-rezisztenciát biztosító esetleges mutációi, a HIV genetikai altípusai és a betegek vírusterhelése. Mikrobiológiai Kutatócsoportunk munkatársai az eredményekről tudományos előadás keretében számoltak be, és azokat nemzetközileg referált tudományos lapban publikálták. Az új diagnosztikus lehetőségről tájékoztattuk az érintett társadalmi szervezeteket. A projekttel kapcsolatos információk hozzáférhetőek a projekt honlapján: www.hivnrl.hu.

Projektgazda:	Sümeg Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0095
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	318 357 988 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	270 244 476 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A sümegi püspöki palota külső homlokzati felújítása és a főkapu restaurálása a Norvég Alap pályázati támogatásával valósul meg. A 400 éves műemlék épület a felújítást követően a kulturális események központjává válik.

A projekt átfogó célja az európai kulturális örökség megőrzése, a történelmi jelentőségű helyszínek és épületek hasznosítási tervek alapján történő felújítása, Sümeg belvárosa gazdasági, történelmi és kulturális látványosságainak, valamint a régióban betöltött központi szerepének erősítése volt. Jelen projekt keretében az önkormányzat, mint a püspöki palota ingyenes használója, felújította az épület teljes homlokzatát a szobrokkal és a stukkókkal együtt, a főkaput, valamint a délkeleti teraszt az épület teljes hasznosítása előkészítése érdekében, valamint bővítette

az épületben szervezett programok körét. Elkészült egy 3D-s modell is a palotáról, amely magába foglalja a tűz- és biztonsági rendszereket is.

A projekt fő komponensei a beruházási munkafolyamatok, homlokzati felújítás, restaurálás, modellezés, nemzetközi együttműködés keretében partnerség építése. A sümegi püspöki palota a külső megújulás után új funkciót is kap: az eddig részben múzeumként működő és kiállításokra használt épület a munkálatok befejezését követően kulturális események helyszínévé is válik.

Projektgazda:	Tokaji Ferenc Gimnázium és Szakközépiskola Korszerű Felszereléséért Alapítvány
Projekt száma:	HU0096
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	160 386 489 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	132 839 563 Ft
Partner a donor országból:	Glemmen Középiskola, Fredrikstad, Norvégia
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus közel 490 ezer eurós támogatásával induló hulladékgazdálkodási szakképzés nem csak munkahelyeket teremt a Tokaji kistérségben, de a Tokajon kidolgozott oktatási anyag egész Magyarországon hiánypótló lesz.

A projekt célja a Tokaji Ferenc Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégiumban a környezetvédelmi technikus, hulladékgazdálkodó OKJ-s szakképzés beindításához szükséges feltételrendszer megteremtése norvég szakképzési struktúra elemeinek figyelembevételével.

A 2008-ban indult hulladékgazdálkodó OKJ-s szakképzésben a gyakorlati képzés arányát szerettük volna növelni a Tokaji Ferenc Gimnáziumban és Szakközépiskolában. A szakmai munkaközösség által kidolgozott tantervvel megteremtettük ennek a lehetőségét. A helyi gyakorlati képzés feltételeinek javítására kialakítottunk egy hulladékanalitikai és

egy környezettechnikai szaklaboratóriumot. A szakképzési követelményrendszer alapján 21. századi színvonalú, komplex hulladékanalitikai vizsgálatokhoz szükséges berendezésekkel és korszerű oktatástechnikai eszközökkel szereltük fel a laboratóriumokat. Elkészítettük a „Hulladékanalitikai gyakorlatok” című kézikönyvet, amely hiánypótló munka. A könyv mellélete egy multimédiás oktató DVD is, amely a tantermi körülmények között nem oktatható technológiákat mutatja be. A diákok korszerű ismeretekhez jutását és a norvég partneriskolával történő kapcsolattartást szolgálja az interaktív honlap is. (www.tfgnorveg.hu)

Projektgazda:	Siklós Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0100
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	951 278 624 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	808 586 925 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Siklósi Vár hazánk egyedülálló műemléke, mely az elmúlt évszázadok történelmében jelentős szereppel bírt, és megújítását követően a jövőben fontos szerepet kap a térség történetének további alakításában.

A Tenkes-hegy lábánál fekvő, több mint 700 éves múlttal rendelkező Siklósi Vár Magyarország egyik legépebben maradt várkastélya, amely az elmúlt évtizedekben nagyrészt üresen állt. Az épület kihasználatlansága miatt állaga folyamatosan romlott, a felújítása mind a tulajdonos Magyar Állam, mind a vagyonkezelő, Siklós Város Önkormányzata részéről halaszthatatlanná vált.

A projekt megvalósításának általános célja a magyar kulturális örökség gondozása és az európai értékek közötti megőrzése, továbbá a kulturális és épített örökség védelme, bemutathatóvá tétele, a látogatók történelmi és kulturális

ismereteinek bővítése, a vidék presztízsének, vonzerejének erősítése volt. A projekt közvetlenül a komplex rekonstrukcióra szoruló, leromlott állapotú vár déli és keleti szárnyainak műemléki helyreállítására, új kiállítóterek kialakítására, kiállítások létrehozására és ezáltal a minőségi turizmus fejlesztésére irányult a településen. A projekt eredményeként a fenti célok megvalósultak, a vár legrégebbi szárnyai helyreállításra kerültek. A műemlék megújulása vonzó környezetet teremtett a kultúra, a turizmus és a gazdaság meg erősödéséhez Siklóson és a térségben egyaránt.

Projektgazda:	Baja Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0101
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	632 737 275 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	531 105 156 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

2011 májusában megnyílt Baja új kulturális központja, a Bácskai Kultúrpalota. A város főterén elhelyezkedő patinás, korábban áruházként működő épület teljesen megújult és kulturális funkciót kapott, a művészetek otthona lett.

A Bácskai Kultúrpalota épületének felújítása az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok által biztosított forrásnak köszönhetően valósult meg. A beruházással a város legfőbb célja: megőrizni Felső-Bácska és Baja Európa-szerte ismert és elismert építészeti, kulturális és művészeti értékeit, nemzeti hagyományait, továbbá Baját és az új intézményt bekapcsolni az országos és az európai kulturális vérkeringésbe.

A Bácskai Kultúrpalota színház- és koncertterme változatos programoknak ad otthont: kiválóan alkalmas zenei rendezvények, kamaraszínházi előadások, közönségtalálkozók, önálló

estek, bemutatók, díjkiosztó ünnepségek, konferenciák és filmvetítések megtartására. A Bácskai Kultúrpalota kiállítóterme és galériája a helyi profi és amatőr művészeknek kínál bemutatkozási lehetőséget, de teret kíván adni a fogyatékkal élők munkáinak is. A ház fontos küldetése hazai vagy nemzetközi hírű képzőművészek alkotásainak felsorakoztatása. A Bácskai Kultúrpalota kisebb rendezvénytermei elsősorban a helyi fiatal tehetségek felkarolását segítik azzal, hogy gyakorlási és próbalehetőséget biztosítanak. A termekben zene-, tánc- és képzőművészeti oktatás történik.

Projektgazda:	Érsekcsanád Község Önkormányzata
Projekt száma:	HU0102
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	123 219 136 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	104 736 171 Ft
Partner a donor országból:	Per Kristian Haarberg (szakértő), Norvégia
A projekt befejezési időpontja:	2010. december 31.

Érsekcsanád négy közintézményében gázmotor-generátor-hőszivattyú telepítése, az épületek hőszigetelése és nyílászáróinak cseréje vált lehetővé a Norvég Alap révén.

A projekt célja Érsekcsanád Község Önkormányzatának négy intézményében, az óvodában, az iskolában, a napközi-ben és a polgármesteri hivatalban alternatív energiaforrások felhasználásával az energiahatékonyság növelése, az energia-költségek csökkentése, a környezetszennyezés mérséklése. A projekt keretében a korszerűtlen szigetelési rendszerű épületek utólagos hőszigetelése, illetve az igen elavult, nagy hőveszteséget okozó nyílászárók cseréje valósult meg. Összesen 2525 m² falfelület szigetelésére, 17 db ajtó és 160 db ablak cseréjére került sor. A gázmotor-generátor-hőszivattyú telepítése során az alábbi feladatokat valósítottuk meg: földszondák megtervezése,

engedélyeztetése és fúrása, hőszivattyúk telepítése, gázmotor-generátor beépítés, új hőleadó rendszerek beépítése, napkollektoros rendszerek kiépítése, automatikus vezérlés és internetes kezelőfelületen monitorozható távfelügyelet létrehozása. A generátor elektromos kapacitása kiszolgálja az intézmények villamos energia igényét, a többlet villamos energia-termelésből pedig bevétele származik az önkormányzatnak. A projekt eredményeként hőenergia megtakarítás, megújuló energia termelés történik, és a CO₂ kibocsátás hozzávetőlegesen a felére csökken.

Projektgazda:	Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület
Projekt száma:	HU0106
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	145 906 910 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	131 316 110 Ft
Partner a donor országból:	Norvég Űdvhadsereg
A projekt befejezési időpontja:	2010. július 31.

Egy öreg, harmincéves Ikarus autóbusszal jártuk az országot, hogy az újra terjedő TBC által különösen veszélyeztetett csoportok tüdőszűrését elvégezzük. A röntgenkészülék életkora az autóbusszét is meghaladta. A Norvég Alap támogatásával egy új, erre a feladatra kialakított korszerű autóbusszt szereztünk be, amelybe a kor követelményeinek megfelelő digitális röntgenkészüléket és további kiszolgáló berendezéseket építettünk be.

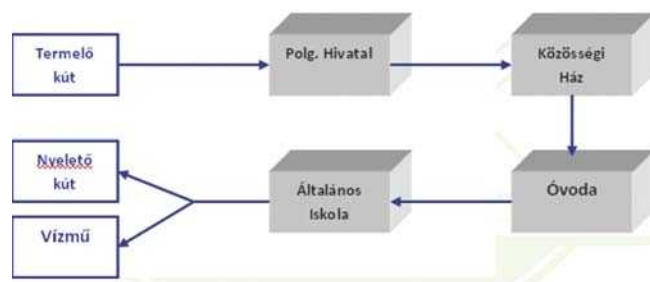
A projekt célja a Máltai Szeretetszolgálat tüdőszűrő programjának kapacitásbővítése. A projekt célcsoportjai a világszerte feléledő, így Magyarországon is újra terjedő TBC által különösen veszélyeztetett rizikócsoportok: hajléktalanok, szociális és egyéni gondoskodást nyújtó intézményekben élők, büntetés végrehajtási intézetekben lévő személyek. E rizikócsoportok a hagyományos ellátórendszer számára elérhetetlenek, szűrésük csak úgy oldható meg, ha a szűrés mobil eszközökkel valósul meg. A betegeknek a tünetek jelentkezése előtti kiszűrése megelőzi a betegség járványos méretű terjedését, eredményes gyógykezelést tesz lehetővé, ugyanakkor jelentős költségmegtakarítást jelent a társadalombiztosítás számára.

A projekt fontosságát alátámasztja a TBC új, gyógyíthatatlan formájának megjelenése, melynek terjedése kizárólag a be-

tegek kiszűrésével, izolálásával oldható meg. A digitális szűrés lehetővé teszi továbbá a tüdőrák, emlőrák, fejlődési rendellenességek és egyes szívbetegségek korai diagnózisát is. A projekt céljának elérése nagyban függ a célcsoport fogadóképességétől. A hajléktalan személyek felkutatása, motiválása, a szűrésbe, gyógykezelésbe és utógondozásba történő bevonása csak jelentős szociális munkával oldható meg. Ezek a személyek az állami ellátó szervezetek számára láthatatlanok, elérhetetlenek, ugyanakkor, mint fertőző forrás veszélyeztethetik a népesség egészségét.

A projekt keretében beszerzett eszközökkel új fővárosi és vidéki nagyvárosi helyszíneket ér el a Máltai Szeretetszolgálat, amelynek segítségével megnőtt a szűrésben résztvevők száma, és lerövidült a kiértékelési folyamat is.

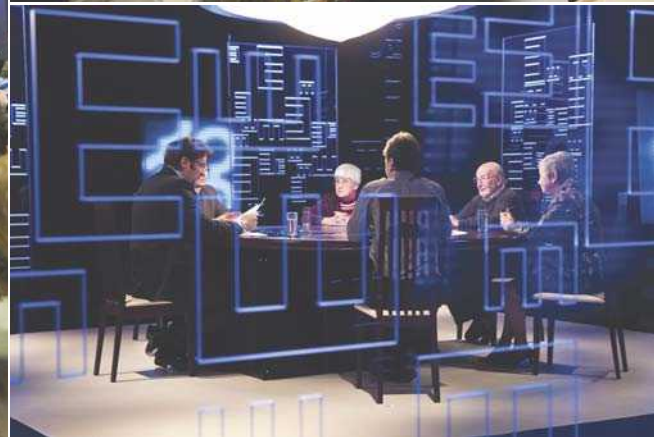

Projektgazda:	Újszilvás Község Önkormányzata
Projekt száma:	HU0108
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	385 378 547 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	327 571 738 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Újszilvás Község Önkormányzata négy közintézményének fűtését egy kútból kitermelt víz hőenergiájának elvonásával valósítja meg. A vizet végül közüzemi vízellátás céljára használjuk, illetve a felesleges mennyiséget visszasajtoljuk egy nyelető kút segítségével.

A termelő kutat a Polgármesteri Hivatal udvarában alakítottuk ki 445 méteres talpmélységgel. A bűvárszivattyúval mintegy 200-300 liter/perc mennyiségű vizet termelünk ki, melyet a nyomóvezetéken keresztül juttatunk el a hőcserélőkhöz. Az érintett létesítményekben az átalakítás előtt radiátoros fűtési rendszerek üzemeltek. Ezeket a rendszereket a kazánházban és a hőközpontban üzemelő gáz-, illetve szilárdtüzelésű kazánok fűtötték, amelyeket az átalakítás során víz-víz hőszivattyús fűtőberendezésekkel váltottunk ki. A hőszivattyú forrásoldalát az új termelő kútból nyert,

31 °C hőmérsékletű nyersvíz szolgáltatja. Ezt a vizet egy újonnan kiépített távvezetéken keresztül bevezettük (sorrendben) a Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház, az Óvoda, végül pedig az Általános Iskola hőközpontjába. A vízből kinyert hőt a hőszivattyú hasznosítja. A hőszivattyú állandó 50 °C hőmérsékletű fűtővizet biztosít, amely a fűtési rendszer felé szolgáltatja a fűtővizet. Az intézményekben lehűtött, 14-15 °C-os víz bekerül a vízműbe, innen a közüzemi hálózatba, a felesleges mennyiség pedig az iskola udvarában kialakított nyelető kútba visszasajtolásra.

Projektgazda:	Mindentudás Egyeteme Tudományos Kht.
Projekt száma:	HU0109
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	867 349 204 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	716 004 958 Ft
Partner a donor országban:	Bergen Museum, MAR-ECO project
A projekt befejezési időpontja:	2011. július 31.

Magyarország legnépszerűbb tudományos ismeretterjesztő sorozata, a Mindentudás Egyeteme 2011-ben a Norvég Alap támogatásának köszönhetően megújult formában került a nagyközönség elé.

A Mindentudás Egyeteme 2.0 a korábbi sorozatot továbbfejlesztve kilép a hagyományos előadótermi világból: az előadásokhoz kapcsolódó televíziós riport- és vitaműsorok a legújabb alap kutatások mellett a technológiai innováció és a társadalmi fogadtatás összefüggéseire is kitérnek. A Magyar Televízióban április 4-től heti 6 alkalommal, 16 héten át sugárzott műsorfolymában számos társtudomány és a kutatás-fejlesztés szakértői is szerepet kapnak. A ME 2.0 a tudományos ismeretterjesztő programok között egyedülként a kiválasztott témakörök komplex televíziós feldolgozását új web2-es alapú tudásportállal (mindentudas.hu) és ingyenesen elérhető e-learning szolgáltatással integrálja. A ME 2.0 programjának célja, hogy megmutassa: az új tech-

nológiai környezet ösztönzőleg hathat a tudósok, kutatók, fejlesztők, felhasználók és laikusok közötti kommunikációra. Interaktív fórumot teremt a tudományos eredmények és a hozzájuk kapcsolódó innovatív tevékenység társadalmi befogadásához és feldolgozásához. A szakmai hitelesség garanciája, hogy a témák, az előadók, szakszerkesztők, webes moderátorok kiválasztásában a legszigorúbb minőségi kritériumokat érvényesítette a projekt vezetősége. A ME 2.0 tizenhat előadása közül tíznek a budapesti Semmelweis Egyetem adott otthont, a többi előadást pedig országsszerte hat egyetem látta vendégül. A teltházas előadásokat összesen több mint 5600 résztvevő tekintette meg élőben.

Projektgazda:	Szentes Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0111
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	681 753 322 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	579 490 229 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

2010 és 2011-ben az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok támogatásával 10 oktatási és szociális intézmény teljes energetikai modernizációja valósult meg Szentesen, megújuló energiaforrások együttes használatával.

A projekt célja Szentesen működő 10 oktatási és szociális intézményben az épületek utólagos energetikai korszerűsítése, ezáltal a káros anyag kibocsátás lényeges csökkentése. A projekt eredményeként megvalósult 8 intézmény esetében a korszerűtlen földgáz alapú fűtésről a javarészt megújuló energia alapú városi távhőre történő csatlakozás. Ezen túlmenően az épületek mindegyikében az energia megtakarítást eredményező belső épületgépészeti rendszerek korszerűsítése, részleges cseréje is megvalósult. Azon intézmények esetében, ahol a városi távhő által nem állt rendelkezésre megfelelő mennyiségű energia használati me-

legvív előállítására, napkollektorokat alkalmaztunk. Valamennyi épület esetében megvalósult az épületek utólagos hőszigetelése a homlokzatokon és a födémeken, valamint megtörtént a nyílászárók teljes körű cseréje is.

A projekt meghatározó mérőszámai: cserélt ablakok száma 676 db, cserélt ajtók száma 83 db, hőszigetelt összes felület 15.959 m², a távfűtéssel elért intézményi alapterület 12.051 m². A projekt hatására a kiváltott hőenergiához kapcsolódó korábbi összes káros anyag kibocsátás megszűnt a távhővel elért intézményekben, így több száz tonnával csökkenthető a CO₂ kibocsátás.

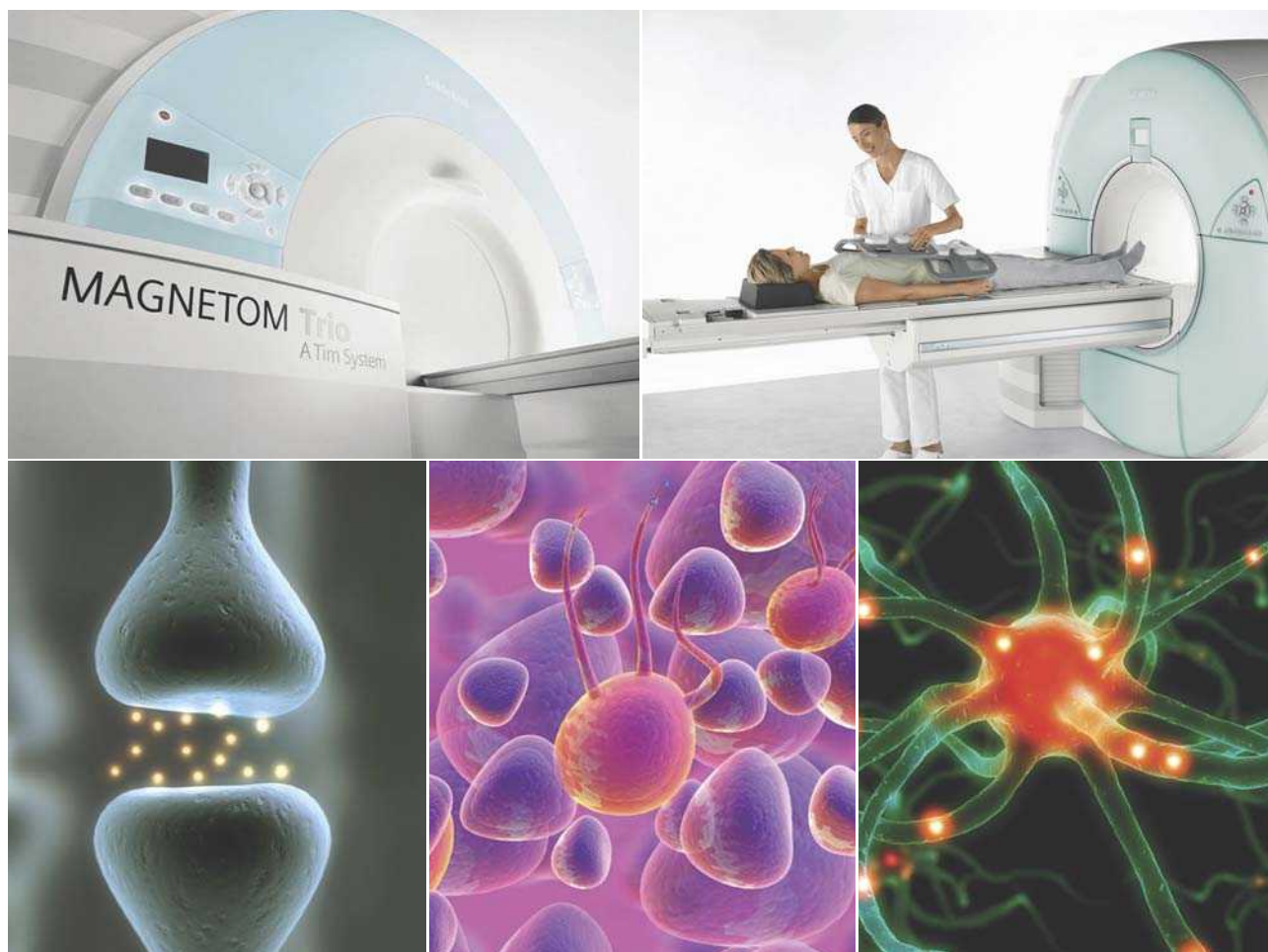
Projektgazda:	Bethesda Kórház Alapítvány
Projekt száma:	HU0112
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	222 178 811 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	195 173 340 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Zöld energia a Bethesda Gyermekórházban.

A projekt fő célja a káros anyag kibocsátás csökkentése volt a hagyományos energiák felhasználásának mérséklésével. Alapvető célként az energiaoptimalizálást foglaltuk meg, melyet úgy értünk el, hogy a komfort igényeket kiszolgáló energia minél nagyobb hányadát megújuló energiákkal váltottuk ki. Energiatárolással a csúcsgényeket igyekeztünk lecsökkenteni, a megnövekedő hűtési igényeket pedig természetes energiával elégítjük ki.

A projekt eredményeként beépítésre került egy „Solar parabola 2008”-as típusú napkőhő, 60 m² felületnyi „Heat pump” vákuumcsöves napkollektoros rendszer, felszere-

lésre került 12 darab gázbázisú abszorpciós hőszivattyú, egy abszorpciós folyadékűtő és egy 15/18kW teljesítményű gázmotor. Kiépítettünk 600 m² Meditherm típusú felületi fűtő-hűtő rendszert a kórházban. 37 darab nyílászárót cseréltünk le speciálisan hőszigetelt üvegv ablakra és ajtóra. Az épületeket gerincvezetékekkel kötöttük össze, így biztosítva az előállított energia eljuttatását a felhasználói helyre, melyet CLH DIGINET épületautomatikai rendszer szabályoz, biztosítva a legoptimálisabb működést, energiafelhasználást. Mindezek a kórház komfortfokozatát növelik, és az ott gyógyuló betegek és a dolgozók körülményeit jelentősen javítják.

Projektgazda:	NEURO CT Pécsi Diagnosztikai Kft.
Projekt száma:	HU0114
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	499 679 340 Ft
Támogatási intenzitás:	60%
EGT/Norvég támogatási összeg:	299 807 604 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projektnek köszönhetően az egészségügyi ellátás színvonala javult; központi idegrendszeri modern vizsgáló eljárások váltak széles körben hozzáférhetővé.

A projekt keretében a NEURO CT Pécsi Diagnosztikai Kft.-nél a központi idegrendszeri népbetegségeket illetően (migrén, krónikus központi idegrendszeri eredetű fájdalom, memória zavarok, depresszió, epilepszia, traumás agysérülés, évszavarok, stb.) új szűrő, diagnosztikai MRI protokollokat fejlesztettek ki. A kutatás-fejlesztés norvég partnerekkel együttműködésben történt. Így megvalósíthatóvá vált a népbetegségek szűrése, több száz beteg részesült jobb diagnosztikai vizsgálatban a kutatás-fejlesztési munkának köszönhetően. A kifejlesztett vizsgáló eljárásokat alkalmazva számos, epilepsziában szenvedő betegnél sikerült agyi morfológiai eltérést felderíteni, melynek köszönhetően

az epilepsziás betegség agyműtéttel gyógyíthatóvá válik. Krónikus fejfájás, migrén esetében létrejövő agyi elváltozásokat sikerült diagnosztizálni, mely segíthet a fejfájás betegek jobb kezelésének kidolgozásában. Évszavarok, egyéb pszichiátriai betegségek esetében kimutathatóvá vált a betegség hátterében rejlő agyi működési zavar. A projekt tudományos eredményeit számos előadás és tudományos közlemény formájában mutatták be hazai és nemzetközi fórumokon. A projekt lehetővé tette, hogy a kutatásokban norvég és magyar diákok is részt vegyenek. Összefoglalva, a kutatás-fejlesztésnek köszönhetően a Dél-Dunántúli Régió egészségügyi helyzete javult.

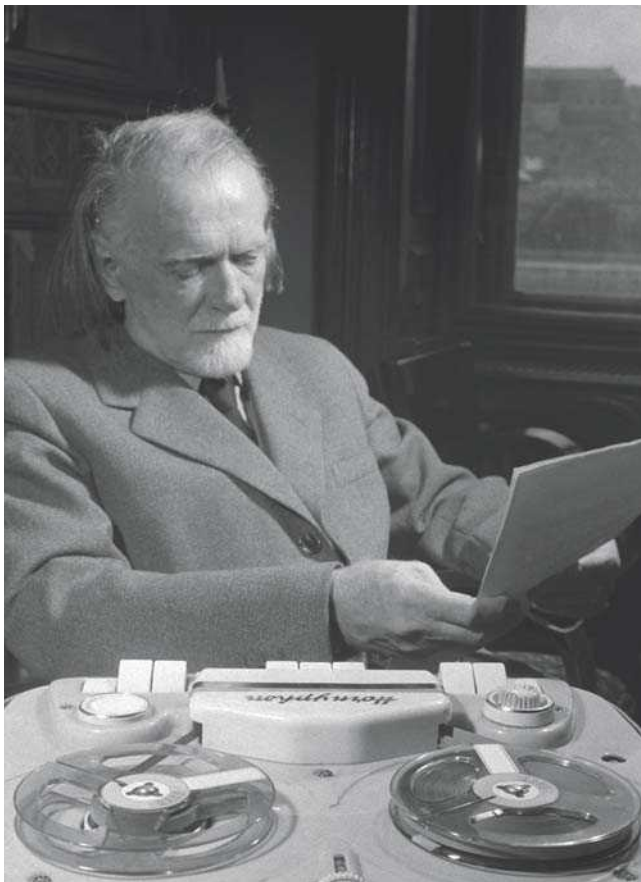

Projektgazda:	Országos Onkológiai Intézet
Projekt száma:	HU0115
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	515 413 000 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	438 101 050 Ft
Partner a donor országból:	Institute for Cancer Research Department of Genetics, Norwegian Radium Hospital, Rikshospitalet University Hospital, Oslo, Norway
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Norvég Alap támogatásával új lehetőség nyílt a rák genetikai szűrésében és a személyre szabott gyógyszeres kezelési terv kialakításában, amely a betegek gyógyulási esélyét nagymértékben javítja.

A pályázat fő célkitűzése egy olyan genomikai eszköztár kialakítása volt, amely elősegíti a daganatos betegségekkel szembeni genetikai fogékonyság meghatározását, a daganatok szűrését, molekuláris diagnózisát, új terápiás célpontok azonosítását, valamint az individuális terápiás terv kialakítását. A Norvég Alap támogatásával nagy teljesítményű genomikai analizátorok kerültek beszerzésre, amelyek lehetővé teszik az örökletes daganatok kialakulásáért felelős génmutációk azonosítását, a terápiás érzékenység előrejelzését. A projekt eredményeként új genetikai teszt bevezetésére kerül sor az örökletes emlő és vastagbél daganatos betegek

és családtagjaik szűrésére. Az új technológiai platformnak köszönhetően a projekt eredményeként a terápiás érzékenységet előrejelző 20 új tumorgén azonosítására került sor, amelyek a rezisztens tumorok kiszűrését segítik elő. A Norvég Alap támogatásával lehetővé válik, hogy az Országos Onkológiai Intézet genomikai szolgáltatást nyújtson az ország bármely pontjáról beküldött daganatos beteg számára. A projekt eredményeinek felhasználásával várhatóan növekszik a kezelések hatékonysága, csökken a kezelési költség és növekszik a betegek gyógyulási aránya.

Kodály Zoltán népzene felvételt hallgat az MTA-n – 1960. május 8.
Fotó: Fényes Tamás

Sorban állás élelmiszerért a Vásárcsarnok előtt – 1915.

A magyar korona átadási ünnepe a Parlamentben – 1978. január 6.
Fotó: Tormai Andor

Projektgazda:	Magyar Távirati Iroda Zrt.
Projekt száma:	HU0116
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	137 952 731 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	117 259 713 Ft
Partner a donor országban:	SCANPIX fotóügynökség
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

40.000 archív fotó digitalizálása Magyarország elmúlt 100 évéből. A projekt az „MTI Fotó” – Közép-Európa legnagyobb fotóarchívuma – XX. századi digitalizált archív fotóadatbázisát 50%-kal bővítette.

Közép-Európa legnagyobb fotóarchívuma, az MTI Fotó mintegy 13 millió fotónegatívot őriz a XIX. század végétől 2001-ig. Az ezt követő időszak fotói – 1 millió db – már digitálisan készülnek. A projekt keretében digitalizált archív képek a XX. század politikai, kulturális, gazdasági, sport eseményeit, személyiségeit, hazánk tájait, a technika, a divat, az oktatás, az ipar és napi életünk fejlődését dokumentálják. Az elmúlt időszakból feldolgozott 40 ezer kép a projekt indításához képest 50%-kal növelte az MTI Fotó kínálatát. A képek megmentésén túl az eredeti szövegek megőrzése is fontos, az adatbázisban a képekhez csatoltan az eredeti szövegek is

megtalálhatóak, dokumentálva az adott korszakot. Ezen túl háttér-információk segítik a tájékozódást, a kép témájának megértését. A feldolgozás fontos eleme a hiányzó információk feltárása is – kik, hol, mikor és miért láthatók a képen, egy adott épület, szobor mikor készült, kinek a tervei alapján, a szövegben említett események, szervezetek mire utalnak. Jelentősen bővült az MTI neves fotósai életművének feldolgozása keretében digitalizált képek száma is. E fotókból 16 ezer db-ot angol nyelvre is lefordítottunk, amellyel más országok felé is nyitni kívántunk.

HU0117

A II. világháborúban megrongálódott, de napi használatban levő Katolikus Gimnázium történelmi jelentőségű épületének felújítása a budai várkertben az eredeti funkciók szerinti hasznosítás érdekében

Projektgazda:	Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium
Projekt száma:	HU0117
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	282 392 070 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	240 033 260 Ft
Partner a donor országban:	Foss videregående skole
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt megvalósulásával javult a Budai Vár és a várlejtő világörökségi értéket hordozó látványegyüttese, továbbá az 1687-ben a Széchenyi György esztergomi érsek által alapított és az 1876-ban a Szabó Ilonka utcába költözött, korszerűsített iskola európai szintű oktatási körülményeket tud biztosítani.

Az épület eredetileg is iskolának készült, ezért hasznosítása ilyen módon a legcélszerűbb. Viszont ahhoz, hogy XXI. századi, európai szintű oktatási körülményeket és színvonalat lehessen kialakítani, szükség volt az épület rekonstrukciójára, az elhasznált, költséges hálózatok cseréjére. A fejlesztés eredményeként megvalósult a központi fűtés, a kazánház és gázellátás, a vízellátás, a csatorna, az erősáramú villamos hálózat és villámvédelem rekonstrukciója, ezáltal jelentős mértékben csökkennek az épület üvegházhatású gáz- és egyéb káros anyag kibocsátásai és fenntartási költségei. Emellett kicseréltük a belső burkolatokat a főlépcsőházban,

az aulában és a vizes helyiségekben, továbbá megtörtént a főhomlokzati nyílászárók (főbejárati ajtó, ablakok), vizes helyiségek ajtájának cseréje, a tantermi ajtók felújítása, a tetőbeázások megszüntetése. Mindemellett kiépítettük az intézmény vagyonmegóvását biztosító vagyonvédelmi, tűzjelző, videomegfigyelő és beléptető rendszert. Végül, de nem utolsósorban számítógépes hálózatot telepítettünk. Ezzel az épület teljes belső infrastruktúrája megújult, ami azért is különösen fontos, mert az előregedett rendszerek cseréje egy évtizedek óta húzódó probléma volt.

Projektgazda:	Camp Europe Felsőörs Oktatási Közhasznú Nonprofit Kft.
Projekt száma:	HU0120
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	846 426 028 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	719 181 498 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Az Európai Roma Zenei Szakkollégium – a későbbiekben SNÉTBERGER Zenei Tehetség Központ – célja, hogy a fiatal, hátrányos helyzetű roma zenei tehetségeket világszínvonalú képzés és mentorálás révén hozzásegítse zenei karrierjük elindításához. Ez az egyedülálló kezdeményezés valós lehetőséget kínál a roma fiatalok esélyegyenlőségének, büszkeségének és méltóságának megteremtésére.

Az intézmény – Snétberger Ferenc roma származású, Liszt-díjas gitárművész szakmai irányításával – évente 60 tehetséges 12-20 éves roma fiatalnak nyújt lehetőséget zenei tehetségük kibontakoztatására. Az oktatók olyan nemzetközileg elismert zenész-tanárok, mint Oláh Kálmán, László Attila, Szakcsi Lakatos Béla és olyan kiváló nemzetközi vendégelőadók, mint Paolo Vinaccia, Tony Lakatos vagy Roby Lakatos. A tanárok Magyarországon egyedülálló curriculumot dolgoztak ki a hallgatók speciális, 12 hetes képzésének érdekében.

A Központ korszerű, 2100 m²-es épületegyüttese egy korábbi felsőörsi diáktábor területén kapott helyet. A multi-médiás-számítástechnikai oktatóterem mellett további hét,

fúvós, vonós, ütős hangszerekkel, gitárokkal felszerelt próbaterem áll a hallgatók rendelkezésére. A koncerteknek, előadásoknak 200 főt befogadni képes terem ad majd helyet. A fiatalok, tanárok 2-4 ágyas szobákban, illetve emelt komfortfokozatú apartmanokban szállhatnak meg a képzések idején. Ellátásukról a központ étterme gondoskodik.

A képzések költségét első évben a Nyílt Társadalom Alapítvány és az Európai Unió TÁMOP programja biztosítja, ami kiegészül a központ működtetéséből származó bevételekkel. A képzésen kívül fennmaradó időben a gazdasági, állami és civil szféra szereplőinek programjaihoz kínálnak kellemes környezetben korszerű helyszínt.

További információk: www.campeurope.hu

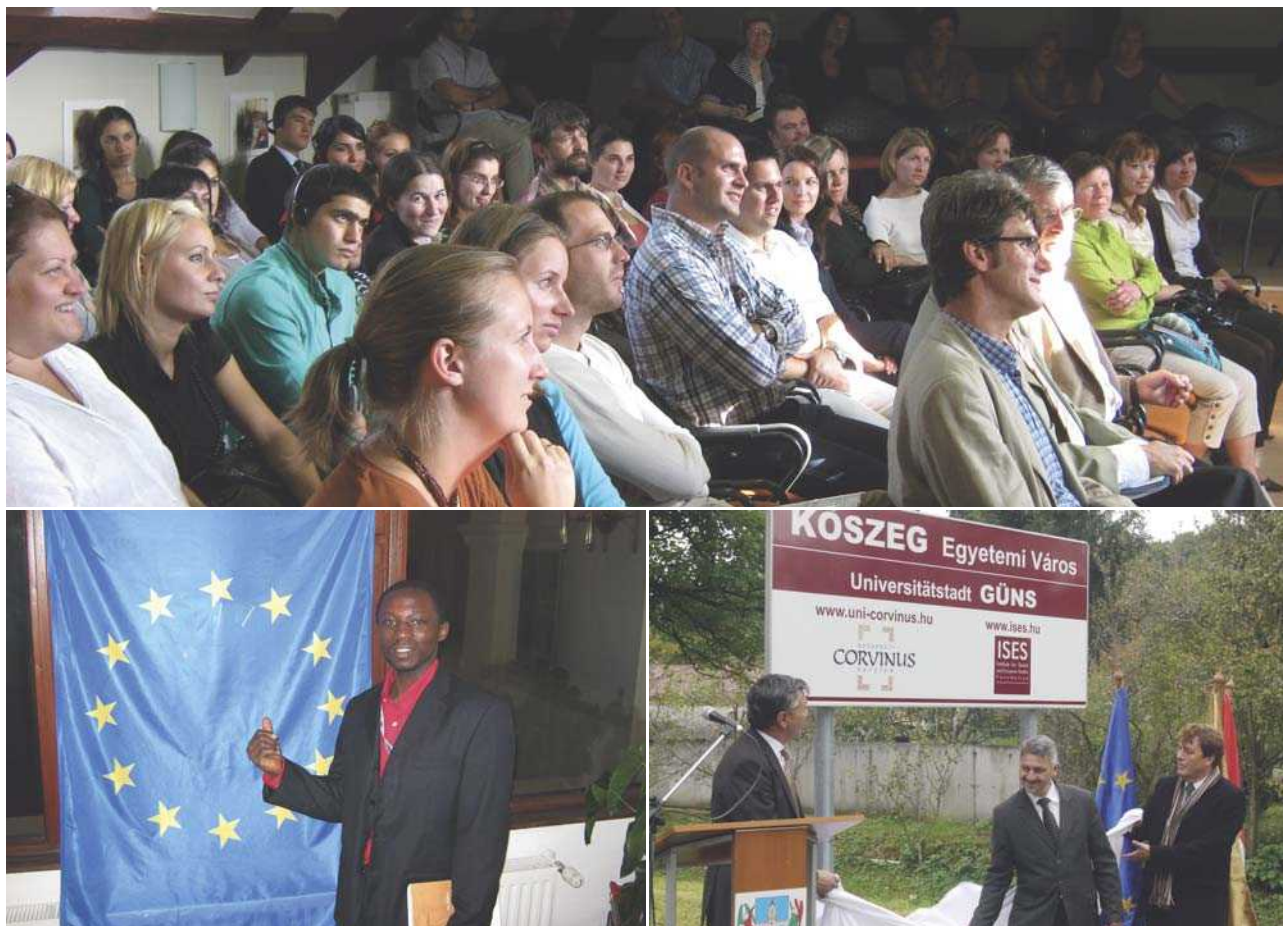
Projektgazda:	Nékám Alapítvány
Projekt száma:	HU0122
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	826 507 335 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	742 644 147 Ft
Partner a donor országban:	Prof. Dr. Jorgen Ronnevig, Rikshospitalet, National Hospital for Dermatology, Norvégia
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A projekt egyszerre szolgálja az oktatást, a gyógyítást és a kutatást. A projekt célja a Semmelweis Egyetem Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinikájának az oktatást, kutatást és gyógyítást is ellátó 130 éves épületének felújítása, modernizációja és ellátása a szükséges felszerelésekkel.

A projekt keretében kialakításra került egy új dermatohistopathológiai oktató központ, egy PHD szoba és egy e-learning oktatásra és vizsgára felszerelt helyiség. Megvalósult az úgynevezett webinarium, a graduális oktatás és a továbbképzések előadásainak digitális rögzítése és a digitális diaarchívum. A bőrgyógyászati és vénereológiai asszisztens és gondozónői képzés részére kidolgoztunk egy e-learning tanfolyamot és egy tankönyvet. Kidolgoztunk egy biotechnológiai MSc képzést. Ezen túl kialakításra került egy ultrahang rendelő és egy új ambuláns rendelő rendszer, mely lehetővé teszi a szakorvos-jelölt független betegeviz-

gálatát a szakorvos felügyelete mellett.

A klinika két nagy fekvőosztályát a személyiségi jogok védelmében, illetve a betegellátás és oktatás körülményeit és színvonalát javítandó, kis, korszerű kórterem-rendszerbe szerveztük át. Az épület energiavesztésének csökkentése érdekében az összes nyílászárót korszerű, magas hőszigetelésű ablakokra cseréltük. A korszerű, igényes és nagyszabású beruházás reményeink szerint olyan új lehetőségeket kínál fiatal orvosaink számára, melyek megállíthatják külföldre vándorlásukat.

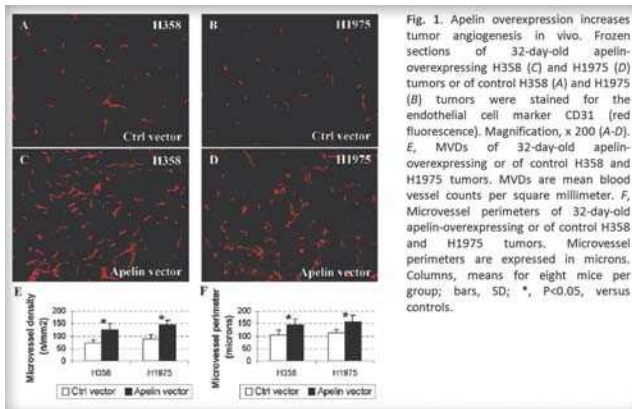
Projektgazda:	Társadalomtudományok és Európa-tanulmányok Intézete Alapítvány (ISES)
Projekt száma:	HU0123
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	261 390 347 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	235 251 312 Ft
Partner a donor országból:	University of Agder
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Innováció a nemzetközi kapcsolatok és az örökség menedzsment felsőfokú oktatása területén, egyedülálló és hiánypótló nemzetközi képző és kutató központ Kőszegen.

A projekt keretében 2009 szeptemberében elindult a „Kulturális örökség menedzsment és fenntartható fejlődés” felsőfokú szakirányú képzés. A szakirányt elvégzők olyan ismeretekkel rendelkeznek, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy közvetítők legyenek a kulturális örökség megőrzése, hagyományozása és fenntartása kérdéseiben. A képzés első évfolyamának 21 végzőse a Corvinus Egyetem diplomáját kapja kezébe 2011 júniusában. Az ISES és a Corvinus Egyetem „Nemzetközi gazdasági és üzleti kapcsolatok” képzése közel 40 hallgatót fogadott 11 országból az elmúlt évben, és 2011 júniusáig 18-an szereznek diplomát. A nemzetközi oktatói gárda 40 nappali kurzust

tartott a kőszegi intézetben, és 15 e-learning kurzus kifejlesztésében vett részt. Mindkét képzés kurzusait a projekt keretén belül elektronikus tanulási környezetbe adaptálták, amelyeket egy újonnan létrehozott szakkönyvtár és kiváló számítógéppark is támogat. Emellett az ISES elnyerte a Jean Monnet Kiválósági Központ és az UNESCO Chair címet is. Megrendezésre került a 15. és 16. nemzetközi nyári egyetem, és elérhetővé vált az ISES új honlapja. A programok ismertetését növeli az on-line hírlevél, illetve a nemzetközi közösségi oldalakon való megjelenés is.

A dohányzás gyakoriságának visszaszorítása és a dohányzással összefüggésbe hozható daganatos betegségek alapkutatásának megszervezése Magyarországon

Projektgazda:	Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet
Projekt száma:	HU0125
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	372 956 645 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	317 013 175 Ft
Partner a donor országból:	Rikshospitalet-Radiumhospitalet Medical Center Institute for Cancer Research
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Hazánk világelső a dohányzás okozta daganatos megbetegedések általi halálozásban. A projekt a leszoktatás, a rákos megbetegedések visszaszorítása és a nikotin addikció kutatásával harcol a dohányzás egészségkárosító hatásai ellen.

A projekt eredményeképpen sikeresen bővült a leszokás ambulanciák országos hálózata, ahol a megszervezett kurzusokon felkészített szakemberek és új eszközök támogatják a leszokás mellett döntőket, és segítenek a dohányzás okozta megbetegedések korai felfedezésében és kezelésében. Az országos kommunikációs kampány a dohányzás káros hatásainak hangsúlyozásán túl elsősorban a szakértő támogatás melletti leszokás lehetőségeire hívta fel a figyelmet. A dohányzás okozta legsúlyosabb daganatos megbetegedések visszaszorítása érdekében bevezetett új vizsgálati módszerek tették lehetővé a daganatok kialakulását megelőző állapotok felismerését. Ebben nagy szerepe van

az Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézet, a projekt keretében rekonstruált állatházának és az ott berendezett, új eszközökkel felszerelt laboratóriumnak. A norvég kutatópartner segítségével a daganat-összegek viselkedésének kutatásával új terápiás módszerek alkalmazásának lehetősége van kibontakozóban.

A rendkívül magas magyarországi dohányzási prevalencia okai közül a nikotin addikció, a dohányzás okozta függőség kialakulásának genetikai hátterét és alaposabb megértését segíti a projekt pszichiátriai kutatócsoportjának nagy mintán végzett felmérése is.

Projektgazda:	MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet
Projekt száma:	HU0127
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	987 170 436 Ft
Támogatási intenzitás:	84,99%
EGT/Norvég támogatási összeg:	812 739 822 Ft
Partner a donor országból:	Norwegian Institute for Water Research, NIVA
A projekt befejezési időpontja:	2012. április 30.

A projekt segítségével megújuló energia szolgáltató hazánk legnagyobb melegvízi élő-növény gyűjteményének hőellátását, így csökken a széndioxid kibocsátás. Hozzájárul a környezettudatos gondolkodás fejlesztéséhez.

Projektünk egyedülálló abban a tekintetben, hogy a megújuló energia, az élővilág, a geokémiai folyamatok működését és a társadalmi felelősséget rendszer szinten, a maga komplex összefüggéseiben közelíti meg. (Ezt a rendszert részletesen a készülő kiállítás keretében mutatjuk be.) Így a projekt helyi szinten megvalósít egy globális, proaktív cselekvési mintát, a lokális adottságok minél jobb kihasználásával. Intézetünkben, a Vácrátóti Botanikus Kertben gondozzuk az ország legnagyobb trópusi élőnövény gyűjteményét, összesen kb. 2000 m² felületű üvegházainkban. Tekintettel a jelentős fűtési energiaigényre (3 MW), egy komplex, geotermikus és biomassza bázisú fűtőmű épí-

tésébe kezdtünk az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus által támogatott, közel 1,1 Mrd Ft-os projekt keretében. Az Intézet egyéb épületeinek és a közösi Önkormányzat középületeinek fűtése is erre a rendszerre kerül. A termásvíz (60 °C, 1750 l/p) rendelkezésre áll, a távfűtési rendszer, a kazánház és az új, passzív ház elven épülő látogatóközpont megépítése folyamatban van. Elkészült az állandó kiállítás terve, mely a botanikus kertbe érkező évi kb. 60 ezer látogatót megismerteti a klímaváltozás következményeivel, az élővilágra gyakorolt hatásával, a norvég projekt elemeivel, bemutatja a klímabarát otthon jellemzőit, és rámutat a személyes felelősségünkre is.

Projektgazda:	Diótörés Alapítvány
Projekt száma:	HU0128
Prioritási terület:	Egészségügy
Összköltség:	263 937 500 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	237 543 750 Ft
Partner a donor országban:	Tyrili Alapítvány (Norvégia)
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Egészségügyi ellátásokhoz nem jutó, kirekesztett emberek számára civil keretek között biztosított ellátások szakmai, tárgyi, módszertani fejlesztése, a norvég „jó gyakorlatok” adaptációja.

A projekt fő célja és egyben eredménye, hogy a többségében volt állami gondozott, többnyire roma származású, polytoxikomán, egyedülálló, hajléktalan fiatalok számára a Diófa Rehabilitációs Otthonban és a Kertész utcai központban a hazai ÁNTSZ-es, BV-s és a norvég „jó tapasztalatokkal” bővítettük a szolgáltatásokat mesterkurzusok mentén, új nem-kormányzati ellátókat is bevonva a munkába.

A projekt eredményeként a következők valósultak meg:

- Hiánypótló komplex egészségügyi szolgáltatások kapacitásfejlesztése, egészségfejlesztés és egészségmegőrzés a hátrányos helyzetű fiatalok számára, képzések és jó gyakorlat szerzése a norvég partnertől a szolgáltatások fejlesztése érdekében.
- Az országosan egyedülálló, civil keretek között, OEP finanszírozás mellett szolgáltató Diófa Rehabilitációs Otthon szakmai/személyi és tárgyi kapacitásfejlesztése, gyakorlati terep biztosítása a norvég partner tapasztalatainak adaptálására, a Kertész utcai módszertani helyszín

tevékenységeire és a mesterkurzusok eredményeire támaszkodva.

- Egészségügyi eszközök beszerzése.
- 100 (120) fő egészségügyi ellátásba való juttatása, szűrés utáni utógondozás.
- Lullai Diófa Rehabilitációs Otthon teljes körű renoválása, felújítása, bútorozása.
- Telephelybővítés és feladatkitérés egy ház megvásárlásával.
- Lullai egészségügyi ellátás bővítése, Kertész utcai orvosi egészségügyi ellátás beindítása.
- Haszongépjármű, személygépkocsi és egyéb eszközök beszerzése a foglalkoztatáshoz, melynek révén 23 fő foglalkoztatása biztosított.
- Interdiszciplináris tréningek a konzorciumi partnerek szakterületein, Magyarország 7 régiójában.
- Mesterkurzus a későbbi ellátásokba csatlakozó szakembereknek, 84 fő részvételével.

Projektgazda:	Szerencs Város Önkormányzata
Projekt száma:	HU0129
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	872 821 262 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	741 897 951 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Szerencs város önkormányzata a projekt keretében partnerségi összefogással valósította meg a Tokaj-hegylajai világörökségi területen lévő település történelmi városközpontjában lévő műemlék épületek felújítását.

A projekt a társadalmilag, gazdaságilag vonzó települési környezet kialakítására irányuló komplex városrehabilitációs program legjelentősebb eleme, melynek célja a turisztikai vonzerő növelése és a védett településközpont kulturális értékeinek megőrzése.

A projekt keretében három műemlék épület került felújításra. A Rákóczi-vár déli szárnyának teljes felújításával, a tetőtéri beépítés bővítésével egy diákszálló került kialakításra, valamint a vár valamennyi épületén új tetőfedés készült. A várhoz vezető Huszárvár út teljes rekonstrukciója egyaránt szolgálta a településkép javítását és a várba érkező látogatók számára a parkolók kiépítését. A várban működő

Zempléni Múzeum több mint 900 ezer darabos képes levelezőlap-gyűjteményének archiválására és tárolására szolgáló eszközök kerültek beszerzésre. A várral szomszédos római katolikus templom belső felújítása és a templomkertben lévő Nepomuki Szent János kőszobor restaurálása, továbbá a templom és várkert kerítésének felújítása tette teljessé a vár környezetének rekonstrukcióját. A projekt további szép eredménye a történelmi jelentőséggel is bíró református templom külső és belső felújítása, a templom orgonájának átépítése és a templomkert rendezése, melyhez kapcsolódó régészeti feltárásnál a város eddig ismert történetét felülíró, további kutatásra érdemes leletek kerültek elő.

Projektgazda:	Magyar Honvédség Szociálpolitikai Közalapítvány
Projekt száma:	HU0130
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	531 689 200 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	478 520 280 Ft
Partner a donor országban:	Norwegian Defence University College (NDUC)
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A norvég modellen és együttműködésen alapuló projekt a „TÉGY ÖNMAGADÉRT!” jelmonddal mozgósította a célcsoport tagjait a programban való részvételre.

A két ország honvédelmi minisztériumának államtitkári szintű megállapodásán alapuló projekt kettős célt tűzött maga elé. Egyrészt a Magyar Honvédségből korábban eltávozott illetve a projekt futamideje alatt távozó katonák társadalomba, munkaerőpiacra történő visszailleszkedésének segítségét piacképes szakmai (OKJ) képzettség megszerzésének támogatásával, másrészt a haderőben szolgáló, de az előírt szakmai végzettséggel nem rendelkező katonák szükséges szakmai végzettsége megszerzésének támogatását munkahelyük (beosztásuk) megtartása érdekében.

A norvég módszertanon alapuló program céljai konzorciumi keretben, három civil szervezet és két felsőfokú katonai tanintézet együttműködésében valósultak meg nemzetközi

szakértők bevonásával, mindenekelőtt a Norvég Védelmi Egyetem képviselőjének aktív közreműködésével. A koordinációs feladatok megoldására menedzsmentet és az ország egészét lefedő, kilenc elemből álló irodahálózatot hoztunk létre. A projekt során 1534 fő szakmai (különféle OKJ) képzettséget szerzett, 349 fő meglévő szakmájában üzemi gyakorlati foglalkozáson vett részt, mintegy 3200 fő számára adtunk munkaerőpiaci ismereteket, tartottunk munkahely keresési tréningeket és 237 fő részére vállalkozás indításához szükséges ismereteket adtunk, tanfolyami keretek között. Követett értékeink: civil részvétel, szolidaritás, esélyegyenlőség, átláthatóság és fenntarthatóság.

Projektgazda:	Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium
Projekt száma:	HU0132
Prioritási terület:	Környezetvédelem
Összköltség:	275 239 765 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	233 953 828 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Termelés, feldolgozás, képzés – a jövő nemzedékéért! „Ne csak beszélj róla, hanem tedd és mutass példát!”

A projekt legfontosabb eredménye, hogy az iskola által használt gázenergiát jelentős mértékben sikerült kiváltani megújuló energiaforrás használatával. Ezáltal megvalósult a fenntartási költségek csökkentése és a környezettudatos gondolkodás gyakorlatban történő bemutatása is.

A projekt megvalósítása során betelepítettünk 50 hektár földet „Szarvasi-1” energiafűvel. Ennek lekaszált, bálázott terméséből pelletet állítunk elő a tanműhelyben felépült 800 m² területű csarnokba telepített pelletgyártó gépsoron. A legyártott terméket és a feldolgozásra váró bálákat a csarnokban tároljuk. Az intézmény 4 kazánházába beépítésre

került 7 db Carborobot Bio kazán, amelyekhez megépült 4 db új, szerelt kémény. A kazánházak mellé felállítottunk 3 db 10 m³-es és 1 db 3 m³-es helyi tároló silót, ahonnan flexibilis csigák szállítják a pelletet a kazánokhoz. A megújuló energiaforrás energetikus, a mezőgazdasági gépész és géplakatos tanulók gyakorlati képzésük során részt vesznek az energiafű termelésében, betakarításában, a feldolgozás során a gépsor felügyeletében és karbantartásában. Az új fűtési rendszer 2011 őszén teljes kapacitással tud indulni, aminek következtében az intézmény 0% széndioxid kibocsátási egyenleggel fog működni.

HU0137

Állami gondozásból kikerülő értelmi sérült fiatalok lakóotthoni elhelyezése és nyílt munkaerőpiaci foglalkoztatása

Projektgazda:	Miskolci Autista Alapítvány
Projekt száma:	HU0137
Prioritási terület:	Gyermek és ifjúság
Összköltség:	85 339 460 Ft
Támogatási intenzitás:	90%
EGT/Norvég támogatási összeg:	76 805 568 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

Egy minden igényt kielégítő Lakóotthon megépítésével 10 autista fiatal részére tudunk életre szóló elhelyezést biztosítani, az Alapítvány majorságában pedig foglalkoztatási lehetőséget nyújtunk számukra.

A Miskolci Autista Alapítvány pályázatának hosszú távú célkitűzése az állami gondozásból kikerülő, autisztikus tünetű, értelmi fogyatékos fiatalok esélyegyenlőségének, társadalmi beilleszkedésének előmozdítása volt. A projekt célcsoportját olyan állami gondoskodásból kikerülő autista, értelmileg enyhe fokban sérült roma származású fiatalok alkotják, akik már fogyatékoságuk miatt is súlyos hátrányokkal lépnek be a felnőttek világába. A védett környezetet nagykorúvá válásukat követően elhagyni kényszerülők számára biztosított otthoneremtési támogatás azonban egyfelől nem elegendő az önálló életkezéshez, másrészt tény, hogy sérültségükből adódóan ezek a fiatalok egész életükben

védő, támogató intézményi háttérre szorulnak. A Lakóotthon építésének kivitelezője az ORSZAK-BORSOD Kft. volt, amely magas minőségben, a leendő lakók egyéni igényeit is figyelembe véve alakította ki az új épületet. A sikeres projekt révén nemcsak biztonságos otthont sikerült megteremtetni a célcsoport számára, de az Alapítvány működő majorságában foglalkoztatáshoz, jövedelemhez is jutnak a sérült fiatalok. Az előbb említettek felül az új intézménnyel az Alapítvány másik kiemelt célja is teljesült: az új munkahelyek létrehozásával hátrányos helyzetű, tartósan munkanélküli nők részére biztosítunk munkalehetőséget.

Projektgazda:	Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára
Projekt száma:	HU0140
Prioritási terület:	Európai örökség megőrzése
Összköltség:	162 729 176 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	130 305 358 Ft
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A Történeti Levéltár maradandó értékű levéltári anyagának védelmére komplex állományvédelmi program végrehajtásába kezdett, hogy megelőzze a történeti értékű iratanyagok megsemmisülését.

A modern kori iratok fennmaradásának egyik legsúlyosabb problémája az iratok adathordozójának, a papírnak a savasága, vagyis rendkívül alacsony pH-értéke. A Történeti Levéltár gyűjtőkörébe az 1944 és 1990 között keletkezett állambiztonsági iratok tartoznak, így elmondható, hogy az intézmény iratanyagának döntő többsége a savasodás veszélyének kitétt, vagy attól egyenesen súlyosan károsodott már. A teljes állományvédelmi program magában foglalta az iratanyag állapotfelmérését, valamint a legveszélyeztetettebb iratok restaurálását, digitalizálását, tömeges savtalanítását, illetve a digitális másolatok jogi akadályokba nem ütköző nyilvánosságra hozatalát. A pályázatban vállaltuk egy

NESCHEN C900 típusú savtalanító berendezés beszerzését és üzembe állítását, egy digitalizáló műhely felszerelését, valamint számítógépes kapacitásunk bővítését is. A 2009 és 2011 között lezajlott program során elsősorban az egykori állambiztonsági operatív nyilvántartó kartonok, valamint az 1956-os forradalommal, illetőleg a 40-es és 50-es évek nagy politikai pereivel kapcsolatos vizsgálati és operatív dossziék feldolgozása történt meg. 2010 januárja és 2011 áprilisa között összesen valamivel több mint 1 millió 300 ezer oldalnyi iratanyag restaurálását, tömeges savtalanítását és digitalizálását valósítottuk meg.

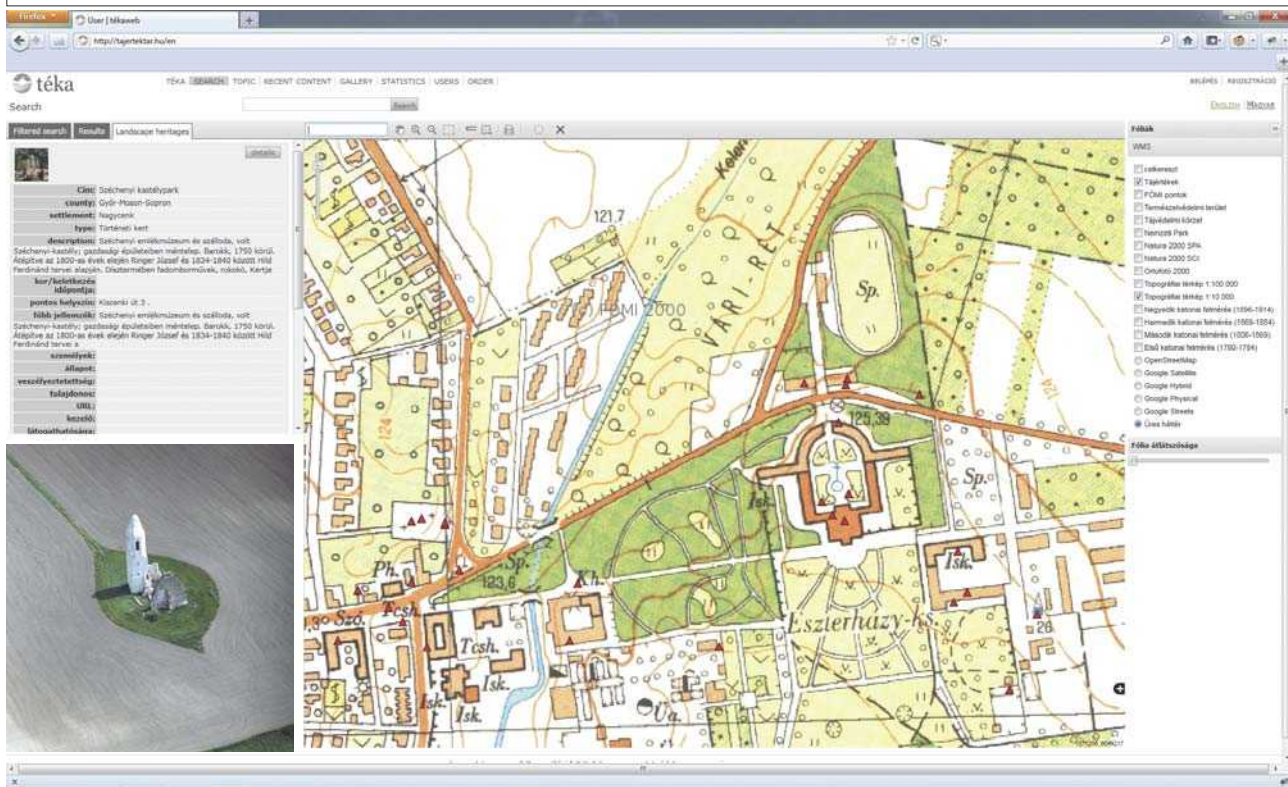

Projektgazda:	Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége
Projekt száma:	HU0142
Prioritási terület:	Humánerőforrás-fejlesztés, oktatás
Összköltség:	149 198 500 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	115 119 121 Ft
Partner a donor országban:	Norvég Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetsége (KS)
A projekt befejezési időpontja:	2011. február 28.

Régóta hiányolt képzési rendszert dolgozott ki a két önkormányzati szövetség, a KS és a TÖOSZ a BCE Közigazgatástudományi Karával együtt a választott önkormányzati képviselőknek: a Polgármester Akadémiát.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége (TÖOSZ) vezetése kezdeményezésére a norvég testvérszervezet (Norvég Helyi és Regionális Önkormányzatok Szövetsége, KS) és a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Kara szakmai támogatásával megszületett a Polgármester Akadémia. A program a Polgármester Akadémiából, az Önkormányzati Tapasztalatsere Programból valamint a Képviselők Képzése Programból állt. A Polgármester Akadémia keretében 10 hónapon át egyszer kétnapos, részben elméleti, részben gyakorlati képzést kapott a 62 polgármester. A Tapasztalatsere Programban 4 témában dolgoz-

tak együtt norvég módszer alapján a magyar önkormányzatok (összesen 200 fő): a közfoglalkoztatásban rejlő lehetőségek, a térségi összefogáson alapuló önkormányzati egészségügyi ügyeleti rendszer megszervezése, az alapfokú oktatás megszervezése és a geotermális energia- ill. hőhasznosítás jó példái a települések fenntartható fejlődése érdekében. A Képviselők Képzése programot adaptálták a magyar viszonyokra, 40 tréneret képeztek ki, akik 49 képviselő-testületet képeztek kétnapos tréningek keretében. Összesen 18 féle kiadványt nyomtattak ki egyenként 2000 példányban a következő években kiképzendőik számára.

Projektgazda:	Budapesti Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar
Projekt száma:	HU0145
Prioritási terület:	Tudományos kutatás
Összköltség:	317 056 588 Ft
Támogatási intenzitás:	85%
EGT/Norvég támogatási összeg:	269 498 125 Ft
Partner a donor országban:	University of Life Sciences, Ås (Norvégia)
A projekt befejezési időpontja:	2011. április 30.

A TÉKA (www.tajertekar.hu) Magyarország táji kulturális és természeti kincseinek legteljesebb gyűjteménye, az ország egészét lefedő online térinformatikai adatbázis és szakmai portál.

A TÉKA projekt célja hazánk tájértékeinek folyamatos térképezése, megismertetése, értékörző használatuk népszerűsítése. Hozzájárulás a természeti és kulturális örökség hosszú távú védelméhez és fenntartható hasznosításához. A projekt közvetlen célja egy hiánypótló, integrált, online szakmai adatbázis létrehozása volt.

A TÉKA projekt keretében létrejött integrált térinformatikai tájérték adatbázis révén a közönség megismerheti szűkebb és tágabb környezetünk tájértékeit. Az adatbázis már most is több mint 110 ezer tájértéket tartalmaz (műemlékeket, régészeti lelőhelyeket, egyedi tájértékeket). Az adatbázisba

mindenki feltöltheti tájérték gyűjtéseit, megőrizve ezzel közös értékeinket, gazdagítva közös tudásunkat. A TÉKA egy olyan online portál is egyben, ahol a tájértékekkel kapcsolatos kérdések, problémák egymással is megoszthatók. A tájérték adatbázison túl a TÉKA portál hazánkban egyedülálló módon megjelenít légi fotókat, topográfiai és történeti térképeket is, amelyek segítségével könnyebben megérthető a jelenlegi táj kialakulása, fejlődése. A TÉKA azonban nemcsak a szakemberek, az önkormányzatok, a döntéshozók számára nyújt hasznos szolgáltatásokat, hanem minden tájat szerető érdeklődő számára is.

Tartalomjegyzék

Köszöntők	B2-1. oldal
Norvégia és az Európai Unió	2. oldal
Az EGT Egyezmény és az Európai Szabadkereskedelmi Társulás	3-4. oldal
Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok	5-6. oldal
Finanszírozási Mechanizmusok Magyarországon	7. oldal
Az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok jövője (2009-2014)	8. oldal
Kiemelt területek (2004-2009)	9-14. oldal
A civil társadalom erősítése	15-19. oldal
Projektek	20-107. oldal
Információ	B3. oldal

További információ
az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusokról

Finanszírozási Mechanizmus Iroda

www.eeagrants.org

12-16, Rue Joseph II, B-1000 Brussels, Belgium

Tel.: +32 (0)2 286 17 01, Fax: +32 (0)2 286 17 89, E-mail: fmo@efta.int

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

www.nfu.hu

1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.

Tel.: 06 1 474 9200, Fax: 06 1 474 9201, E-mail: nfu@nfu.gov.hu

Norvég Kooperációs Programok

www.norwaygrants.org

A Bulgária és Románia részvételével folyó Norvég Kooperációs Programot az Innovation Norway szervezet irányítja.

Támogatott projektek

www.eeagrants.org/projects

A www.eeagrants.org/projects címen elérhető adatbázisban megtalálható az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok keretében jóváhagyott projektek, programok és támogatások listája.

Információ az EGT Egyezményről

www.efta.int

Információ Norvégiáról

Norvég külügyminisztérium: www.mfa.no

Kormányzat és minisztériumok: www.government.no

Norvégia és az EU kapcsolata: www.eu-norway.org

Norvégia hivatalos weboldala: www.norway.info

Norvégia hivatalos utazási oldala: www.visitnorway.com

Norvég közintézmények és hivatalok: www.norway.no

Norvég Statisztikai Hivatal: www.ssb.no/english

EGT/EFTA országok

www.norway.info

www.liechtenstein.li

www.iceland.is

Kiadja a Norvég Királyi Nagykövetség és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség

2011. június 17.

emb.budapest@mfa.no

Tervezés és kivitelezés: Media & Print Kft.

NORVÉG NAGYKÖVETSÉG

Nemzeti
Fejlesztési Ügynökség

www.eeagrants.org